

Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2007 roku

Zgodnie z art. 4 ust. 2 Ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym Komisja Nadzoru Finansowego ma obowiązek przedstawić Prezesowi Rady Ministrów coroczne sprawozdanie ze swojej działalności w terminie do dnia 31 lipca następnego roku. Realizując powyższy obowiązek ustawowy, Komisja przyjęła Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego za 2007 rok na jej XLIV posiedzeniu w dniu 1 kwietnia 2008 roku.

Spis treści

Komisja Nadzoru Finansowego	7
Zadania	7
Zasady funkcjonowania	7
Skład	8
Posiedzenia i uchwały	9
Postanowienia i decyzje administracyjne wydane na podstawie upoważnienia Komisji Nadzoru Finansowego	10
Urząd Komisji	11
Zasady funkcjonowania	11
Zarządzanie zasobami ludzkimi	12
Zadania realizowane w zakresie informacji niejawnych i wrażliwych oraz ochrony fizycznej	12
Realizacja obowiązków nałożonych ustawą o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów	13
Nadzór emerytalny	15
Otwarte fundusze emerytalne i powszechne towarzystwa emerytalne	15
Informacje o rynku	15
Działania licencyjno-autoryzacyjne	16
Nadzór nad polityką inwestycyjną	17
Kontrola działalności finansowej i operacyjnej oraz wypełniania obowiązków informacyjnych	18
Postępowania kontrolne w siedzibach nadzorowanych podmiotów	20
Postępowania pokontrolne przeprowadzone w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami w działalności kontrolowanych podmiotów	20
Postępowania administracyjne	20
Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego	21
Pracownicze programy emerytalne	21
Informacje o rynku	21
Nadzór nad pracowniczymi programami emerytalnymi	22
Nadzór nad pracowniczymi funduszami emerytalnymi	23
Inicjowanie działań zmierzających do usuwania barier w rozwoju pracowniczych programów emerytalnych	25
Nadzór ubezpieczeniowy	27
Informacje o rynku	27
Działania licencyjno-autoryzacyjne	28
Nadzór nad sytuacją finansową	29
Nadzór nad wypełnianiem obowiązków informacyjnych	31
Kontrole w siedzibach zakładów ubezpieczeń	31
Nadzór nad rynkiem kapitałowym i towarowym	33
Informacja o rynku regulowanym	33
Rynek giełdowy	33
Alternatywny System Obrotu	34
Informacja o rynku funduszy inwestycyjnych	34
Działania licencyjno-autoryzacyjne	35
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, MTS-CeTO SA, Towarowa Giełda Energii SA, NewConnect	35
Zatwierdzanie prospektów emisyjnych i aneksów	36
Inwestorzy kwalifikowani	40
Udzielanie zezwoleń na przywrócenie akcjom formy dokumentu	40
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych i fundusze inwestycyjne	40
Licencjonowanie firm inwestycyjnych, banków powierniczych i uczestników rynku towarowego	41
Działania nadzorcze	43

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, MTS-CeTO SA, Towarowa Giełda Energii SA	43
Emitenci.	43
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych i fundusze inwestycyjne	43
Firmy inwestycyjne i banki powiernicze.	44
Postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie nadzoru nad rynkiem kapitałowym oraz zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.	44
Akty oskarżenia	45
Wyroki skazujące	45
Uprawnienia realizowane w postępowaniu karnym	46
Działania o charakterze międzysektorowym	47
Pośrednicy finansowi	47
Agenci ubezpieczeniowi	47
Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni.	48
Notyfikowani pośrednicy ubezpieczeniowi.	48
Akwizytorzy otwartych funduszy emerytalnych	48
Maklerzy papierów wartościowych	49
Maklerzy giełd towarowych	49
Doradcy inwestycyjni	50
Agenci firm inwestycyjnych.	50
Podmioty pośredniczące w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa	51
Nowy system nadzoru oparty na analizie ryzyka	51
Dobre praktyki rynku finansowego	51
Współpraca z uczestnikami rynku finansowego	52
Porozumienia o współpracy i wymianie informacji.	52
Spotkania z uczestnikami rynku.	52
Ochrona klienta usług finansowych.	52
Rozpatrywanie skarg.	52
Monitoring przekazu reklamowego	55
Monitoring praktyk rynkowych.	56
Kontrola działalności podmiotów nadzorowanych w zakresie dotyczącym naruszania interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.	57
Organizacja Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego.	57
Działalność informacyjna	58
Dostęp do informacji publicznej	58
Serwis internetowy.	58
Centrum Informacyjne Komisji	58
Współpraca z mediami	58
Publikacje statystyczne, raporty, opracowania i analizy.	59
Działalność edukacyjna	60
Publikacje i opracowania edukacyjne	61
Przedsięwzięcia skierowane do środowiska akademickiego.	62
Przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do różnych grup odbiorców.	63
Prace legislacyjne.	63
Projekt ustawy o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych	63
Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.	64
Projekt ustawy o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych.	65
Projekt ustawy o działalności reasekuracyjnej.	66
Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości.	66
Projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym	66
Projekt ustawy o świadczeniach ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych oraz o zakładach emerytalnych.	67
Prace nad innymi projektami aktów prawnych.	68
Rada Rozwoju Rynku Finansowego przy Ministrze Finansów	68
Prace dotyczące integracji z nadzorem bankowym.	69

Współpraca w ramach Unii Europejskiej	71
Projekt Wyfłacalność II	71
Współpraca w ramach CEIOPS – Komitetu Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	71
Współpraca z Ministerstwem Finansów	73
Inne zagadnienia w ramach współpracy w Unii Europejskiej związane z sektorem ubezpieczeń	73
Współpraca organów nadzoru dotycząca nadzoru nad ubezpieczeniowymi grupami kapitałowymi	73
Konferencja szkoleniowa o nadzorze nad ubezpieczeniową grupą kapitałową. Spotkanie Komitetu Nadzoru Grup Ubezpieczeniowych (Kraków, 22-24.10.2007 r.)	74
Nadzór konglomeratów finansowych.	74
Komitet Stabilności Finansowej (Financial Stability Committee – FSC)	74
Współpraca organów nadzoru w zakresie nadzoru działalności transgranicznej zakładów ubezpieczeń. Grupa zadaniowa CEIOPS ds. rewizji Protokołu ze Sieny – SPRTF.	75
Ułatwianie wdrożenia i stosowania dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Grupa ekspercka CEIOPS ds. pośrednictwa ubezpieczeniowego – IIEG)	75
Grupa robocza pracowniczych programów emerytalnych (Occupational Pensions Committee – OPC) i Podgrupa ds. wyfłacalności (OPC solvency sub-committee)	76
Konwergencja nadzorcza (Convergence Committee – ConCo)	76
Współpraca w Unii Europejskiej związana z sektorem kapitałowym. CESR – Komitet Europejskich Regulatorów Rynku Papierów Wartościowych	77
Review Panel	77
Grupy operacyjne CESR.	78
Grupy eksperckie CESR	79
CESR Corporate Governance Network	81
Grupa Robocza ds. zmiany Dyrektywy CRD (CRDWG)	81
Przegląd procedury Lamfalussy’ego	81
Eurostat – Biuro Statystyki Wspólnot Europejskich	82
Uczestnictwo Komisji Nadzoru Finansowego w projekcie „Poprawa jakości Rachunków Narodowych”	82
Projekty pomocowe Unii Europejskiej	82
Projekt współpracy bliźniaczej dla bułgarskiej Komisji Nadzoru Finansowego Phare BG/2004/IB/FI/02	82
Wielosektorowy projekt na rzecz wzmocnienia zdolności administracyjnych: „Wzmocnienie ochrony ofiar wypadków w świetle dyrektyw komunikacyjnych, poprzez przeprowadzenie analizy funkcji i zadań poszczególnych instytucji rynku ubezpieczeń”	83
Projekt pomocy technicznej dla rosyjskiego sektora ubezpieczeniowego	84
Projekt Środki Przejściowe 2006 – Rezerwa Elastyczna	84
Działania na forum międzynarodowym	85
IAIS – Międzynarodowe Stowarzyszenie Nadzorów Ubezpieczeniowych	85
IOPS – Międzynarodowa Organizacja Nadzorów Emerytalnych	85
IOSCO – Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych	86
Działalność Grupy roboczej nr 4 Komitetu Rynków Rozwijających się	86
Udział w pracach grup Standing Committee No 4 Komitetu Technicznego oraz Screening Group	87
Technical Committee Task Force on Corporate Governance	87
Zawieranie porozumień dwu- i wielostronnych	87
OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.	88
MONEYVAL oraz FATF – współpraca międzynarodowa związana z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	88
Aneks I	89
Budżet Urzędu Komisji	89
Aneks II.	91
Akty prawne przywołane w sprawozdaniu z działalności Komisji Nadzoru Finansowego za 2007 rok.	91
Aneks III	93
Regulacje unijne przywołane w sprawozdaniu z działalności Komisji Nadzoru Finansowego za 2007 rok	93
Dyrektywy komunikacyjne	94
Dyrektywy dotyczące ubezpieczeń na życie	94
Dyrektywy dotyczące ubezpieczeń majątkowych i osobowych innych niż ubezpieczenia na życie	94

Komisja Nadzoru Finansowego

Komisja Nadzoru Finansowego

Komisja Nadzoru Finansowego (dalej „Komisja”. „KNF” lub „organ nadzoru”) rozpoczęła działalność 19 września 2006 r., tj. z dniem wejścia w życie przepisów Ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (DzU 2006, nr 157 poz. 1119, z późn. zm.). Nowy organ nadzoru przejął zadania

zniesionej przepisami tejże ustawy Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych oraz Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. Od 1 stycznia 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego przejęła zadania Komisji Nadzoru Bankowego.

Zadania

Komisja Nadzoru Finansowego w 2007 r. sprawowała nadzór emerytalny, nadzór ubezpieczeniowy, nadzór nad rynkiem kapitałowym oraz nadzór uzupełniający nad konglomeratami finansowymi, w których skład wchodzi nadzorowane podmioty. Do zadań Komisji należało ponadto:

- ▶ podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego;
- ▶ podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności;
- ▶ podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego;
- ▶ udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym;

- ▶ stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi Komisji a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty;
- ▶ wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku.

Nadzór nad działalnością Komisji sprawuje Prezes Rady Ministrów.

Zasady funkcjonowania

Komisja Nadzoru Finansowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej czterech osób wchodzących w jej skład, w tym Przewodniczą-

cego Komisji lub jego zastępcy. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Komisji.

Uchwały w imieniu Komisji podpisuje Przewodniczący Komisji, a w razie jego nieobecności upoważniony przez niego Zastępca Przewodniczącego.

Skład

Komisja jest organem kolegialnym. W skład Komisji wchodzi: Przewodniczący, dwóch Zastępców Przewodniczącego oraz czterech członków: minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel; minister właściwy do spraw zabezpie-

czenia społecznego albo jego przedstawiciel; Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego wiceprezes Narodowego Banku Polskiego oraz przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2007 roku Komisja Nadzoru Finansowego działała w składzie:

STANISŁAW KLUZA

Przewodniczący Komisji

ARTUR K. KLUCZNY

Zastępca Przewodniczącego (od 01.10.2007 r.)

MARCIN GOMOŁA

Zastępca Przewodniczącego (do 30.09.2007 r.)

IWONA DUDA

Zastępca Przewodniczącego (do 3.12.2007 r.)

Przedstawiciel Ministra Finansów

ADAM PĘZIOŁ

członek Komisji (od 8.11.2007 r.)

ARKADIUSZ HUZAREK

członek Komisji (do 7.11.2007 r.)

Przedstawiciel Ministra Pracy i Polityki Społecznej

AGNIESZKA CHŁOŃ-DOMINICZAK

członek Komisji (od 23.08.2007 r.)

LESŁAW GAJEK

członek Komisji (od 21.08.2007 r. do 22.08.2007 r.)

ANNA KALATA

członek Komisji (do 20.08.2007 r.)

Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego

KRZYSZTOF RYBINSKI

członek Komisji (od 14.02.2007 r.)

JERZY PRUSKI

członek Komisji (do 13.02.2007 r.)

Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

DANUTA WAWRZYNKIEWICZ

członek Komisji (od 23.10.2007 r.)

HENRYK CIOCH

członek Komisji (do 22.10.2007 r.)

Posiedzenia i uchwały

W 2007 roku odbyło się 25 posiedzeń Komisji, łącznie podjęto 358 uchwał.

Tabela 1. Zestawienie uchwał podjętych przez Komisję w 2007 roku

Przedmiot uchwały	Liczba podjętych uchwał
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeń	
udzielenie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej	1
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu zakładu ubezpieczeń	41
wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu zakładu ubezpieczeń	14
wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu zakładu ubezpieczeń	12
udzielenie zezwolenia na nabycie lub objęcie akcji zakładu ubezpieczeń	6
zgłoszenie sprzeciwu co do zamiaru nabycia akcji zakładu ubezpieczeń	2
nałożenie kary pieniężnej	4
utrzymanie decyzji w mocy	1
umorzenie postępowania administracyjnego	8
zatwierdzenie umowy o przeniesieniu portfela ubezpieczeń	3
inne	16
Razem: 108	
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego	6
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu emerytalnego	11
udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu otwartego funduszu emerytalnego	13
udzielenie zezwolenia na powołanie członka zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego	7
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	4
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego funduszu emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na powołanie członka zarządu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	1
inne sprawy dotyczące postępowań w zakresie funkcjonowania pracowniczych programów emerytalnych	3
ustalenie średniej ważonej stopy zwrotu i minimalnej wymaganej stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych oraz kwoty niedoboru w otwartych funduszach emerytalnych	2
nałożenie kary na powszechne towarzystwo emerytalne	3
umorzenie postępowania	2
wygaśnięcie decyzji	1
udzielenie zezwolenia na nabycie akcji powszechnego towarzystwa emerytalnego	3
udzielenie zezwolenia na zmianę depozytariusza otwartego funduszu emerytalnego	2
inne	1
Razem: 60	
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego	
zatwierdzenie prospektu emisyjnego w formie jednolitego dokumentu	7
odmowa zatwierdzenia prospektu emisyjnego w formie jednolitego dokumentu	2
udzielenie zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji)	6
udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	7
niezgłoszenie sprzeciwu wobec objęcia/nabycia akcji domu maklerskiego	9
zgłoszenie sprzeciwu wobec objęcia/nabycia akcji domu maklerskiego	2
udzielenie zezwolenia dla towarzystwa funduszy inwestycyjnych na wykonywanie działalności polegającej na tworzeniu funduszy inwestycyjnych	7

udzielenie towarzystwu funduszy inwestycyjnych zezwolenia na utworzenie funduszu inwestycyjnego zamkniętego	13
przekazanie informacji do publicznej wiadomości	6
stwierdzenie naruszenia przepisów prawa (bez nałożenia kar pieniężnych)	6
nałożenie kar pieniężnych na domy maklerskie	3
nałożenie kar pieniężnych na inne podmioty	7
nałożenie kar pieniężnych na osoby fizyczne	16
zawieszenie uprawnień do wykonywania zawodu maklera papierów wartościowych	2
skreślenie maklera papierów wartościowych z listy maklerów papierów wartościowych	2
Podjęcie postępowania na wniosek strony	3
zawieszenie postępowania na wniosek strony	3
odmowa wszczęcia postępowania	1
umorzenie postępowania	11
utrzymanie w mocy decyzji	15
zakazanie towarzystwom funduszy inwestycyjnych ogłaszania informacji reklamowych mogących wprowadzić w błąd	9
udzielenie zezwolenia na zmianę depozytariusza funduszy inwestycyjnych	27
uchylenie decyzji	1
inne	21
	Razem: 186
Sprawy dotyczące organizacji wewnętrznej prac Komisji	
organizacja posiedzeń Komisji	1
Inne	3
	Razem: 4

Postanowienia i decyzje administracyjne wydane na podstawie upoważnienia Komisji Nadzoru Finansowego

W 2007 r. na podstawie Uchwały KNF nr 22/2006 z dn. 13.10.2006 r. w sprawie udzielenia Przewodniczącemu oraz Zastępcom Przewodniczącego Komisji upoważnienia do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji, w tym do wydawania postanowień i decyzji administracyjnych, wydano 1431 postanowień i decyzji, w tym 815 z zakresu rynku kapitałowego, 308 – emerytalnego, 265 – pośrednictwa finansowego i 43 – ubezpieczeń.

Urząd Komisji

Urząd Komisji

Zasady funkcjonowania

Komisja Nadzoru Finansowego i Przewodniczący Komisji wykonują swoje zadania przy pomocy Urzędu Komisji (dalej „Urząd KNF”), który działa na podstawie statutu nadanego Zarządzeniem nr 172 Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2006 r. (MP z dnia 24 listopada 2006 r.).

Urzędem kieruje Przewodniczący Komisji przy pomocy Zastępców Przewodniczącego, dyrektorów zarządzających pionami oraz dyrektorów komórek organizacyjnych.

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w skład Urzędu Komisji wchodziły:

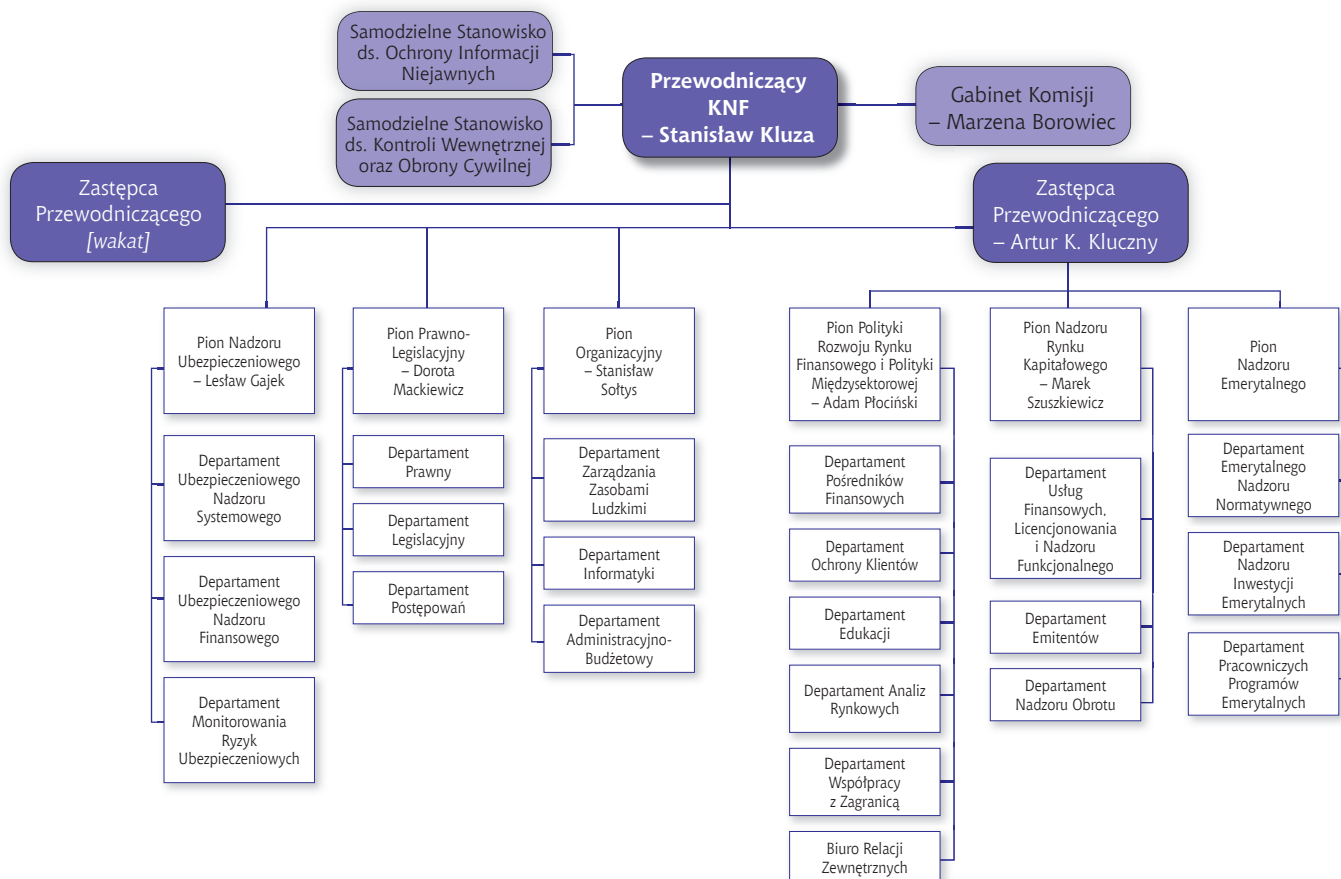
- ▶ Pion Nadzoru Rynku Kapitałowego – wykonujący zadania z zakresu nadzoru nad rynkiem kapitałowym,
- ▶ Pion Nadzoru Ubezpieczeniowego – wykonujący zadania z zakresu nadzoru ubezpieczeniowego,
- ▶ Pion Nadzoru Emerytalnego – wykonujący zadania z zakresu nadzoru emerytalnego,
- ▶ Pion Polityki Rozwoju Rynku Finansowego i Polityki Międzysektorowej – wykonujący zadania w zakresie działań mających

na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności oraz nadzoru nad konglomeratami finansowymi,

- ▶ Pion Organizacyjny – wykonujący zadania z zakresu obsługi finansowej, kadrowej i organizacyjnej Komisji oraz Urzędu Komisji,
 - ▶ Gabinet Komisji – wykonujący zadania dotyczące bezpośredniej obsługi Komisji, Przewodniczącego Komisji i Zastępców Przewodniczącego,
 - ▶ Pion Prawno-Legislacyjny – wykonujący zadania z zakresu obsługi prawnej,
- a ponadto
- ▶ Samodzielne Stanowisko ds. Ochrony Informacji Niejawnej,
 - ▶ Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej oraz Obrony Cywilnej.

Zadania komórek organizacyjnych Urzędu Komisji określa regulamin organizacyjny Urzędu nadawany zarządzeniem Przewodniczącego Komisji. W 2007 roku Przewodniczący wydał 147 zarządzeń, z czego znacząca większość była związana z funkcjonowaniem Urzędu KNF.

Schemat Organizacyjny Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego

Zarządzanie zasobami ludzkimi

Nadrzędnym celem działań podejmowanych przez Urząd Komisji w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi była w 2007 roku stabilizacja funkcjonowania zintegrowanego nadzoru finansowego w nowej strukturze organizacyjnej Urzędu wynikającej z ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Dla osiągnięcia powyższego celu wskazano wiele podstawowych zadań dla organizacji, takich jak:

- ▶ Przygotowanie i przeprowadzenie reorganizacji polegającej na integracji nadzorów, co przełożyło się na stabilizację kadry i wzrost intensywności rekrutacji wewnętrznej i zewnętrznej.

W roku 2007:

- zamieszczono ponad 60 ogłoszeń na wyspecjalizowanych portalach,
 - ponad 100 ogłoszeń zamieszczono na stronach internetowych Urzędu KNF,
 - ponad 1000 aplikacji zarejestrowano w bazie danych Urzędu KNF,
 - przeprowadzono testy analityczne dla ok. 150 kandydatów.
- ▶ Rekrutacja nowych pracowników, która objęła wszystkie pionierzy organizacyjne Urzędu KNF. Usystematyzowanie i ujednolicenie zasad:
 - rekrutacji wewnętrznej i zewnętrznej – otwarcie na rekrutację wewnętrzną oraz pozyskiwanie wysokiej klasy specjalistów podporządkowane idei urzędu eksperckiego;
 - systemu awansowania pracowników – opracowano i wdrożono Instrukcję awansów i przeszerogowań Urzędu KNF;
 - gospodarowania i wykorzystania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – opracowano i wdrożono Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, co pozwoliło na zorganizowanie dla pracowników Urzędu wydarzeń o charakterze integracyjnym;
 - ▶ polityki szkoleniowej i rozwoju pracowników – opracowano i wdrożono Instrukcję szkoleń w Urzędzie KNF. Polityka szkoleniowa Urzędu ukierunkowana została na wewnętrzne szkolenia grupowe (merytoryczne, menedżerskie i językowe). Miarą dużej ilości szkoleń skierowanych do szerokiej grupy uczestników jest wskaźnik wynoszący 4,35 dni szkoleniowych na każdego pracownika (pracownicy Urzędu KNF wzięli udział w warsztatach szkoleniowych zorganizowanych przez brytyjskiego regulatora finansowego FSA; celem warsztatów było wyjaśnienie wątpliwości interpretacyjnych powstałych w związku z implementacją Dyrektywy MiFID);
 - praktyk studenckich – do elementów polityki kadrowej włączono organizację praktyk studenckich jako wyraz otwarcia Urzędu na absolwentów renomowanych uczelni kierunkowych. Opracowano i wdrożono ok. 50 programów praktyk studenckich.
 - ▶ Opracowanie i wdrożenie systemu oceny pracowniczej – przygotowano Instrukcję ocen okresowych pracowników Urzędu KNF. W celu upowszechnienia zasad oceny zorganizowano szkolenia dla kadry menedżerskiej (szkolenia przeprowadziła firma zewnętrzna). W kolejnym etapie zorganizowano cykl szkoleń wewnętrznych dla pozostałych pracowników. W III i IV kwartale 2007 roku przeprowadzono wstępną pilotażową ocenę kadry kierowniczej, która miała na celu przygotowanie do zasadniczej oceny w kolejnym roku.
 - ▶ Budowanie fundamentów kultury organizacyjnej – proces ten stanowił kolejny etap tworzenia i stabilizacji nowej organizacji: Urzędu KNF. Sformalizowanym elementem tego procesu było opracowanie i rozpowszechnienie Regulaminu pracy obowiązującego pracowników Urzędu KNF.

Zadania realizowane w zakresie informacji niejawnych i wrażliwych oraz ochrony fizycznej

Zadania realizowane w zakresie informacji niejawnych i wrażliwych koncentrowały się w 2007 roku przede wszystkim na wypełnianiu obowiązków wynikających z przepisów Ustawy z 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, w tym na:

- ▶ przejściu materiałów niejawnych po połączeniu b. KPWiG i b. Urzędu KNUiFE, przygotowaniu przejścia materiałów b. GINB,
- ▶ ich archiwizacji zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych,
- ▶ sporządzeniu stosownych wykazów stanowisk i osób wynikających z obowiązków ustawy o ochronie informacji niejawnych,
- ▶ wprowadzeniu szczegółowych wymagań dotyczących obiegu informacji zastrzeżonych,
- ▶ sporządzeniu planu ochrony informacji niejawnych w Urzędzie KNF,

- ▶ prowadzeniu postępowań sprawdzających w zakresie dostępu do informacji niejawnych,
- ▶ wypełnianiu obowiązków wynikających z art. 47 Ustawy o funkcjonowaniu i organizacji funduszy emerytalnych.

Samodzielne Stanowisko ds. Ochrony Informacji Niejawnych współuczestniczyło w budowaniu Zasad ochrony i klasyfikacji informacji Urzędu KNF, dopracowało ponadto zasady i tryb ochrony tajemnicy zawodowej wprowadzony Zarządzeniem Przewodniczącego nr 112 z dnia 10 sierpnia 2007 roku.

Ponadto na bieżąco współpracowało z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych na podstawie zadań wynikających z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu KNF, w związku z wymogami Ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych.

Realizacja obowiązków nałożonych ustawą o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego wypełnił obowiązek nałożony Ustawą z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (DzU 2006, nr 218 poz. 1592, z późn. zm.). Po szczególne przepisy ww. ustawy wymagały rozstrzygnięcia wielu problemów interpretacyjnych, np. precyzyjnego określenia kręgu podmiotów nadzorowanych.

Ogółem wysłano ponad 11 tys. powiadomień lustracyjnych. Po wejściu w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego (TK) z dnia 11 maja 2007 r. (sygn. akt K 2/07) dotyczącego tzw. ustawy lustracyjnej, zgodnie z którym członkowie organów zarządzających, nadzorczych oraz kontrolnych podmiotów podlegających nadzorowi KNF lub podlegających nadzorowi Komisji Nadzoru Bankowego zostali wyłączeni z obowiązku poddania się procedurom lustracyjnym, Komisja Nadzoru Finansowego zastosowała się do wskazówek Przewodniczącego TK i dokonano zwrotu oświadczeń lustracyjnych.

Nadzór emerytalny

Nadzór emerytalny

Otwarte fundusze emerytalne i powszechne towarzystwa emerytalne

Informacje o rynku

W 2007 roku nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego objętych było 15 otwartych funduszy emerytalnych i 15 zarządzających nimi powszechnych towarzystw emerytalnych. Na koniec 2007 roku do OFE należało wg danych przekazywanych przez ZUS 13,14 mln osób. Aktywa otwartych funduszy emerytalnych przekroczyły poziom 140 mld zł i w okresie roku wzrosły o 20,1%. W 2007 roku ZUS przekazał do OFE 17,74 mld zł składek, w tym 1,44 mld zł zaległych składek i odsetek przekazanych w formie obligacji.

Struktura rynku otwartych funduszy emerytalnych nie uległa znaczącym zmianom, zarówno pod względem liczby członków OFE, jak i wartości zarządzanych aktywów. Zmiany udziałów poszczególnych funduszy nie przekroczyły jednego punktu procentowego. Udział w rynku czterech największych funduszy emerytalnych (Commercial Union OFE BPH CU WBK, ING Nationale Nederlanden Polska OFE, OFE PZU „Złota Jesień” oraz AIG OFE) mierzony wartością aktywów netto na koniec 2007 roku wyniósł

72,1% (71,9% w roku poprzednim). Największy przyrost wartości aktywów w analizowanym okresie odnotował AXA OFE (27%), najmniejszy zaś – Aegon OFE (10%).

Analogicznie kształtowała się struktura rynku mierzona liczbą członków OFE. Udział 4 największych funduszy nie uległ istotnym zmianom i na koniec 2007 roku wyniósł 63,6%, w porównaniu do 64,2% w roku poprzednim. Największy przyrost liczby członków zanotował Pekao OFE (wzrost o 19%), z kolei jedynym funduszem, w którym liczba członków uległa zmniejszeniu był Aegon OFE (-5%).

Struktura portfela inwestycyjnego OFE w 2007 roku uległa nieznacznym zmianom w porównaniu do 2006 roku. W niewielkim stopniu wzrosło zaangażowanie funduszy w instrumenty udziałowe z 34,8% do 35,2% wartości portfela, przy spadku inwestycji w instrumenty dłużne, głównie obligacje i bony skarbowe z 65,2% do 64,8% wartości portfela. Wzrost udziału akcji w portfelu OFE wyniósł 0,4 p.p. i był niższy niż w roku poprzednim (2,8 p.p.). Wynikało to przede wszystkim z przeceny na krajowym rynku akcji, która rozpoczęła się

Tabela 2. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w latach 2005-2007

Otwarty fundusz emerytalny	Stan na dzień: 31.12.2005		Stan na dzień: 31.12.2006		Stan na dzień: 31.12.2007	
	wartość aktywów netto (w zł)	struktura rynku w %	wartość aktywów netto (w zł)	struktura rynku w %	wartość aktywów netto (w zł)	struktura rynku w %
Aegon	2 010 931 858,06	2,34	2 682 474 379,12	2,30	2 945 276 572,07	2,10
AIG	7 301 319 473,32	8,48	9 701 305 329,83	8,32	11 467 587 271,36	8,19
Allianz Polska	2 200 470 991,95	2,56	2 873 353 333,25	2,46	3 458 509 113,01	2,47
AXA	3 230 401 442,91	3,75	4 881 776 473,65	4,19	6 194 058 544,95	4,42
Bankowy	2 749 523 117,09	3,19	3 706 296 600,35	3,18	4 274 602 607,16	3,05
Commercial Union BPH CU WBK	23 459 402 123,03	27,25	30 955 855 925,24	26,55	37 323 999 174,14	26,65
„Dom”	1 342 022 963,34	1,56	1 809 856 008,42	1,55	2 085 230 860,15	1,49
Generali	2 935 620 110,11	3,41	4 186 384 588,99	3,59	5 264 475 686,77	3,76
ING Nationale Nederlanden Polska OFE	19 656 684 523,01	22,83	27 193 845 358,42	23,33	32 870 166 564,97	23,47
Nordea	3 141 238 786,48	3,65	4 224 523 727,50	3,62	4 950 558 199,26	3,54
Pekao	1 351 108 606,38	1,57	1 853 768 553,54	1,59	2 245 213 650,98	1,60
Pocztalio	1 739 875 280,29	2,02	2 367 404 970,72	2,03	2 826 073 495,51	2,02
Polsat	751 635 061,37	0,87	1 084 105 277,20	0,93	1 276 202 967,64	0,91
PZU „Złota Jesień”	11 757 898 803,83	13,66	15 987 325 511,41	13,71	19 301 426 766,86	13,78
Skarbiec-Emerytura	2 456 858 566,88	2,85	3 069 455 678,95	2,63	3 547 512 000,97	2,53
Razem:	86 084 991 708,05	100,00	116 577 731 716,59	100,00	140 030 893 475,80	100,00

Tabela 3. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych w latach 2005-2007

Otwarty fundusz emerytalny	Stan na dzień: 31.12.2005		Stan na dzień: 31.12.2006		Stan na dzień: 31.12.2007	
	liczba członków	struktura w %	liczba członków	struktura w %	liczba członków	struktura w %
Aegon	372 217	3,18	370 943	3,00	351 050	2,67
AIG	976 163	8,33	1 029 101	8,33	1 070 319	8,1
Allianz Polska	292 449	2,5	306 883	2,48	327 001	2,49
AXA	464 721	3,97	535 778	4,34	608 538	4,63
Bankowy	433 149	3,70	441 514	3,57	445 941	3,40
Commercial Union BPH CU WBK	2 562 652	21,87	2 610 638	21,13	2 725 239	20,75
„Dom”	241 498	2,06	281 301	2,28	313 882	2,39
Generali	415 373	3,54	473 560	3,83	538 874	4,10
ING Nationale Nederlanden Polska OFE	2 209 584	18,86	2 401 091	19,44	2 591 613	19,73
Nordea	631 355	5,39	688 580	5,57	731 651	5,57
Pekao	241 600	2,06	245 189	1,98	291 799	2,22
Pocztalion	357 193	3,05	362 777	2,94	431 409	3,28
Polsat	235 002	2,01	267 564	2,17	301 267	2,29
PZU Żłota Jesień	1 823 923	15,56	1 894 778	15,34	1 959 058	14,92
Skarbiec-Emerytura	461 780	3,94	443 630	3,59	446 440	3,40
Razem	11 718 659	100,00	12 353 327	100,00	13 134 081	100,00

w lipcu 2007 roku w następstwie kryzysu na rynkach światowych.

W części udziałowej portfeli OFE dominowały spółki o dużej kapitalizacji, wchodzące w skład indeksu WIG20. W części dłużnej portfeli OFE najważniejszą pozycję stanowiły instrumenty emitowane przez Skarb Państwa. Udział inwestycji zagranicznych OFE na koniec 2007 roku wynosił 1% wartości portfela i zmniejszył się o 0,3 p.p. w stosunku do 2006 roku.

W pierwszym półroczu 2007 roku na rynku papierów wartościowych utrzymywał się trend wzrostowy – do 6 lipca 2007 roku średnia ważona wartość jednostki rozrachunkowej OFE wzrosła o 12,5%. Wystąpienie negatywnych zjawisk na światowych rynkach finansowych, które znalazły przełożenie na kształtowanie się wartości krajowych indeksów akcji, spowodowało, że roczne stopy zwrotu OFE w stosunku do roku poprzedniego uległy pogorszeniu. Średnia ważona aktywami netto wartość jednostki rozrachunkowej wzrosła w całym 2007 roku o 6,2%, tj. o 10,2 p.p. mniej niż w 2006 roku.

Działania licencyjno-autoryzacyjne

Działalność towarzystw oraz funduszy emerytalnych poddana jest relatywnie szerokiej reglamentacji prawnej. Kompetencje Komisji obejmują w szczególności udzielanie zezwoleń na:

- utworzenie towarzystw i funduszy emerytalnych,
- zmiany statutów towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych,
- powołanie członka zarządu i rady nadzorczej towarzystwa emerytalnego,

- udzielanie zezwoleń na nabycie lub objęcie akcji,
- udzielanie zezwoleń na zmianę depozytariusza lub umowy z depozytariuszem,
- przejęcie zarządzania funduszem emerytalnym przez towarzystwo emerytalne,
- połączenie towarzystw emerytalnych,
- cofanie zezwoleń na utworzenie towarzystw emerytalnych.

Rola nadzoru licencyjno-autoryzacyjnego wobec towarzystw i funduszy emerytalnych polega na nadzorze prewencyjnym (zapobiegawczym), informacyjnym i kontrolnym.

Nadzór prewencyjny polega na badaniu wniosków towarzystw i funduszy pod względem ich zgodności z przepisami prawa oraz interesem członków funduszy i ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz ewentualnych zagrożeń na etapie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Funkcja informacyjna nadzoru licencyjno-autoryzacyjnego w zakresie towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych polega na przygotowywaniu odpowiedzi na zapytania w sprawach z zakresu działalności nadzorowanych podmiotów, a także interpretacji obowiązujących przepisów, dokonywanej we współpracy z innymi organami administracji publicznej.

Funkcja kontrolna nadzoru licencyjno-autoryzacyjnego oznacza monitorowanie działalności podmiotów nadzorowanych i informowaniu właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Komisji o ujawnionych nieprawidłowościach w działaniach podmiotów nadzorowanych oraz współdziałaniu z jednostkami organizacyjnymi Urzędu Komisji w podejmowanych czynnościach nadzorczych.

W 2007 r. Komisja wydała 78 rozstrzygnięć w sprawach z zakresu reglamentacji administracyjno-prawnej rynku otwartych funduszy i powszechnych towarzystw emerytalnych.

Jako najbardziej istotne dla całokształtu rynku emerytalnego można wyróżnić:

- ▶ nabycie 100% akcji PTE Ergo Hestia SA przez Aegon Woningen Nova B.V.,
- ▶ zmiany w akcjonariacie Commercial Union Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego BPH CU WBK SA,
- ▶ zmiana depozytariusza Aegon Otwartego Funduszu Emerytalnego i Otwartego Funduszu Emerytalnego Skarbiec-Emerytura,
- ▶ nabycie spółek Winterthur przez AXA Group.

Nadzór nad polityką inwestycyjną

Zadania z zakresu nadzoru nad polityką inwestycyjną funduszy emerytalnych i towarzystw emerytalnych wykonywane były poprzez analizę danych finansowych przekazanych przez podmioty nadzorowane do Komisji Nadzoru Finansowego w formie elektronicznej oraz sprawozdań okresowych – miesięcznych, półrocznych i rocznych struktur aktywów. Niezależnie od powyższego, szczególnej uwadze poddano kwestię przekroczeń limitów inwestycyjnych oraz wyceny instrumentów finansowych przez podmioty nadzorowane.

Przyjmowanie oraz weryfikacja poprawności przekazanych raportów dziennych oraz innych informacji były wykonywane na bieżąco wraz z równoczesnym procesem wyjaśnień ewentualnych błędów stwierdzonych w przekazanych danych.

Zadania Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie nadzoru nad polityką inwestycyjną funduszy emerytalnych i towarzystw emerytalnych realizowane były również poprzez:

- ▶ analizę procedur oraz deklaracji prowadzenia działalności inwestycyjnej w podmiotach nadzorowanych,

- ▶ analizę sprawozdań finansowych podmiotów nadzorowanych w zakresie prowadzonej działalności inwestycyjnej,
- ▶ analizę zawieranych transakcji na rynku kapitałowym pod kątem rentowności przedmiotowych transakcji oraz ryzyka związanego z nabyciem określonego instrumentu finansowego. wynikającego z konstrukcji owego instrumentu oraz sytuacji finansowej emitenta,
- ▶ monitorowanie działań inwestycyjnych funduszy emerytalnych w zakresie zachowania nadrzędnej zasady rentowności i bezpieczeństwa lokat,
- ▶ weryfikację wycen instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach inwestycyjnych funduszy emerytalnych,
- ▶ analizę struktur portfeli inwestycyjnych funduszy emerytalnych, ich zmienności w czasie i przyjętego poziomu ryzyka,
- ▶ badanie zgodności zaangażowania aktywów funduszy emerytalnych w określone przez przepisy prawa kategorie lokat,
- ▶ analizę dostępnych instrumentów finansowych oferowanych na rynku kapitałowym pod względem ich przydatności dla działalności lokacyjnej funduszy emerytalnych,
- ▶ ocenę efektywności działalności inwestycyjnej funduszy emerytalnych na tle bieżącej sytuacji na rynku kapitałowym oraz sytuacji makroekonomicznej,
- ▶ wyliczanie średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy emerytalnych oraz minimalnej wymaganej stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych.

W ramach bieżącej kontroli działalności inwestycyjnej Komisja Nadzoru Finansowego stwierdziła przypadki naruszenia przez fundusze emerytalne obowiązujących limitów inwestycyjnych. Bezpośrednią przyczyną występujących przekroczeń limitów inwestycyjnych były głównie: wzrost ceny rynkowej lokat oraz wzrost należności ze sprzedaży składników portfela inwestycyjnego.

We wszystkich dniach wyceny okresu sprawozdawczego zanotowano 550 przekroczeń limitów inwestycyjnych dokonanych przez 11 podmiotów.

Tabela 4. Zadania licencyjno-autoryzacyjne wobec PTE i OFE w 2007 roku

Rodzaj zadania	Sprawy zakończone
Udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego	6
Udzielenie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu emerytalnego	11*
Udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu otwartego funduszu emerytalnego	13
Udzielenie zezwolenia na powołanie członka zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego	7
Udzielenie zezwolenia na powołanie członka rady nadzorczej powszechnego towarzystwa emerytalnego	22
Udzielenie zezwolenia na zmianę depozytariusza aktywów otwartego funduszu emerytalnego	2
Udzielenie zezwolenia na zmianę umowy o przechowywanie aktywów otwartego funduszu emerytalnego	12*
Udzielenie zezwolenia na nabycie akcji powszechnego towarzystwa emerytalnego	3
Udzielenie zezwolenia na przejęcie zarządzania otwartym funduszem emerytalnym	1*
Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji zezwalającej na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego	1
Razem	78

* liczba spraw zakończonych uwzględnia również decyzje o umorzeniu postępowania administracyjnego lub odmowie udzielenia zezwolenia; 4 wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania w związku z nieuzupełnieniem braków formalnych.

Tabela 5. Przepisy prawa naruszone przez OFE w 2007 roku

Przepis prawa	Liczba przekroczeń
art. 142 ust. 2 pkt 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	2
art. 142 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	2
art. 144 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	58
art. 141 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	53
par. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne	2
par. 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne	433

Tabela 6. Metodologie wyceny przekazane przez OFE do akceptacji KNF w 2007 roku

Nazwa OFE	Liczba przesłanych metodologii
AIG OFE	24
Allianz Polska OFE	18
Commercial Union OFE BPH CU WBK	28
OFE „Dom”	27
ING Nationale-Nederlanden Polska OFE	16
Nordea OFE	22
Aegon OFE	8
Pekao OFE	30
Bankowy OFE	24
OFE Pocztylion	6
OFE Polsat	2
OFE PZU „Złota Jesień”	16
OFE Skarbiec-Emerytura	11
AXA OFE	11
Generali OFE	8
Razem:	251

Obowiązujące przepisy prawa dotyczące zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych nakładały na Komisję Nadzoru Finansowego obowiązek każdorazowej weryfikacji przesyłanych przez fundusze emerytalne szczegółowych metodologii wycen instrumentów finansowych, dla których nie jest określony rynek wyceny lub nie jest możliwe dokonanie wyceny w sposób rynkowy z zachowaniem zasady ostrożności. W okresie objętym sprawozdaniem akceptacji organu nadzoru podlegało 251 metodologii wyceny.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego dwukrotnie wyliczyła i podała do publicznej wiadomości wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy emerytalnych – za okresy od 31 marca 2004 roku do 30 marca 2007 roku oraz od 30 września 2004 roku do 28 września 2007 roku. W obu przypadkach wszystkie OFE osiągnęły stopę zwrotu wyższą niż minimalna wymagana stopa zwrotu.

Kontrola działalności finansowej i operacyjnej oraz wypełniania obowiązków informacyjnych

Podstawowy zakres nadzoru realizowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego w obszarze działalności operacyjnej i sytuacji finansowej funduszy emerytalnych oraz towarzystw emerytalnych obejmował kontrolę formalno-prawną sprawozdań finansowych podmiotów nadzorowanych, analizę tych sprawozdań oraz wypełnianie innych obowiązków informacyjnych określonych przepisami prawa. Szczegółowy zakres czynności kontrolnych przeprowadzanych przez Komisję Nadzoru Finansowego obejmował:

- realizację wypełniania obowiązków informacyjnych przez podmioty nadzorowane wobec organu nadzoru,
- analizę działalności finansowej i operacyjnej podmiotów nadzorowanych,

Tabela 7. Ustawowe stopy zwrotu OFE wyliczone i opublikowane przez KNF w roku 2007

Nazwa OFE	Stopa zwrotu w okresie od 31.03.2004 do 30.03.2007 w %	Nazwa OFE	Stopa zwrotu w okresie od 30.09.2004 do 28.09.2007 w %
Pekao OFE	61,22	OFE Polsat	59,22
OFE Polsat	60,80	Pekao OFE	56,93
Generali OFE	56,61	AIG OFE	54,73
OFE „Dom”	55,27	ING Nationale-Nederlanden Polska OFE	54,50
AIG OFE	55,25	Commercial Union OFE BPH CU WBK	54,30
ING Nationale-Nederlanden Polska OFE	54,92	Generali OFE	53,10
AXA OFE	54,48	OFE PZU „Złota Jesień”	52,66
OFE Pocztylion	54,33	OFE Pocztylion	52,22
OFE PZU „Złota Jesień”	53,88	OFE Skarbiec-Emerytura	51,60
OFE Skarbiec-Emerytura	53,83	OFE „Dom”	51,19
Commercial Union OFE BPH CU WBK	52,96	AXA OFE	51,15
OFE Ergo Hestia	50,52	Aegon OFE	49,97
Nordea OFE	49,97	Nordea OFE	48,81
Bankowy OFE	48,03	Allianz Polska OFE	46,38
Allianz Polska OFE	46,31	Bankowy OFE	43,81
Średnia ważona stopa zwrotu	53,66	Średnia ważona stopa zwrotu	52,50
Minimalna stopa zwrotu	26,83	Minimalna stopa zwrotu	26,25

- zlecenie podmiotom trzecim czynności z zakresu działalności funduszy emerytalnych oraz towarzystw emerytalnych,
- spełnianie wymogów dla kapitałowych towarzystw emerytalnych określonych przepisami prawa,
- analizę wysokości kosztów naliczanych i pokrywanych z aktywów funduszy emerytalnych,
- spełnianie wymogów zabezpieczenia wypłacalności w przypadku wystąpienia niedoboru w otwartym funduszu emerytalnym.

Dane finansowe otrzymywane od podmiotów nadzorowanych w wyniku realizacji ustawowych obowiązków sprawozdawczych poddawane były systematycznej analizie. Zdecydowana większość danych dotyczących sytuacji finansowej oraz działalności operacyjnej podmiotów nadzorowanych była przekazywana do Komisji Nadzoru Finansowego w formie elektronicznej. Taka forma raportowania obejmowała:

- dziennie i miesięczne raporty finansowe OFE zawierające bilanse funduszy wraz z notami objaśniającymi, zestawienia portfeli inwestycyjnych, rachunki wyników wraz z notami objaśniającymi, zestawienia zawartych transakcji i ważnych

zleceń oraz informacje o wartości jednostki rozrachunkowej, środkach na rachunku rezerwowym i środkach zgromadzonych w części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego;

- raporty operacyjne OFE dotyczące członków i prezentujące liczbę zawartych umów o członkostwo w OFE, przekazane do OFE składki, zewnętrzne i wewnętrzne wypłaty transferowe, liczbę członków na koniec kwartału oraz liczbę rachunków ogółem (tzw. martwych, niesystematycznych i systematycznych);
- sprawozdania finansowe PTE obejmujące bilanse towarzystw, rachunki wyników, informacje o wynagrodzeniach w PTE, zobowiązania PTE oraz relacje kapitałowe towarzystw emerytalnych.

Weryfikacji KNF podlegały również publikowane przez OFE miesięczne, półroczne i roczne struktury aktywów funduszy emerytalnych.

W ramach nadzoru nad PTE po stwierdzeniu poprawności formalnej danych sprawozdawczych, sporządzane były okresowe analizy operacyjne. Analizowano działalność operacyjną funduszy emerytalnych oraz towarzystw emerytalnych (zestawie-

Tabela 8. Raporty wraz z korektami przesłane i zweryfikowane w ramach realizacji obowiązków informacyjnych OFE i PTE (otrzymane w 2007 roku)

Rodzaj przesłanych raportów	Raporty poprawne	Raporty błędne
Raporty finansowe OFE	63539	454
Raporty operacyjne OFE	9362	12
Sprawozdania finansowe PTE	498	24

nie zmian w kapitale, opłaty od składek i opłaty za zarządzanie, sposób ujęcia zdarzeń w księgach powszechnych towarzystw emerytalnych) oraz wysokość kapitałów własnych powszechnych towarzystw emerytalnych. Stwierdzone nieprawidłowości były na bieżąco wyjaśniane.

Jednocześnie w trakcie działań kontrolnych i szacowania potencjalnego ryzyka wystąpienia niedoboru, na bieżąco analizowano wysokość zabezpieczenia ujmowanego w kapitale rezerwowym otwartych funduszy emerytalnych oraz kapitale części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego, jak również sposób uzupełniania kapitału części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego.

W ramach monitorowania wysokości kosztów naliczanych i pokrywanych z aktywów funduszy emerytalnych Komisja Nadzoru Finansowego poddała analizie koszty ponoszone przez OFE na rzecz banków depozytariuszy. W 2007 roku trzy otwarte fundusze emerytalne, które ponosiły relatywnie wysokie koszty z tytułu przechowywania aktywów, obniżyły opłaty z tego tytułu.

Postępowania kontrolne w siedzibach nadzorowanych podmiotów

Zgodnie z przepisami prawa w ramach nadzoru nad rynkiem funduszy emerytalnych Komisja może przeprowadzać kontrole następujących podmiotów:

- ▶ towarzystw i funduszy emerytalnych – w celu sprawdzenia, czy działalność towarzystwa lub funduszu jest zgodna z prawem, statutem towarzystwa lub funduszu oraz interesem członków funduszu;
- ▶ banków depozytariuszy – w celu sprawdzenia, czy ich działalność związana z przechowywaniem aktywów funduszy jest zgodna z prawem, z umową o przechowywanie aktywów funduszu oraz z interesem członków funduszu;
- ▶ osób trzecich, którym fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności – w celu sprawdzenia, czy ich działalność związana z wykonywaniem niektórych czynności na rzecz funduszu oraz towarzystwa jest zgodna z prawem lub z interesem członków funduszu.

W 2007 r. przeprowadzono 13 postępowań kontrolnych w powszechnych towarzystwach emerytalnych i otwartych funduszach emerytalnych. Wszystkie kontrole przeprowadzone przez Komisję Nadzoru Finansowego miały charakter kompleksowy i obejmowały pełen zakres działalności powszechnych towarzystw emerytalnych oraz otwartych funduszy emerytalnych, a w szczególności:

- ▶ organizację i zarządzanie powszechnego towarzystwa emerytalnego (w tym: działanie organów statutowych),
- ▶ kontrolę wewnętrzną w towarzystwie, kontrole podmiotów zewnętrznych (w tym akcjonariuszy),
- ▶ prowadzenie polityki inwestycyjnej,
- ▶ umowy z akcjonariuszami, członkami władz, podmiotami grupy kapitałowej,
- ▶ zlecenie podmiotom trzecim czynności z zakresu działalności funduszu i towarzystwa,

- ▶ prowadzenie działalności akwizycyjnej,
- ▶ zasady rachunkowości, księgi rachunkowe i sporządzanie sprawozdań finansowych,
- ▶ proces transferu członków w ramach wypłat transferowych,
- ▶ prowadzenie rachunków indywidualnych członków,
- ▶ rozpatrywanie skarg członków funduszu.

Ponadto, w 2007 roku zostało przeprowadzonych 5 kontroli w bankach pełniących funkcję depozytariuszy dla otwartych funduszy emerytalnych.

Postępowania pokontrolne przeprowadzone w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami w działalności kontrolowanych podmiotów

W 2007 r. Urząd Komisji przeprowadził 17 postępowań pokontrolnych w powszechnych towarzystwach emerytalnych i otwartych funduszach emerytalnych, z czego 4 podmioty zgłosiły uwagi do powiadomień o stwierdzonych nieprawidłowościach i zgodnie z przepisami prawa dla tych podmiotów zostały sporządzone powiadomienia o rozpatrzeniu zastrzeżeń do powiadomień o stwierdzonych nieprawidłowościach.

W okresie objętym sprawozdaniem wobec 3 podmiotów nie było prowadzonych postępowań pokontrolnych ze względu na niestwierdzenie nieprawidłowości w ich działalności.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w działalności towarzystw i funduszy emerytalnych były: opóźnienia w zgłaszaniu umów do ZUS, nieprawidłowości w zawieraniu umów o członkostwo w funduszu, niezgłaszanie zdarzeń podlegających obowiązkowemu wpisowi do KRS, nieprawidłowości w podejmowaniu uchwał przez rady nadzorcze i zarządy towarzystw emerytalnych, pobieranie nienależnych opłat transferowych, nieumieszczanie osób na liście transferowej, a także wstrzymywanie transferów.

Postępowania administracyjne

Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła postępowanie administracyjne zakończone nałożeniem kary pieniężnej na powszechne towarzystwo emerytalne w wysokości 50 000 zł w związku z naruszeniem przez otwarty fundusz emerytalny limitu inwestycyjnego zakazującego funduszowi posiadania łącznie więcej niż 20% różnych emisji akcji jednej spółki, w przypadku których nie występują żadne różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, jeżeli udział papierów wartościowych spółki w aktywach funduszu nie przekracza 1% (§ 4 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 roku w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (DzU 2004, nr 32 poz. 276, z późn. zm.).

Organ nadzoru nałożył karę pieniężną w wysokości 500 000 zł na powszechne towarzystwo emerytalne z tytułu rażącego naruszenia interesu członków otwartego funduszu emerytalnego, poprzez dopuszczenie do powstania konfliktu interesów pomiędzy zarządzającymi funduszem a funduszem emerytalnym w zakresie prowadzenia przez pracowników Towarzystwa inwestycji na rachunek własny.

Przedmiotowe postępowanie było kolejnym, które zmierzało do wypracowywania, a następnie weryfikacji regulacji wewnętrznych w zakresie inwestycji własnych pracowników towarzystw i wykorzystywania konkretnych informacji o sposobie lokowania aktywów funduszy w inwestycjach własnych pracowników. Podczas kontroli regulacji własnych towarzystw emerytalnych zaobserwowano wzrost świadomości wagi i roli regulacji wewnętrznych dotyczących inwestycji na rachunek własny lub osób trzecich dokonywanych przez zarządzających funduszami emerytalnymi, a również przez wszystkich pracowników posiadających dostęp do informacji o sposobie lokowania aktywów funduszy.

Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego

Istotne dla kształtowania się standardów rynkowych były ponadto rozstrzygnięcia Naczelnego Sądu Administracyjnego popierające stanowisko organu nadzoru w sprawach:

- ▶ stwierdzenia rażącego naruszenia interesu członków funduszu przy ograniczaniu działalności zarobkowej osób podejmujących decyzje o sposobie lokowania aktywów funduszu,
- ▶ stwierdzenia rażącego naruszenia art. 49 (tajemnica zawodowa) Ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (DzU 2004, nr 159 poz. 1667, z późn. zm.),
- ▶ stwierdzenia rażącego naruszenia art. 42 (łączenie stanowisk przez osoby odpowiedzialne za inwestycje funduszy emerytalnych) ww. ustawy.

Wszystkie wymienione powyżej rozstrzygnięcia ze względu na fakt, iż dotyczyły problematyki naruszania tajemnicy zawodowej oraz ochrony interesu członków funduszy, które to pojęcia mają charakter klauzul generalnych, potwierdziły właściwe stosowanie i interpretowanie przepisów prawa przez KNF.

Pracownicze programy emerytalne

Informacje o rynku

Dobrowolna część systemu emerytalnego stanowi tzw. III filar systemu emerytalnego, na który składają się pracownicze programy emerytalne (PPE) oraz indywidualne konta emerytalne. III filar wyróżnia się dobrowolnością uczestnictwa oraz udziałem państwa w tworzeniu tego rynku poprzez określenie ram prawnych gromadzenia środków i wykreowanie nowych produktów finansowych. Rozwój tego rynku jest wzmacniany poprzez zachęty w postaci zwolnień podatkowych i możliwość korzystania z ulg w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne. Tworzenie dobrowolnych form gromadzenia oszczędności emerytalnych jest częścią polityki społecznej w zakresie zabezpieczenia odpowiedniego poziomu oszczędności emerytalnych. Stąd dla instytucji i produktów funkcjonujących w ramach III filaru przewidziano szereg regulacji mających na celu:

- ▶ ochronę uczestników pracowniczych programów emerytalnych,
- ▶ zapewnienie emerytalnego przeznaczenia gromadzonych środków,
- ▶ zapewnienie długoterminowego i systematycznego akumulowania kapitału emerytalnego.

W porównaniu z uregulowaniami odnoszącymi się do II filaru przepisy normujące działalność instytucji funkcjonujących w ramach III filaru mają węższy zakres reglamentacji administracyjnej, co związane jest z dobrowolnością dodatkowych form oszczędzania emerytalnego.

Rynek pracowniczych programów emerytalnych istnieje od 1999 roku. W 2004 roku dokonano istotnej modyfikacji otoczenia re-

gulacyjnego polegającej na istotnym poluzowaniu reguł prowadzenia programów. W szczególności umożliwiono zawieszenie odprowadzania składek i ograniczenie ich wysokości. W ramach zmiany regulacji prawnej doprowadzono także do przekształcenia w pracownicze programy emerytalne innych form grupowego oszczędzania emerytalnego funkcjonujących poza III filarem, co zaowocowało zwiększeniem liczby zarejestrowanych programów. Rozwój rynku PPE obrazuje tabela 9.

Tabela 9. Rozwój rynku PPE – liczba programów oraz liczba ich uczestników w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Liczba PPE	906	974	1 019
Liczba uczestników (w tys.)	260	281	312

Podstawowe dane opisujące rynek pracowniczych programów emerytalnych w 2007 r. to:

- ▶ liczba PPE – 1019 programów,
- ▶ ponad 310 tys. uczestników,
- ▶ wartość zgromadzonych aktywów – 3 mld 800 tys. złotych, przy czym przyrost wartości aktywów cechuje się dużą dynamiką związaną z nadal znacznym udziałem składek we wzroście wartości aktywów ogółem,
- ▶ wzrost liczby składanych wniosków o wpis PPE do rejestru w 2007 roku o więcej niż 60% w stosunku do poprzedniego roku,
- ▶ zmniejszenie liczby likwidowanych PPE o połowę w stosunku do poprzedniego roku.

- ▀ wzrost wysokości składek podstawowych w nowo składanych wnioskach.

Gromadzenie oszczędności w ramach pracowniczych programów emerytalnych możliwe jest w następujących formach:

- ▀ pracowniczego funduszu emerytalnego,
- ▀ umowy grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- ▀ umowy o wnoszenie składek do funduszu inwestycyjnego,
- ▀ zarządzania zagranicznego.

Udział poszczególnych form w rynku PPE w 2007 r. obrazuje tabela 10. Przyjmując za kryterium uszeregowania wartość aktywów, największa część środków gromadzona jest w funduszach inwestycyjnych, nieco mniej zgromadzono w ramach ubezpieczeniowej formy oszczędzania emerytalnego, natomiast pracownicze progra-

Tabela 10. Struktura rynku PPE w 2007 roku w proc.

Wyszczególnienie	Liczba PPE	Liczba uczestników	Aktywa netto
pracowniczy fundusz emerytalny	2,6	19,2	27,6
fundusz inwestycyjny	22,2	37,9	40,8
zakład ubezpieczeń	75,2	42,9	31,6
Razem	100,0	100,0	100,0

Tabela 11. Wyniki inwestycyjne pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
Stopa zwrotu lub zmiana indeksu w %			
Średnia stopa zwrotu PFE	13,5	13,4	5,54
Najniższa stopa zwrotu PFE	12,5	10,6	4,52
Najwyższa stopa zwrotu PFE	14,8	15,4	6,23
Inflacja	2,1	1,0	2,5
Zmiana WIG	33,7	41,6	10,39
Zmiana WIG20	35,4	23,7	5,19

Tabela 12. Aktywa netto pracowniczych funduszy emerytalnych na koniec 2007 roku

Wyszczególnienie	Aktywa netto (w zł)	udział w rynku w %	udział w rynku narastająco w %
PFE Telekomunikacji Polskiej SA	713 704 809,20	68,00	68,00
PFE „Nowy Świat”	199 429 426,54	19,00	87,01
PFE „Słoneczna Jesień”	114 024 218,77	10,86	97,87
PFE Unilever Polska	12 611 739,49	1,20	99,07
PFE Nestle Polska	9 732 807,91	0,93	100,00
Ogółem	1 049 503 001,91	100,00	

my emerytalne pod względem zarządzanych aktywów są na trzecim miejscu. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. żaden pracowniczy program emerytalny nie był zarządzany przez zarządzającego zagranicznego.

Szczególnymi rodzajami instytucji finansowych występujących tylko w obrębie III filaru są pracownicze fundusze emerytalne (PFE) oraz zarządzające nimi pracownicze towarzystwa emerytalne (PrTE). Według stanu na 31 grudnia 2007 r. istniało 5 pracowniczych towarzystw zarządzających 5 funduszami emerytalnymi. Pierwsze z nich zostało założone w 1999 r., natomiast ostatnie rozpoczęło działalność pod koniec 2004 r., co oznacza, że na rynku funkcjonują podmioty o różnym stopniu rozwoju. Średnia stopa zwrotu uzyskana w 2007 r. przez pracownicze fundusze emerytalne wyniosła 5,54% (w 2006 r. było to 13,41%). Warto zauważyć, iż od składek wpłacanych do pracowniczych funduszy nie są pobierane opłaty, a w niektórych przypadkach aktywa funduszy nie są także obciążane opłatą z tytułu zarządzania, co z punktu widzenia uczestnika podnosi efektywność oszczędzania w tej formie: cała kwota, która wpływa do tej instytucji finansowej, jest alokowana.

Wysokość aktywów zgromadzonych w pracowniczych funduszach systematycznie wzrasta. Średnia wysokość zgromadzonych środków na rachunku na koniec IV kwartału 2007 r. wyniosła ponad 17 tys. zł, a liczba uczestników pracowniczych funduszy emerytalnych wynosiła nieco ponad 60 tys. osób.

Nadzór nad pracowniczymi programami emerytalnymi

Komisja Nadzoru Finansowego realizuje kompleksowy nadzór nad procesem tworzenia i funkcjonowania pracowniczych programów emerytalnych, w tym nadzór nad funkcjonowaniem jednej z instytucji gromadzących środki – pracowniczych funduszy emerytalnych oraz pracowniczych towarzystw emerytalnych.

Nadzór nad pracowniczymi programami emerytalnymi ma przede wszystkim charakter prewencyjny, nastawiony na pogłębioną weryfikację umów tworzących program, tak by późniejsze funkcjonowanie programu przebiegało bez zakłóceń. O efektywności tego modelu może świadczyć znikoma liczba skarg na funkcjonowanie PPE (1 skarga w 2007 r. przy 310 tys. uczestników).

Osiągnięcie tego celu odbywa się w ramach postępowania o wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru. Postępowanie to ma na celu weryfikację poprawności wniosku pod względem formalnym i merytorycznym. Formalna analiza wniosków służy w szczególności zapewnieniu ważności zawartych umów tworzących program i udziału prawidłowo wyłonionej reprezentacji pracowników w tworzeniu programu. Merytoryczna analiza wniosku koncentruje się na dogłębnej weryfikacji umów tworzących program (umowy zawieranej pomiędzy pracodawcą i reprezentacją pracowników oraz umowy pracodawcy

z instytucją zarządzającą środkami bądź statutu pracowniczego funduszu emerytalnego). Działania te są nastawione na zapewnienie zgodności warunków zakładanego programu z przepisami prawa oraz zapewnienie, by postanowienia umowne tworzące program nie powodowały w przyszłości zakłóceń w funkcjonowaniu programów.

W toku funkcjonowania programów przepisy prawne przewidują konieczność notyfikacji bądź uzyskiwania zgody organu nadzoru na zmiany danych zgłaszanych do rejestru oraz warunków prowadzenia programów. Celem tych działań jest m.in. niedopuszczenie do wprowadzenia do reguł funkcjonowania programów zapisów, które już po uruchomieniu programów byłyby niezgodne z przepisami prawa. Działania te są realizowane w ramach postępowań o dokonanie wpisu do rejestru PPE.

Organ nadzoru pełni także istotną rolę przy zabezpieczeniu zgodności z prawem procesu likwidacji pracowniczego programu emerytalnego, co jest realizowane w ramach wniosku o wykreślenie PPE z rejestru.

Odrębną funkcją pełnioną przez organ nadzoru jest prowadzenie rejestru pracowniczych programów emerytalnych.

W okresie objętym sprawozdaniem łączna liczba funkcjonujących PPE osiągnęła 1019, w tym:

- ▶ 766 w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- ▶ 226 w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego,
- ▶ 27 w formie pracowniczego funduszu emerytalnego.

Dane zawarte w tabeli 13 należy uzupełnić o informację, iż w większości przypadków wykreślenia pracowniczych programów emerytalnych dotyczyły pracodawców zatrudniających niewielką liczbę osób, przeżywających trudności finansowe bądź podlegających procesom połączeniowym. W efekcie decyzje wykreślające dotyczyły mniej niż 1% ogółu uczestników pracowniczych programów emerytalnych.

Dodatkową czynnością związaną z prowadzeniem rejestru pracowniczych programów emerytalnych jest przyjmowanie informacji o zmianach danych dotyczących poszczególnych programów, które nie wymagają decyzji organu nadzoru. W okresie objętym sprawozdaniem było 115 tego typu przypadków.

Odrębną kategorię spraw prowadzonych przez Urząd Komisji stanowiło rozstrzygnięcie kwestii prawnej dopuszczalności rejestracji pracowniczych programów emerytalnych przez jednostki sektora finansów publicznych. Ze względu na jej skomplikowany charakter i wątpliwości prawne w tym zakresie sprawa ta została zaprezentowana na posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z przyjętą w drodze uchwały linią postępowania w tych sprawach, rozstrzygnięto w drodze decyzji 10 indywidualnych postępowań w tym zakresie. Jednocześnie podjęto działania zmierzające do usunięcia barier prawnych uniemożliwiających równy dostęp wszystkich kategorii pracodawców do tworzenia pracowniczych programów emerytalnych.

Nadzór nad działalnością pracowniczych programów emerytalnych oparty jest również o informacje pozyskiwane od pracodawców prowadzących PPE, przekazywane w ramach wypełniania obowiązków informacyjnych. Dane pozyskiwane przez organ nadzoru tą drogą są wykorzystywane zarówno na potrzeby analityczne, jak również nadzorcze. Zgodnie z obowiązującymi przepisami pracodawca ma obowiązek przedkładać organowi nadzoru informacje o realizacji prowadzonego przez niego PPE za dany rok kalendarzowy. Monitorowanie wypełniania ww. obowiązku, gromadzenie danych i wyjaśnianie niezgodności, ze względu na liczbę oraz rodzaj podmiotów nim objętych (na koniec 2006 r. funkcjonowało 974 PPE, przy czym część PPE miała charakter międzyzakładowy, co oznacza, że w takim PPE uczestniczył więcej niż 1 pracodawca) jest procesem rozciągniętym w czasie. W okresie objętym sprawozdaniem wystosowano 165 wezwań do pracodawców w związku z nieprawidłowym wykonaniem niniejszego obowiązku.

Nadzór nad pracowniczymi funduszami emerytalnymi

Zadania organu nadzoru wobec pracowniczych funduszy emerytalnych i zarządzających nimi pracowniczych towarzystw emerytalnych są zbliżone do tych, jakie dotyczą otwartych funduszy emerytalnych i powszechnych towarzystw emerytalnych. W szczególności organ nadzoru wobec obu kategorii podmiotów ma uprawnienia licencyjno-autoryzacyjne oraz kontrolne. Organ nadzoru wyposażony jest zarówno w uprawnienia kontrolne w siedzibach podmiotów nadzorowanych, jak i narzędzia pozwalające na zdalne monitorowanie działalności tych

Tabela 13. Postępowania zakończone w 2007 roku

Wyszczególnienie	Wpis	Wpis zmian	Wpis porozumienia, o którym mowa w art. 38 ust. 4 ustawy o PPE	Wykreślenie
Decyzje pozytywne	66	94	4	15
Decyzje odmowne	15*	2	0	0
Decyzje umarzające postępowanie	2	1	0	0
Pozostawienie wniosku bez rozpoznania bądź postanowienie o zwrocie podania	4	12	0	4

* 10 decyzji odmownych dot. wniosków o wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru złożonych przez jednostki sektora finansów publicznych

podmiotów poprzez regularnie dostarczane informacje, jak też możliwość doraźnego zwracania się o potrzebne informacje. Katalog sankcji administracyjnych i innych form doprowadzenia działalności pracowniczych funduszy emerytalnych do stanu zgodnego z prawem jest identyczny z tym, który przewidziano dla rynku otwartych funduszy emerytalnych. Trzeba jednak wskazać, że niektóre aspekty działalności pracowniczych funduszy emerytalnych są uregulowane w sposób odmienny, co wynika z dobrowolnego charakteru uczestnictwa członków funduszu w tych instytucjach oraz szczególnego związku zarządzających nimi towarzystw emerytalnych z ich akcjonariuszami. Wśród najważniejszych cech wyróżniających pracownicze towarzystwa emerytalne należy wymienić:

- ▶ akcjonariuszami towarzystw emerytalnych są pracodawcy tworzący programy emerytalne, w ramach których odprowadzane składki trafiają do funduszy emerytalnych zarządzanych przez te towarzystwa,
- ▶ towarzystwa emerytalne nie mogą mieć zarobkowego charakteru,
- ▶ koszty towarzystw niepokryte z opłat są finansowane przez akcjonariuszy/pracodawców,
- ▶ rady nadzorcze towarzystw emerytalnych w połowie składają się z przedstawicieli członków pracowniczych funduszy wnoszących składki do zarządzanych przez te towarzystwa funduszy,
- ▶ regulacje odnoszące się do inwestycji funduszy emerytalnych przewidują możliwość przekazania zarządzania aktywami podmiotom zewnętrznym,
- ▶ obowiązki informacyjne pracowniczych funduszy i towarzystw emerytalnych różnią się zakresem i częstotliwością w stosunku do obowiązków przewidzianych dla rynku otwartych funduszy emerytalnych.

Zakres i przyjęta polityka nadzorcza wobec pracowniczych towarzystw i funduszy emerytalnych jest determinowana nie tylko regulacjami prawnymi, ale także etapem rozwoju nadzorowanego rynku oraz specyfiką działalności nadzorowanych podmiotów.

Ze względu na duży udział bieżącego finansowania pracowniczych towarzystw emerytalnych przez pracodawców znaczna część działań nadzorczych realizowana jest w ramach nadzoru pośredniego, nakierowanego w szczególności na monitorowanie ciągłości finansowania pracowniczych towarzystw, gwarantującego bezpieczeństwo finansowe i ciągłość działania tych podmiotów. Specyfiką pracowniczych towarzystw jest też większy niż w powszechnych towarzystwach emerytalnych udział procesów realizowanych przez podmioty zewnętrzne, co powoduje, iż część działań kontrolnych obejmuje inne niż towarzystwa podmioty. Ta cecha rynku sprawia, że nadzorem musi być objęta większa liczba podmiotów wykonujących czynności związane z działalnością PFE bądź PrTE.

W odniesieniu do działalności licencyjnej Komisji, w okresie objętym sprawozdaniem nie było spraw związanych z utworzeniem nowych towarzystw i funduszy. Analogicznie nie składano wniosków związanych z ew. procesami połączeniowymi. Wzrost tego rynku związany był z procesem dołączania kolejnych pracodawców do utworzonych uprzednio pracowniczych towarzystw i funduszy.

Tabela 14. Zadania licencyjno-autoryzacyjne wobec pracowniczych towarzystw emerytalnych, pracowniczych funduszy emerytalnych i depozytariuszy w 2007 roku

Wyszczególnienie	Liczba zezwoleń
Udzielenie zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	2
Udzielenie zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego funduszu emerytalnego	3
Udzielenie zezwolenia na zmianę umowy z depozytariuszem pracowniczego funduszu emerytalnego	2
Udzielenie zezwolenia na nabycie akcji pracowniczego towarzystwa emerytalnego	1
Udzielenie zezwolenia na powołanie członka rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa emerytalnego	5
Udzielenie zezwolenia na powołanie członka zarządu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	1

Ponadto w okresie objętym sprawozdaniem:

- ▶ pozostawiono bez rozpoznania 1 wniosek o udzielenie zezwolenia na nabycie akcji pracowniczego towarzystwa emerytalnego,
- ▶ wpłynął jeden wniosek o udzielenie zezwolenia na nabycie akcji pracowniczego towarzystwa emerytalnego (nie został rozpatrzony do końca 2007 r.),
- ▶ wpłynął jeden wniosek o udzielenie zezwolenia na powołanie członka zarządu pracowniczego towarzystwa emerytalnego (nie został rozpatrzony do końca 2007 r.).

Nadzór bieżący realizowany wobec pracowniczych towarzystw i pracowniczych funduszy emerytalnych polegał na weryfikacji sprawozdań finansowych podmiotów nadzorowanych pod względem formalnym i rachunkowym. Ocena sytuacji dokonywana jest przede wszystkim na podstawie kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych pracowniczych towarzystw i pracowniczych funduszy przekazywanych do organu nadzoru. W okresie objętym sprawozdaniem dokonywano systematycznych analiz finansowych sprawozdań przekazywanych przez podmioty nadzorowane – wyniki tych analiz zamieszczano w standardowych raportach. Weryfikowano również wypełnianie obowiązków informacyjnych określonych przepisami prawa. Stwierdzone nieprawidłowości były na bieżąco wyjaśniane.

W szczególności na podstawie przekazywanych sprawozdań dotyczących sytuacji finansowej nadzorowanych podmiotów badano następujące obszary:

- ▶ strukturę aktywów i pasywów oraz wynik finansowy,
- ▶ wypłacalność,
- ▶ płynność,
- ▶ poziom należności, który wskazuje na to, czy pracownicze towarzystwo jest na bieżąco finansowane przez akcjonariuszy, co jest gwarancją bezpieczeństwa finansowego tych podmiotów,
- ▶ wysokość kosztów naliczanych i pokrywanych z aktywów funduszy emerytalnych,
- ▶ efektywność inwestycji pracowniczych funduszy,
- ▶ monitorowanie działalności organów statutowych, w szczególności prawidłowości składów rad nadzorczych i zarządów,
- ▶ zmiany w wartości aktywów i liczbie członków pracowniczych funduszy.

W sytuacjach, gdy istniały wątpliwości co do prawidłowości finansowania działalności pracowniczego towarzystwa, organ nadzoru podejmował dodatkowe przewidziane prawem działania nadzorcze. W jednym przypadku akcjonariusz towarzystwa uregulował zobowiązania wobec towarzystwa wynikające z lat poprzednich.

W przypadkach, w których istniało podejrzenie nieprawidłowości w funkcjonowaniu organów statutowych, były prowadzone działania wyjaśniające. W jednym przypadku stwierdzono stan niezgodny z wymogami statutowymi, co zostało następnie objęte postępowaniem kontrolnym, mającym na celu m.in. ustalenie skutków, jakie wywołała ta niezgodność.

W 2007 r. przeprowadzono 4 kompleksowe kontrole pracowniczych towarzystw emerytalnych i pracowniczych funduszy emerytalnych w celu sprawdzenia, czy ich działalność jest zgodna z prawem, statutem towarzystwa lub funduszu oraz interesem członków funduszu. W planie kontroli na 2007 r. zostały uwzględnione wszystkie pracownicze towarzystwa i pracownicze fundusze emerytalne, których działalność nie była kontrolowana od września 2006 r.; od tego momentu kontrolą objęto zatem wszystkie podmioty. W okresie objętym sprawozdaniem została przeprowadzona również kontrola jednego banku pełniącego funkcję depozytariusza dla dwóch pracowniczych funduszy emerytalnych.

Działania kontrolne ujawniły nieprawidłowości polegające na naruszeniu przepisów prawa, statutów bądź interesu członków funduszu, jak również zidentyfikowały obszary ryzyka w działalności kontrolowanych podmiotów.

Kontrole ujawniły także szczególne obszary ryzyka zidentyfikowane w działalności PrTE i PFE, które wiążą się z czynnikiem kadrowym oraz z outsourcingiem działalności. Cechą charakterystyczną pracowniczych towarzystw emerytalnych jest korzystanie w szerokim zakresie z usług podmiotów zewnętrznych, również w zakresie obszarów najbardziej istotnych z punktu widzenia interesu członków PFE, takich jak zarządzanie aktywami, prowadzenie rachunków indywidualnych członków, prowadzenie ksiąg rachunkowych. Charakterystyczne jest również, że członkowie zarządu bywają zatrudnieni w innych podmiotach, najczęściej są to podmioty z grupy kapitałowej. Sytuacje powyższe nie stoją w sprzeczności z prawem, niemniej wymagają od organu nadzoru prowadzenia stałego monitoringu działalności nadzorowanych podmiotów w obszarach, których wykonywanie powierzono podmiotom trzecim.

Zgodnie z przyjętą praktyką, kontrolą kompleksową objęte są następujące sfery działalności PrTE i PFE:

- ▶ organizacja i zarządzanie,
- ▶ system kontroli wewnętrznej,
- ▶ polityka lokacyjna,
- ▶ umowy z akcjonariuszami, członkami władz, podmiotami grupy kapitałowej oraz innymi podmiotami,

- ▶ zlecenie czynności podmiotom trzecim,
- ▶ stosowane zasady rachunkowości, księgi rachunkowe i sporządzanie sprawozdań finansowych,
- ▶ prowadzenie rachunków indywidualnych członków.

W ramach kontroli działalności inwestycyjnej pracowniczych funduszy emerytalnych Komisja Nadzoru Finansowego stwierdziła przypadki naruszenia obowiązujących limitów inwestycyjnych. Bezpośrednią przyczyną występujących przekroczeń limitów inwestycyjnych był głównie napływ nowych składek do funduszu.

W okresie objętym sprawozdaniem zanotowano 10 przekroczeń limitów inwestycyjnych dokonanych przez 3 podmioty.

Tabela 15. Przepisy prawa naruszone przez PFE w roku 2007

Przepis prawa	Liczba przekroczeń
art. 142 ust. 2 pkt 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	2
art. 142 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	8

Inicjowanie działań zmierzających do usuwania barier w rozwoju pracowniczych programów emerytalnych

W okresie objętym sprawozdaniem koncentrowano się na usunięciu przeszkód w tworzeniu pracowniczych programów emerytalnych w dwóch obszarach:

- ▶ dopuszczalności tworzenia programów przez jednostki sektora finansów publicznych,
- ▶ usunięcia rozbieżności interpretacyjnych w zakresie podatkowego traktowania składek odprowadzanych do programów prowadzonych w formie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

W obu przypadkach przygotowano obszernie analizy prawne obecnego stanu legislacji, zidentyfikowano źródła barier oraz oszacowano ich wpływ na rynek. Przygotowane opracowania przekazano ministrom odpowiedzialnym za poszczególne obszary polityki regulacyjnej. Problem dopuszczalności tworzenia programów przez jednostki sektora finansów publicznych wniesiono pod obrady Komisji Nadzoru Finansowego. W przypadku interpretacji przepisów dotyczących podatkowego traktowania składek odprowadzanych do programów prowadzonych w formie ubezpieczenia argumentacja organu nadzoru znalazła późniejsze potwierdzenie w orzeczeniu sądu administracyjnego. Obie kwestie wymagają dalszych działań, w szczególności podjęcia korekt legislacyjnych.

Nadzór ubezpieczeniowy

Nadzór ubezpieczeniowy

Informacje o rynku

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej posiadało 68 krajowych zakładów ubezpieczeń oraz jeden oddział główny zagranicznego zakładu ubezpieczeń, z czego 66 zakładów krajowych oraz oddział główny prowadziły działalność operacyjną (w likwidacji znajdowały się w 2007 r. Wüstenrot Życie TU SA oraz TUiR Partner SA). W stosunku do roku 2006 liczba zakładów ubezpieczeń zwiększyła się o 1 w wyniku uzyskania przez Link4 Life TUŃ SA zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej (zakład rozpoczął zawieranie umów ubezpieczenia 26 listopada 2007 r.).

Wśród krajowych zakładów ubezpieczeń działalność operacyjną prowadziły 32 zakłady ubezpieczeń na życie oraz 34 zakłady ubezpieczeń i 1 oddział główny w dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (w tym jeden zakład reasekuracyjny).

W porównaniu z rekordowym rokiem 2006 można zauważyć obniżenie dynamiki wzrostu składki przypisanej brutto w ubezpieczeniach na życie związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (grupa 3 działu I). Wskaźnik dynamiki wyniósł 23%, podczas gdy w 2006 r. wynosił 73%.

Tabela 16. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń (dane w mln zł)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II			Ogółem		
	2006	2007	Zmiana roczna	2006	2007	Zmiana roczna	2006	2007	Zmiana roczna
Wybrane pozycje rachunków wyników									
Składka przypisana brutto	21 108,6	25 512,7	20,9%	16 424,7	18 234,2	11,0%	37 533,4	43 746,9	16,6%
Udział w rynku 5 największych zakładów	70,7%	65,5%	-5,2 pp	76,3%	74,3%	-2,0 pp	62,0%	57,9%	-4,2 pp
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	8 462,5	10 431,8	23,3%	8 369,4	9 207,6	10,0%	16 831,9	19 639,4	16,7%
Koszty działalności ubezpieczeniowej	3 451,6	4 362,6	26,4%	4 112,0	4 650,8	13,1%	7 563,7	9 013,4	19,2%
Koszty akwizycji	2 085,3	2 940,8	41,0%	2 669,3	3 143,8	17,8%	4 754,6	6 084,5	28,0%
Koszty administracyjne	1 397,2	1 534,0	9,8%	2 005,4	1 976,0	-1,5%	3 402,6	3 509,9	3,2%
Wynik techniczny	3 223,4	3 414,0	5,9%	1 573,1	1 235,2	-21,5%	4 796,4	4 649,2	-3,1%
Wynik finansowy netto	2 882,3	3 287,9	14,1%	3 771,1	2 032,4	-46,1%	6 653,4	5 320,2	-20,0%
Wybrane pozycje bilansowe									
Lokaty	36 949,6	40 457,8	9,5%	35 157,3	40 728,0	15,8%	72 106,9	81 185,8	12,6%
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	28 139,5	35 985,8	27,9%				28 139,5	35 985,8	27,9%
Kapitały własne	8 659,4	11 278,5	30,2%	17 574,3	21 393,5	21,7%	26 233,7	32 672,0	24,5%
Kapitały podstawowe	2 243,1	2 315,2	3,2%	2 542,3	2 667,1	4,9%	4 785,4	4 982,3	4,1%
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	55 575,8	65 812,0	18,4%	22 171,4	24 209,6	9,2%	77 747,2	90 021,6	15,8%
Suma bilansowa	67 435,3	79 743,5	18,3%	41 152,7	47 205,2	14,7%	108 588,0	126 948,7	16,9%

Tabela 17. Wskaźniki finansowe sektora ubezpieczeń w latach 2006-2007 (według stanu na 31 grudnia)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II			Ogółem		
	2006	2007	Zmiana roczna	2006	2007	Zmiana roczna	2006	2007	Zmiana roczna
Wypłacalność zakładów ubezpieczeń									
Środki własne do ustawowego wymogu kapitałowego	299,9%	352,2%	52,4 pp	634,0%	684,6%	50,6 pp	454,2%	510,3%	56,1 pp
Aktywa na pokrycie rezerw do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	125,0%	119,0%	-6,0 pp	148,7%	154,0%	5,3 pp	135,5%	134,6%	-0,9 pp
Wskaźnik szkodowości na udziale własnym				58,7%	63,4%	4,6 pp			
Wskaźnik szkodowości brutto				57,1%	60,4%	3,3 pp			
Koszty działalności ubezpieczeniowej do składki przypisanej na udziale własnym	16,5%	18,0%	1,4 pp	28,6%	28,4%	-0,3 pp	21,5%	22,1%	0,7 pp
Wynik techniczny do składki przypisanej brutto	15,3%	13,4%	-1,9 pp	9,6%	6,8%	-2,8 pp	12,8%	10,6%	-2,2 pp
Wynik finansowy netto do kapitałów własnych	33,3%	29,2%	-4,1 pp	21,5%	9,5%	-12,0 pp	25,4%	16,3%	-9,1 pp
Wynik finansowy netto do składki przypisanej brutto	13,7%	12,9%	-0,8 pp	23,0%	11,1%	-11,8 pp	17,7%	12,2%	-5,6 pp

Wartość kluczowych wskaźników finansowych sektora ubezpieczeń w porównaniu z rokiem 2006 pozostała na zbliżonym poziomie. Wzrosła wartość ustawowych wskaźników wypłacal-

ności, obniżyły się wskaźniki rentowności, zwłaszcza w dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych.

Działania licencyjno-autoryzacyjne

Nadzór licencyjno-autoryzacyjny w sferze działalności ubezpieczeniowej jest jednym z elementów ogólnego nadzoru nad działalnością zakładów ubezpieczeń. Rola nadzoru licencyjno-autoryzacyjnego zakładów ubezpieczeń polega na nadzorze prewencyjnym (zapobiegawczym), informacyjnym i kontrolnym.

Nadzór prewencyjny polega na badaniu wniosków dotyczących zakładów ubezpieczeń pod względem ich zgodności z przepisami prawa; jego celem jest wyeliminowanie nieprawidłowości na etapie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Funkcja informacyjna nadzoru licencyjno-autoryzacyjnego w zakresie dotyczącym zakładów ubezpieczeń polega na: przygotowywaniu odpowiedzi na zapytania w sprawach dotyczących licencjonowania (autoryzacji) zakładów ubezpieczeń, wykładni obowiązujących przepisów, współpracy z innymi organami administracji publicznej w zakresie dokonania obowiązującej wykładni tych przepisów.

Funkcja kontrolna nadzoru licencyjno-autoryzacyjnego nad zakładami ubezpieczeń polega na monitorowaniu działalności zakładów ubezpieczeń oraz uczestnictwie w postępowaniach sądowych z zakresu postępowań rejestrowych dotyczących krajowych zakładów ubezpieczeń. W wyniku ujawnionych nieprawidłowości podejmowane są odpowiednie czynności nadzorcze.

Do podstawowych zadań w zakresie licencjonowania i autoryzacji zakładów ubezpieczeń należy:

- wydawanie i cofanie zezwoleń na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez krajowy zakład ubezpieczeń i zagraniczny zakład ubezpieczeń w formie głównego oddziału;
- wydawanie zezwoleń w sprawie zmiany zasięgu terytorialnego lub zakresu rzeczowego działalności zakładu ubezpieczeń;
- wydawanie zezwoleń na zmianę rzeczowego zakresu działalności głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń;
- udzielanie zgody na powoływanie dwóch członków zarządu, w tym prezesa krajowego zakładu ubezpieczeń, oraz dyrektora głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub jego zastępcy;
- monitorowanie składu zarządu i rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń oraz zmian na stanowiskach dyrektora głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub jego zastępcy;
- zatwierdzanie zmian statutu krajowego zakładu ubezpieczeń i głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń;
- wykonywanie czynności w toku postępowania w sprawie nabycia lub objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń w wysokości zapewniającej przekroczenie progu 20%, 33%, 50% głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym albo co do podjęcia innych działań, powodujących że krajowy zakład ubezpieczeń stanie się podmiotem zależnym, a także analizowanie wypełniania obowiązków informacyjnych zakładu ubezpieczeń w tym zakresie;
- uznawanie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych za małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych;

- ▶ zatwierdzanie uchwały walnego zgromadzenia towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną;
- ▶ składanie sprzeciwów wobec planowanych połączeń zakładów ubezpieczeń;
- ▶ prowadzenie rejestru aktuarialisty;
- ▶ podejmowanie czynności w związku z otrzymywanymi od właściwych organów państw członkowskich UE zawiadomieniami o zamiarze wykonywania przez zakład ubezpieczeń, który uzyskał w danym państwie członkowskim zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, działalności ubezpieczeniowej na terytorium RP poprzez oddział bądź w sposób inny niż poprzez oddział w ramach swobody świadczenia usług;
- ▶ przekazywanie właściwym organom państw członkowskich UE zawiadomień o zamiarze wykonywania przez krajowy zakład ubezpieczeń działalności na terytorium państwa członkowskiego poprzez oddział bądź w sposób inny niż poprzez oddział w ramach swobody świadczenia usług albo wykonywanie czynności w toku postępowania w sprawie odmowy przekazania zawiadomienia.

Tabela 18. Zadania licencyjno-autoryzacyjne wobec zakładów ubezpieczeń w 2007 roku

Rodzaj zadania	Liczba spraw	Sprawy zakończone
Wniosek o zatwierdzenie zmian statutu zakładu ubezpieczeń lub statutu głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń	44	37
Wniosek o wyrażenie zgody na powołanie członka (prezesa) zarządu zakładu ubezpieczeń, w tym wniosek o odstąpienie od wymogu posiadania udowodnionej znajomości języka polskiego	32	32
Wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej	1	1
Cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej, w tym cofnięcie zezwolenia w zakresie niektórych grup ubezpieczeń	-	-
Wniosek o wydanie zezwolenia na zmianę rzeczowego zakresu działalności zakładu ubezpieczeń	3	2
Zawiadomienie o zamiarze nabycia lub objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń w wysokości zapewniającej przekroczenie progu 20%, 33%, 50% głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym albo co do podjęcia innych działań, powodujących że krajowy zakład ubezpieczeń stanie się podmiotem zależnym innego podmiotu	12	9
Zgłoszenia uczestnictwa KNF w postępowaniach rejestrowych dotyczących zakładów ubezpieczeń	-	-
Wniosek o wpis do rejestru aktuarialisty	10	10
Notyfikacje zakładów ubezpieczeń z państw Unii Europejskiej zamierzających skorzystać na terytorium Polski ze swobody świadczenia usług (nowe zawiadomienia)	80	80
Notyfikacje zakładów ubezpieczeń z państw Unii Europejskiej zamierzających prowadzić działalność na terenie Polski za pomocą oddziału	4	4
Notyfikacje polskich zakładów ubezpieczeń zamierzających skorzystać na terytorium państw Unii Europejskiej ze swobody świadczenia usług	9	8
Postępowania w przedmiocie nałożenia kary	8	1
Zalecenia dostosowania do przepisów prawa dla zakładów ubezpieczeń	18	16
Zmiany legislacyjne z zakresu działalności ubezpieczeniowej	21	21

Nadzór nad sytuacją finansową

Głównym zadaniem Komisji w zakresie bieżącego nadzoru finansowego jest ochrona stabilności finansowej rynku poprzez stałe monitorowanie sytuacji zakładów ubezpieczeń, a w stanie zagrożenia wypłacalności zobowiązanie nadzorowanych zakładów do podejmowania odpowiednich działań naprawczych. Czynności te służą podstawowemu celowi, jakim jest zapewnienie, aby zakłady ubezpieczeń były w stanie wypłacić uprawnionym z umów ubezpieczenia należne świadczenia.

Do podstawowych czynności związanych z bieżącym nadzorem należą:

- ▶ analizowanie sprawozdań przedkładanych przez zakłady w związku z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa, tj. kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych, sprawozdań dotyczących koasekuracji,
- ▶ transakcji przeprowadzanych w ramach ubezpieczeniowej grupy kapitałowej, raportów aktuarialisty, sprawozdań dotyczących ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych i indywidualnych kont emerytalnych,
- ▶ monitorowanie wypłacalności,
- ▶ monitorowanie bezpieczeństwa, płynności i rentowności lokat oraz dopasowania aktywów do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- ▶ monitorowanie wykonywania przez zakłady ubezpieczeń obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych w stosunku do organu nadzoru i klientów zakładów ubezpieczeń,
- ▶ wnioskowanie o podjęcie przewidzianych przepisami prawa czynności nadzorczych w stosunku do podmiotów nadzorowanych oraz przygotowywanie projektów aktów administracyjnych, w tym decyzji i postanowień w tych sprawach,

- ▶ prowadzenie kontroli działalności i stanu majątkowego,
- ▶ wydawanie zaleceń i monitorowanie ich wykonania oraz stosowanie sankcji,
- ▶ rozpatrywanie wystąpień nadzorowanych podmiotów o przyznanie im określonych uprawnień lub wyrażenie przez organ nadzoru zgody na określone czynności pozostające w zakresie nadzoru finansowego,
- ▶ monitorowanie postępowania likwidacyjnego podmiotów nadzorowanych oraz zarządu nad majątkiem podmiotów nadzorowanych w przypadku cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i przekazania zarządu nad majątkiem podmiotów nadzorowanych wyznaczonej osobie,
- ▶ wydawanie opinii z zakresu rachunkowości, sprawozdawczości i nauk aktuarialnych na potrzeby innych komórek organizacyjnych Urzędu Komisji,
- ▶ współpraca w powyższym zakresie z organizacjami i organami państwowymi, krajowymi i międzynarodowymi.

Ocena sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń na życie oraz zakładów ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, a w szczególności ocena ich wypłacalności dokonywana jest przede wszystkim na podstawie kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych zakładów, przekazywanych do organu nadzoru. Każde z przedłożonych sprawozdań było przedmiotem analizy, której wyniki zamieszczano w jednolitych raportach ułatwiających podejmowanie dalszych decyzji nadzorczych.

W wyniku analizy sprawozdań finansowych stwierdzono w przypadku 3 podmiotów nadzorowanych niezgodne z prawem stosunki finansowe: środki własne zakładów były mniejsze od wymaganego prawem limitu (większej z dwóch wielkości – marginesu wypłacalności lub kapitału gwarancyjnego). Komisja Nadzoru Finansowego monitorowała wykonanie przedstawionych przez te zakłady ubezpieczeń planów dostosowania działalności do prawa w zakresie wysokości środków własnych – w przypadku 1 zakładu ubezpieczeń czynności w przedmiotowej sprawie nie zostały zakończone w 2007 roku.

Ważnym elementem oceny sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń na życie oraz zakładów ubezpieczeń majątkowych jest badanie ich polityki inwestycyjnej oraz – odrębnie – lokowania środków stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, przeprowadzane w trakcie badania kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych. Ponadto, polityka inwestycyjna zakładów ubezpieczeń jest badana w trakcie kontroli przeprowadzanych w siedzibach zakładów. W przypadku stwierdzenia uchybień dotyczących aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych niezwłocznie wszczynane jest postępowanie mające na celu doprowadzenie sytuacji do stanu zgodnego z prawem. W odniesieniu do wysokości aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w 2007 roku w przypadku 1 zakładu ubezpieczeń stwierdzono naruszenia prawa w zakresie wymaganej wysokości aktywów stanowiących pokrycie rezerw. Czynności w tej sprawie połączone zostały z czynnościami nadzorczymi podejmowanymi w związku z krótkoterminowym planem wypłacalności, przedłożonym przez ten zakład, i nie zakończyły się w 2007 roku. Ponadto w toku sprawowania bieżącego nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową:

- ▶ w 77 przypadkach organ nadzoru zwrócił się do zakładów ubezpieczeń o przekazanie dodatkowych wyjaśnień i informacji, w tym dotyczących m.in. wypłacalności, bezpieczeństwa, płynności i rentowności lokat, wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych bądź ewidencji zdarzeń gospodarczych i sposobu sporządzania sprawozdań finansowych,
- ▶ w 18 przypadkach organ nadzoru dokonał analizy wewnętrznych regulacji zakładów ubezpieczeń, w tym regulaminów tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, statutów, ogólnych warunków ubezpieczeń, taryf składek,
- ▶ w 1 przypadku organ nadzoru nałożył karę pieniężną na zakład ubezpieczeń,
- ▶ w 7 przypadkach organ nadzoru wydał zalecenia zakładom ubezpieczeń, w tym w 5 przypadkach w wyniku przeprowadzonych kontroli,
- ▶ w 13 przypadkach organ nadzoru badał wykonanie zaleceń wydanych zakładom ubezpieczeń.

W ramach badania sprawozdań finansowych, oprócz analizy zmian kondycji finansowej i wskaźników wypłacalności, dokonywano również oceny i weryfikacji stosowanych przez zakłady zasad rachunkowości. W ich wyniku Komisja przygotowała 11 opinii w sprawach dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń, we współpracy z organami administracji państwowej i innymi instytucjami niezbędnymi do ustalenia stanowiska w tych kwestiach.

Ponadto poddano analizie:

- ▶ czynności zlecane przez zakłady ubezpieczeń innym podmiotom, w wyniku czego opracowany został raport pt. *Outsourcing w zakładach ubezpieczeń*,
- ▶ możliwe skutki kryzysu na amerykańskim rynku finansowym dla sytuacji polskich zakładów ubezpieczeń, w wyniku czego opracowany został raport pt. *Wpływ kryzysu na amerykańskim rynku kredytów hipotecznych na polski rynek ubezpieczeń*,
- ▶ funkcjonowanie kontroli wewnętrznej w zakładach ubezpieczeń, w związku z czym przygotowany został raport pt. *Kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny w zakładach ubezpieczeń*,
- ▶ sposób ustalania aktywów z tytułu podatku odroczonego, w związku z czym przygotowany był raport pt. *Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego*.

Oprócz czynności związanych z nadzorowaniem działalności zakładów organ nadzoru rozpatruje również wystąpienia nadzorowanych podmiotów o przyznanie im określonych uprawnień lub wyrażenie przez organ nadzoru zgody na określone czynności pozostające w zakresie nadzoru finansowego. W 2007 roku rozpatrywane były wnioski zakładów w sprawie:

- ▶ zatwierdzenia umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń – w przypadku 3 zakładów ubezpieczeń,
- ▶ wyrażenia zgody na uznawanie określonych aktywów za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – w przypadku 8 zakładów ubezpieczeń,
- ▶ wyrażenia zgody na przedterminową spłatę pożyczki podporządkowanej – w przypadku 1 zakładu ubezpieczeń,
- ▶ wydania pozytywnej opinii o reasekuratorach – w przypadku 5 zakładów ubezpieczeń,
- ▶ wydania opinii o sytuacji finansowej zakładu – w przypadku 6 zakładów ubezpieczeń.

Nadzór nad wypełnianiem obowiązków informacyjnych

Przepisy regulujące działalność ubezpieczeniową nakładają na zakłady ubezpieczeń szereg obowiązków informacyjnych zarówno wobec organu nadzoru, jak i ubezpieczonych. Warto podkreślić, że zakres obowiązków informacyjnych różni się w zależności od działu ubezpieczeń. Zadaniem organu nadzoru w tym zakresie jest weryfikacja zarówno faktu publikacji określonych informacji, jak też ich treści.

W związku z wypełnianiem przez zakłady ubezpieczeń ustawowych obowiązków informacyjnych, w 2007 roku przyjęto i poddano analizie:

- ▶ informacje o zwołaniu walnego zgromadzenia – w przypadku 99 zakładów,
- ▶ zawiadomienia o zwołaniu rady nadzorczej – w przypadku 19 zakładów,
- ▶ informacje o zmianach w składzie rady nadzorczej – w przypadku 35 zakładów,
- ▶ informacje o wyborze biegłego rewidenta – w przypadku 58 zakładów,
- ▶ informacje o wyborze aktuariusza – w przypadku 10 zakładów,

- ▶ informacje o zmianach w zarządzie – w przypadku 39 zakładów,
- ▶ informacje o wyborze osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych – w przypadku 11 zakładów,
- ▶ informacje o zmianach taryf składek – w przypadku 23 zakładów,
- ▶ publikacje półrocznych sprawozdań ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych (UFK) na dzień 31 grudnia 2006 r. na stronie internetowej – w przypadku 23 zakładów,
- ▶ publikacje rocznych sprawozdań UFK na dzień 31 grudnia 2006 r. na stronie internetowej – w przypadku 23 zakładów,
- ▶ publikacje półrocznych sprawozdań UFK na dzień 30 czerwca 2007 r. na stronie internetowej – w przypadku 24 zakładów.

Pomimo stwierdzenia nielicznych przypadków wykonania przez zakłady ubezpieczeń obowiązków informacyjnych z naruszeniem przepisów prawa ostatecznie nie zastosowano sankcji z uwagi na wyjaśnienia zakładów ubezpieczeń wskazujące na podjęcie działań skutkujących prawidłowym wypełnianiem obowiązków informacyjnych w przyszłości.

Kontrole w siedzibach zakładów ubezpieczeń

W 2007 roku w ramach planowych kontroli kompleksowych i wycinkowych oraz kontroli doraźnych przeprowadzono czynności kontrolne w 22 zakładach ubezpieczeń, przy czym w czterech z nich czynności kontrolne zostały przeprowadzone dwukrotnie. Kontrole obejmowały swoim zakresem organizację i zarządzanie zakładem ubezpieczeń, rachunkowość, kontrolę wewnętrzną, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, działalność lokacyjną, rejestry zawartych umów ubezpieczenia, ewidencję składki przypisanej brutto, ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe,

likwidację szkód, dostosowanie działalności zakładu ubezpieczeń do postanowień art. 13 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz wypełnianie obowiązków wynikających z Ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity DzU z 2003 r. Nr 153 poz. 1505 z późn. zm.).

Nadzór
nad rynkiem kapitałowym
i towarowym

Nadzór nad rynkiem kapitałowym i towarowym

Informacja o rynku regulowanym

Rynek giełdowy

Pomimo listopadowo-grudniowych spadków cen akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA, rok 2007 należy uznać za udany. Indeks WIG20 zakończył rok ponad 5% wzrostem. Ponadto odnotowano bardzo dobrą koniunkturę na rynku pierwotnym oraz znaczny wzrost kapitalizacji giełdy.

Tabela 19. Liczba instrumentów notowanych na GPW w latach 2006-2007

Liczba notowanych instrumentów	2007	2006
Spółki	351	284
w tym zagraniczne	23	12
liczba debiutów	81	38
liczba wycofań	14	9
Obligacje	57	65
w tym zagraniczne	4	4
Kontrakty terminowe	42	48
Opcje	98	154

W 2007 r. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA zadebiutowało 81 spółek. Wobec faktu, iż w 2006 r. debiutów było 38, należy uznać, iż 2007 r. był pod tym względem rekordowy.

Tabela 20. Stopy zwrotu indeksów GPW w latach 2006-2007

Stopy zwrotu indeksów	2007	2006
WIG20 (%)	5,19	23,75
mWIG40 (%)	7,9	69,1
sWIG80 (%)	25,17	132,42
WIG (%)	10,39	41,6
TechWIG (%)	-12,43	42,29
NIF (%)	0	0
WIG-PL (%)	9,23	42,76

Porównując rok 2007 do roku 2006, można zauważyć spadek dynamiki wzrostu indeksów. W dużej mierze jest to wynikiem ogólnosięciowego pogorszenia koniunktury giełdowej, jakie miało miejsce w ostatnich miesiącach 2007 roku. Niemniej godny odnotowania jest fakt, iż praktycznie wszystkie indeksy, poza indeksem spółek nowych technologii, odnotowały wzrost, co świadczy o sile rynku i skali wzrostów, które poprzedziły spadki.

Tabela 21. Kapitalizacja GPW w latach 2006-2007

Kapitalizacja	2007	2006
Spółki krajowe (mln zł)	509 887	437 719
Spółki zagraniczne (mln zł)	570 370	198 190
Obligacje krajowe (mln zł)	348 535	323 556
Obligacje zagraniczne (mln zł)	719	720

Kapitalizacja giełdy (biorąc pod uwagę spółki krajowe i zagraniczne) wzrosła w 2007 r. o 70%, przy czym w największym stopniu jest to zasługa debiutów spółek zagranicznych, których kapitalizacja w wyniku tego wzrosła o około 180%.

Tabela 22. Wartość obrotów na GPW w latach 2006-2007

Rok	2007	2006
Akcje		
Wartość obrotów ogółem (mln zł)	479 480	338 696
Obligacje		
Wartość obrotów ogółem (mln zł)	3 495	5 536
Kontrakty terminowe		
Wartość obrotów (mln zł)	674 132	380 939
Opcje		
Wartość obrotów (mln zł)	28 511	19 453

W 2007 r. odnotowano kolejny rekord wartości obrotów dla akcji notowanych na GPW. Wzrost wyniósł 42%. Jeszcze bardziej spektakularny był wzrost wielkości obrotów kontraktami terminowymi, który wyniósł aż 78%.

Alternatywny System Obrotu

W dniu 30 sierpnia 2007 r. działalność rozpoczął NewConnect – nowy, alternatywny system obrotu, zorganizowany i prowadzony przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie, przeznaczony dla młodych, rozwijających się spółek

o wysokim potencjale wzrostu. Na pierwszej sesji notowań tego rynku notowane były papiery 5 spółek, do końca zaś 2007 r. zadebiutowało na nim łącznie 24 emitentów.

W 2007 roku kapitalizacja akcji wyniosła 1184,79 mln zł, natomiast obroty na rynku NewConnect wyniosły 5180 tys. zł.

Informacja o rynku funduszy inwestycyjnych

Rok 2007 był kolejnym rokiem dynamicznego rozwoju ilościowego na rynku funduszy inwestycyjnych. Zgodnie z danymi szacunkowymi, w 2007 r. aktywa netto funduszy inwestycyjnych wzrosły do około 131 mld zł, co stanowiło wzrost o około 32% w stosunku do 2006 roku. Należy podkreślić, że taki przyrost roczny został odnotowany w sytuacji znaczących spadków na Giełdzie Papierów Wartościowych i strat funduszy z tego tytułu oraz częściowego odpływu inwestorów w związku z utrzymującymi się spadkami.

W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 74 zezwolenia na utworzenie funduszy inwestycyjnych, w tym:

- ▶ 13 na utworzenie funduszy inwestycyjnych otwartych (FIO),
 - ▶ 7 na utworzenie specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych (SFIO),
 - ▶ 54 na utworzenie funduszy inwestycyjnych zamkniętych (FIZ).
- Ponadto Komisja wydała 7 zezwoleń na utworzenie towarzystw funduszy inwestycyjnych (TFI).

Powstawanie nowych funduszy inwestycyjnych w roku 2007 odbywało się w drodze:

- ▶ zezwolenia na utworzenie nowego funduszu inwestycyjnego,
- ▶ przekształcenia istniejących już funduszy inwestycyjnych w jeden fundusz inwestycyjny z wydzielonymi subfunduszami.

W mijającym roku nastąpił rozwój funduszy z wydzielonymi subfunduszami (tzw. fundusze parasolowe).

W 2007 r. rozpoczęło działalność 10 nowych funduszy o takiej konstrukcji, z czego:

- ▶ 6 powstało w wyniku przekształcenia dotychczas istniejących funduszy otwartych,
- ▶ 4 były nowo utworzonymi produktami.

Pochodną wzrostu popularności funduszy parasolowych był również wzrost liczby subfunduszy tworzonych w ramach funduszy tego typu, z 70 subfunduszy w styczniu 2007 r. do 140 subfunduszy na koniec grudnia 2007 roku.

Wzrostowa tendencja w roku 2007 dotyczyła także tworzenia funduszy typu zamkniętego. W 2007 roku zezwolenie na utworzenie uzyskały 54 fundusze FIZ, z czego 13 funduszy emitowało publiczne certyfikaty inwestycyjne a 41 emitowało certyfikaty niepubliczne. Zainteresowanie TFI tworzeniem funduszy inwestycyjnych zamkniętych wynika z faktu, iż fundusze te mają znacznie większe możliwości inwestycyjne niż fundusze otwarte (np. w spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, nieruchomości lub wierzytelności) oraz umożliwiają swobodniejsze dopasowanie polityki inwestycyjnej do preferencji konkretnego inwestora. Dlatego też fundusze in-

westycyjne zamknięte są coraz częściej produktami dedykowanymi i tworzonymi na potrzeby konkretnych inwestorów.

Istotną grupą tworzonych w 2007 r. funduszy nowego typu były fundusze sekurytyzacyjne, tworzone jako fundusze niestandaryzowane. Fundusze te charakteryzuje możliwość kreowania elastycznego portfela inwestycyjnego z wieloma zróżnicowanymi pulami wierzytelności. Duże zainteresowanie funduszami sekurytyzacyjnymi tego typu wynika przede wszystkim z uaktywnienia się banków, jako instytucji zbywających wierzytelności. Ustawodawca umożliwił bowiem bankom uzyskanie odpowiednich ulg z tytułu zbycia wierzytelności funduszowi inwestycyjnemu.

Ponadto, należy zwrócić uwagę na wzrost zainteresowania tworzeniem funduszy aktywów niepublicznych. Ich oferta skierowana jest do grupy inwestorów posiadających stosunkowo wysokie aktywa. Zachętą do inwestowania w ten typ funduszy jest możliwość prowadzenia elastycznej polityki inwestycyjnej uwzględniającej preferencje uczestników przy jednoczesnym zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa aktywów – przede wszystkim z uwagi na fakt, że fundusze te są funduszami regulowanymi, a działalność TFI zarządzających tymi funduszami jest nadzorowana przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Pod względem wartości zarządzanych aktywów największą dynamikę przyrostu w okresie grudzień 2006 r. – grudzień 2007 r. zanotowały¹:

- ▶ fundusze akcyjne – wzrost o 100% z 21 150 mln zł do 42 243 mln zł,
- ▶ fundusze mieszane – wzrost o 41% z 30 383 mln zł do 42 953 mln zł,
- ▶ fundusze stabilnego wzrostu – wzrost o 16% z 22 497 mln zł do 25 985 mln zł,
- ▶ fundusze pieniężne i gotówkowe – wzrost o 11% z 7574 mln zł do 8372 mln zł,
- ▶ fundusze nieruchomości – wzrost o 35% z 1159 mln zł do 1559 mln zł,
- ▶ fundusze sekurytyzacyjne – wzrost o 7% z 524 mln zł do 562 mln zł.

Warta podkreślenia jest dynamika wzrostu aktywów funduszy inwestujących na rynku nieruchomości. Spowodowane jest to zarówno mającym miejsce w 2007 r. boomem na rynku budowlanym, co kreuje podaż ze strony towarzystw (tworzenie funduszy inwestujących w podmioty realizujące projekty na rynku nieruchomości), jak również stosunkowo małym

¹ Źródło: Analizy Online, <http://www.analizy.pl>, dane ze stycznia 2008 r.

Tabela 23. Liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	23	26	33
Fundusze inwestycyjne	190	241	277

ryzykiem związanym z polityką inwestycyjną tych funduszy. W obliczu niepewnej sytuacji na rynkach akcyjnych, powyższe fundusze mogą w nadchodzącym roku okazać się alternatywą

dla tych klientów, którzy wycofują środki z funduszy agresywnego wzrostu a zarazem nie satysfakcjonuje ich stopa zwrotu z lokat bankowych.

Według stanu na 31 grudnia 2007 roku zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego posiadały 33 towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Łącznie towarzystwa te posiadały zezwolenia na zarządzanie 277 funduszami inwestycyjnymi, w tym: 130 funduszami inwestycyjnymi otwartymi, 33 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi oraz 114 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Działania licencyjno-autoryzacyjne

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, MTS-CeTO SA, Towarowa Giełda Energii SA, NewConnect

Na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (DzU 2005, nr 183 poz. 1538, z późn. zm.) i Ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (DzU 2005, nr 121 poz. 1019, z późn. zm.) Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdza lub udziela zgody:

- na dokonanie zmian w regulaminach: Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Alternatywnego Systemu Obrotu, MTS-CeTO SA i Towarowej Giełdy Energii SA, a także zatwierdza regulamin alternatywnego systemu obrotu,
- na dokonanie zmian w statucie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, MTS-CeTO SA i Towarowej Giełdy Energii SA,
- na dokonanie zmian w składzie zarządu spółki prowadzącej giełdę,
- na dokonanie zmian w składzie zarządu spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy,
- na nabycie akcji spółki prowadzącej giełdę i spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy przez inne niż wskazane w ustawie krajowe i zagraniczne osoby prawne,
- na wykonywanie większej niż 5% ogólnej liczby głosów akcji spółki prowadzącej giełdę,

- na wykonywanie większej niż 10% ogólnej liczby głosów akcji spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy.

Na podstawie wyżej wymienionych ustaw Komisja Nadzoru Finansowego również:

- opiniuje wnioski skierowane do ministra właściwego do spraw instytucji finansowych o wydanie zezwolenia na prowadzenie giełdy,
- udziela zezwolenia na prowadzenie rynku pozagiełdowego,
- opiniuje zawiadomienia o zamiarze bezpośredniego lub pośredniego nabycia lub objęcia akcji Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA i spółki prowadzącej giełdę, wobec których przysługuje Komisji prawo sprzeciwu.

W 2007 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 3 decyzje udzielające zgody na dokonanie zmian w Regulaminie Giełdy,
- 1 decyzję zatwierdzającą pierwszy w Polsce Regulamin Alternatywnego Systemu Obrotu,
- 1 decyzję udzielającą zgody na dokonanie zmian w Regulaminie Alternatywnego Systemu Obrotu,
- 1 decyzję udzielającą zgody na dokonanie zmian w Statucie Spółki Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA,
- 7 decyzji zatwierdzających zmiany do Regulaminu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA,
- 1 decyzję zatwierdzającą zmiany do Regulaminu Funduszu Rozliczeniowego Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,
- 3 decyzje udzielające zgody na dokonanie zmian w Regulaminie Towarowej Giełdy Energii.

Tabela 24. Zagraniczne rynki regulowane notyfikowane na podstawie art. 42 ust. 6 MiFID

nazwa podmiotu	adres siedziby	państwo macierzyste	organ nadzoru	data wpływu zawiadomienia
The London Metal Exchange	56 Leadenhall Street, London EC2A 2BJ	Wielka Brytania	FSA	22.10.2007
ICE Futures Europe	International House, 1 St. Katherine's Way, London E1W 1UY	Wielka Brytania	FSA	23.10.2006
LIFFE Administration and Management	Cannon Bridge House, 1 Cousine Lane, London ECR 3XX	Wielka Brytania	FSA	25.10.2007
Vienna Stock Exchange	Wallnerstraße 8, 1014 Vienna	Austria	FMA	08.11.2007

Tabela 25. Alternatywne systemy obrotu prowadzone przez zagraniczne rynki regulowane notyfikowane na podstawie art. 31 MiFID

nazwa podmiotu	adres siedziby	państwo macierzyste	organ nadzoru	data wpływu zawiadomienia
AIM – Alternative Investment Market (MTF) prowadzony przez London Stock Exchange MTF	10 Paternoster Square, London EC4M 7LS	Wielka Brytania	FSA	22.10.2007
Third Market – prowadzony przez Vienna Stock Exchange MTF	Wallnerstraße 8, 1014 Vienna	Austria	FMA	08.11.2007

Jak wynika z normy art. 42 ust. 6 Dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady – Markets in Financial Instruments Directive (dyrektywa MiFID) zagraniczne podmioty prowadzące rynek regulowany mogą instalować na terytorium RP systemy informatyczne i urządzenia techniczne umożliwiające dostęp do tego rynku podmiotom prowadzącym działalność na terytorium RP. Warunkiem koniecznym podjęcia powyższej działalności jest poinformowanie Komisji Nadzoru Finansowego przez właściwy organ nadzoru, który udzielił danemu podmiotowi zezwolenia na prowadzenie rynku regulowanego.

W 2007 r. po raz pierwszy Komisja Nadzoru Finansowego notyfikowała na podstawie art. 42 ust. 6 MiFID zagraniczne rynki regulowane.

Jak wynika z normy art. 31 MiFID podmioty prowadzące zagraniczne rynki regulowane organizujące alternatywne systemy obrotu posiadają uprawnienie do instalowania na terytorium RP systemów informatycznych i urządzeń technicznych umożliwiających dostęp do alternatywnego systemu obrotu podmiotom prowadzącym działalność na terytorium RP. Warunkiem koniecznym podjęcia powyższej działalności jest poinformowanie Komisji Nadzoru Finansowego przez właściwy organ nadzoru, który udzielił danemu podmiotowi zezwolenia na prowadzenie rynku regulowanego.

W 2007 roku po raz pierwszy KNF notyfikowała na podstawie art. 31 MiFID alternatywne systemy obrotu (ang. Multilateral Trading Facilities) prowadzone przez zagraniczne rynki regulowane.

Zatwierdzanie prospektów emisyjnych i aneksów

Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdza prospekty emisyjne oraz aneksy aktualizujące ich treść. Prospekt emisyjny jest podstawowym dokumentem, na podstawie którego emitent lub wprowadzający przeprowadza ofertę publiczną lub ubiega się o dopuszczenia papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym. Prospekt emisyjny może być sporządzony jako dokument jednolity lub składający się z trzech odrębnych dokumentów – odpowiednio rejestracyjnego, ofertowego i podsumowującego (w tym przypadku możliwe jest oddzielne zatwierdzanie dokumentu rejestracyjnego i oddzielnie ofertowego i podsumowującego).

W okresie ważności prospektu emisyjnego emitent lub wprowadzający mają obowiązek niezwłocznie przekazywać Komisji Nadzoru Finansowego, w formie aneksu do prospektu emisyjnego wraz z wnioskiem o jego zatwierdzenie, informacje o wszelkich zdarzeniach, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć na ocenę papieru wartościowego i które miały miejsce lub o których emitent lub wprowadzający powziął wiedzę po zatwierdzeniu prospektu emisyjnego.

W 2007 roku organ nadzoru wydał 744 takie decyzje, w tym:

- ▶ 133 decyzje zatwierdzające prospekt emisyjny (sporządzony w formie jednego lub trzech dokumentów),

Tabela 26. Emitenci, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez Komisję w 2007 roku

Emitent	Data zatwierdzenia prospektu
Zakłady Odzieżowe Bytom SA (wraz z dokumentem rejestracyjnym zatwierdzonym w dniu 25 września 2007)	20.12.2007
Mostostal Zabrze Holding SA (wraz z dokumentem rejestracyjnym zatwierdzonym w dniu 30 marca 2007)	19.12.2007
Krosglass SA	17.12.2007
PRO-BUD SA	11.12.2007
Masters SA	11.12.2007
Elektrobudowa SA	05.12.2007
Comp SA	30.11.2007
Nepentes SA	19.11.2007
VARIANT SA	15.11.2007
Firma Handlowa „Jago” SA	15.11.2007
Europejski Fundusz Hipoteczny SA	07.11.2007
Drop SA	07.11.2007
City Interactive SA	06.11.2007

Seco/Warwick SA	31.10.2007
Wielton SA	31.10.2007
Konsorcjum Stali SA	29.10.2007
Ferrum SA	16.10.2007
Bank Ochrony Środowiska SA	16.10.2007
Ponar – Wadowice SA	11.10.2007
Bank Polska Kasa Opieki SA	10.10.2007
Complex SA	09.10.2007
Yawal SA	09.10.2007
Zakłady Mięsne Herman SA	09.10.2007
ASBISc Enterprises	04.10.2007
Asseco Business Solutions SA	28.09.2007
BIPROMET SA	28.09.2007
Hoopla.pl SA	28.09.2007
Integer.pl SA	28.09.2007
INTROL SA	28.09.2007
Pani Teresa SA	28.09.2007
Tras – Intur SA	28.09.2007
PC Guard SA	27.09.2007
Sovereign Capital SA	27.09.2007
Północ Nieruchomości SA	27.09.2007
Prima Moda SA	27.09.2007
Polnord SA	27.09.2007
Zakłady Odzieżowe Bytom SA	25.09.2007
Doradztwo Gospodarcze DGA SA	25.09.2007
Emperia Holding SA	25.09.2007
Tell SA	21.09.2007
Orzeł Biały S.A. (wraz z dokumentem rejestracyjnym zatwierdzonym w dniu 13 sierpnia 2007)	21.09.2007
CP Energia SA	13.09.2007
Hygienika SA	13.09.2007
Fabryka Obrabiarek Rafamet SA	13.09.2007
TUP SA	12.09.2007
Kancelaria Biegłych Rewidentów Auxilium SA	13.09.2007
Rainbow Tours SA	29.08.2007
Wola Info SA	29.08.2007
Magellan SA	28.08.2007
Energoinstal SA	13.08.2007
Oponeo.pl SA	13.08.2007
Orzeł Biały S.A.	13.08.2007
POL-MOT Warfama SA	13.08.2007
Arcus SA	13.08.2007
Alchemia SA	31.07.2007
Krakchemia SA	31.07.2007
Triton Development SA	31.07.2007
PPH Bomi	19.07.2007
Quantum Software SA	17.07.2007
ATM Grupa SA	17.07.2007

Advanced Distribution Solutions	11.07.2007
Krakowska Fabryka Armatur	11.07.2007
Hydrobudowa Włocławek SA	10.07.2007
Zakłady Urządzeń Kotłowych Stąporków SA	05.07.2007
EFH Żurawie Wieżowe SA	05.07.2007
Hydrobudowa Włocławek SA – emisja wstrzymana	03.07.2007
Mercor SA	03.07.2007
Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych „Pol-Aqua” SA	29.06.2007
ATM SA	29.06.2007
Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych im. Romera SA	29.06.2007
Firma Chemiczna „Dwory” SA	27.06.2007
eCARD SA	26.06.2007
ABM Solid SA	25.06.2007
Ceramika Nowa Gala SA	20.06.2007
P.A. Nova SA	20.06.2007
Swarzędz Meble SA	19.06.2007
Makrum SA	18.06.2007
Zakłady Lniarskie „Orzeł” SA	15.06.2007
BRE Bank Hipoteczny SA	14.06.2007
Narodowy Fundusz Inwestycyjny Octava SA	14.06.2007
Petrolinvest SA	13.06.2007
Komputronik SA	12.06.2007
Kopex SA	12.06.2007
Elkop SA	06.06.2007
Karen Notebook SA	06.06.2007
LC Corp SA	06.06.2007
PMKSiUG Pemug SA	04.06.2007
Sfinks Polska SA	21.05.2007
MOJ SA	16.05.2007
Grupa Finansowa Premium SA	16.05.2007
Kredyt Inkaso SA	14.05.2007
Sfinks Polska SA – emisja wstrzymana	11.05.2007
J.W. Construction Holding SA	09.05.2007
Energomontaż Południe SA	30.04.2007
Polrest SA	27.04.2007
Noble Bank SA	26.04.2007
Energopol – Południe SA	25.04.2007
Novitus SA	16.04.2007
Radpol SA	12.04.2007
BUDVAR Centrum SA	30.03.2007
Erbud SA	30.03.2007
HAWE SA	30.03.2007
Mostostal Zabrze Holding SA	30.03.2007
Ponar Wadowice SA	30.03.2007
Pronox Technology SA	27.03.2007
Gant Development SA	27.03.2007
BBI Capital Narodowy Fundusz Inwestycyjny SA	22.03.2007

Centrostal SA	22.03.2007
Makarony Polskie SA	22.03.2007
Internet Group SA	19.03.2007
Fortis Bank Polska SA	16.03.2007
Polski Koncern Mięсны Duda SA	16.03.2007
Helio SA	16.03.2007
Zachodni Fundusz Inwestycyjny NFI SA	14.03.2007
Elektrotim SA	14.03.2007
Polimex-Mostostal SA	14.03.2007
BBI Development Narodowy Fundusz Inwestycyjny SA	14.03.2007
Fabryka Kotłów Rafako SA	08.03.2007
NTT System SA	02.03.2007
TelForceOne SA	27.02.2007
SEKO SA	21.02.2007
FAM – Technika Odlewnicza SA	21.02.2007
ES-System SA	07.02.2007
TIM SA	07.02.2007
Graal SA	07.02.2007
Polnord SA	24.01.2007
MNI SA	18.01.2007
Grupa Kolastyna SA	15.01.2007
Gadu-Gadu SA	15.01.2007
Hutmen SA	10.01.2007
Inwest Consulting SA	04.01.2007
Computerland SA	04.01.2007
Teta SA	03.01.2007

Tabela 27. Fundusze inwestycyjne zamknięte, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez Komisję w 2007 roku

Fundusze Inwestycyjne Zamknięte – Emitenci	Data zatwierdzenia prospektu
KBC Kapitał Plus IV Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	14.02.2007
KBC Europejski Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	14.02.2007
PKO/Credit Suisse Bezpieczna Lokata II Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	22.02.2007
Opera Za 3 Grosze Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	08.03.2007
Investor Bułgaria i Rumunia Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	08.03.2007
Secus Pierwszy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Spółek Niepublicznych	18.04.2007
KBC Rynków Azjatyckich Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	25.04.2007
KBC Index Nieruchomości II Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	25.04.2007
KBC Bric Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	19.06.2007
KBC Nowa Europa Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	24.07.2007
Investor LBO Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	16.08.2007
KBC Kapitał 50 Plus Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	24.09.2007
KBC Polska 2012 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	15.11.2007
Arka BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	21.12.2007

- ▶ 581 decyzji zatwierdzających aneks do prospektu emisyjnego,
- ▶ 14 decyzji zatwierdzających prospekty emisyjne certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte,
- ▶ 16 decyzji zatwierdzających aneksy do prospektów emisyjnych certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte.

Do Komisji wpłynęło 10 zawiadomień o ofercie publicznej i ubieganiu się o wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym.

Komisja otrzymała od organów nadzoru innych państw 58 potwierdzeń zatwierdzenia prospektu emisyjnego.

W 2007 roku emitenci przeprowadzili 191 ofert publicznych – 8 ofert o charakterze bezgotówkowym i 183 oferty publiczne o charakterze gotówkowym, w tym 15 publicznych ofert obligacji i 168 publicznych ofert akcji, z czego 36 publicznych ofert sprzedaży akcji oraz 132 publiczne subskrypcje akcji.

Spośród ofert publicznych 25 było przeprowadzonych przez emitentów zagranicznych, z czego 20 na podstawie prospektu emisyjnego zatwierdzonego przez inny organ nadzoru (17 ofert akcji, 3 oferty obligacji), 1 oferta akcji przez emitenta zagranicznego na podstawie prospektu emisyjnego zatwierdzonego przez Komisję. 17 ofert publicznych przeprowadzanych było bez konieczności sporządzenia, zatwierdzenia i publikowania prospektu emisyjnego (w tym 4 oferty emitentów zagranicznych), z czego 12 dotyczyło akcji, a 5 obligacji.

W 2007 roku łączna wartość przeprowadzonych ofert publicznych o charakterze gotówkowym wyniosła 13 920,4 mln zł, w tym wartość emisji akcji wyniosła 9830,9 mln zł, wartość emisji obligacji 896,6 mln zł, publicznych ofert sprzedaży – 3192,9 mln zł.

Tabela 28. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2006-2007

Rok	2007		2006	
	Liczba ofert	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert	Wartość (w mln zł)
Publiczne emisje akcji	132	9830,9	95	4904,6
Publiczne emisje obligacji	15	896,6	7	375,8
Publiczne oferty sprzedaży akcji	36	3192,9	20	1761,2
Publiczne oferty razem	183	13 920,4	122	7041,6
W tym				
Pierwsze oferty publiczne	77	8297,6	45	3933,1

Inwestorzy kwalifikowani

W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego dokonała wpisu trzech podmiotów do rejestru inwestorów kwalifikowanych na podstawie art. 9 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowa-

nego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (DzU 2005, nr 184 poz. 1539, z późn. zm.; dalej: „ustawy o ofercie publicznej”). Na 31 grudnia 2007 r. stan rejestru inwestorów kwalifikowanych przedstawiał się następująco: 8 wpisów w części „Małe i średnie przedsiębiorstwa” oraz 5 wpisów w części „Osoby fizyczne”.

Udzielanie zezwoleń na przywrócenie akcjom formy dokumentu

W 2007 r. wpłynęło 6 wniosków spółek (Grupa Onet.pl SA, Lubelskie Zakłady Przemysłu Spirytusowego Polmos SA, Broker FM SA, Przedsiębiorstwo Polmos Białystok SA, Unimil SA, Provimi-Rolim-pex SA) o udzielenie zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu, złożonych na podstawie art. 91 ustawy o ofercie publicznej. Wszystkie wnioski (wraz z wnioskiem spółki Ławskie Zakłady Drobiarskie Ekodrob SA złożonym w roku 2006) zostały pozytywnie rozpatrzone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych i fundusze inwestycyjne

Na podstawie Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (DzU 2004, nr 146 poz. 1546, z późn. zm.) Komisja Nadzoru Finansowego udziela w szczególności:

- ▶ zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, a także zezwolenia na rozszerzenie przedmiotu działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych o zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie lub o doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi,
- ▶ zezwolenia na utworzenie funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych,
- ▶ zezwolenia na zmianę statutu funduszu inwestycyjnego,
- ▶ zgody na połączenie dwóch funduszy inwestycyjnych otwartych albo dwóch specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych,
- ▶ zezwolenia na przekształcenie funduszy inwestycyjnych otwartych albo specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych w jeden fundusz z subfunduszami,
- ▶ zgody na zmianę depozytariusza,
- ▶ zgody na lokowanie aktywów w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego będące przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska lub państwo należące do OECD,
- ▶ zezwolenia na zawarcie umowy o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności z podmiotem innym niż bank krajowy.

Komisja prowadzi rejestr funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do European Economic Area (EEA), funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwie należącym do OECD innym niż państwo członkowskie lub państwo należące do EEA, które zbywają tytuły uczestnictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Tabela 29. Zestawienie zezwoleń i zgód wydanych w 2007 r. na podstawie Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych

Przedmiot zezwolenia/zgody	Liczba udzielonych zezwoleń i zgód
Zezwolenie na wykonywanie działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych	7
Zezwolenie na rozszerzenie przedmiotu działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych o zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie	1
Zezwolenie na utworzenie funduszu inwestycyjnego otwartego	13
Zezwolenie na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego	7
Zezwolenie na utworzenie funduszu inwestycyjnego zamkniętego (zezwoleń na utworzenie funduszu inwestycyjnego zamkniętego emitującego publiczne certyfikaty inwestycyjne jest równoznaczne z zatwierdzeniem prospektu emisyjnego tego funduszu)	54
Zezwolenie na zmianę statutu funduszu inwestycyjnego i na skrócenie terminu wejścia w życie zmian w statucie funduszu	85
Zgoda na połączenie dwóch funduszy inwestycyjnych otwartych albo dwóch specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych	3
Zezwolenie na przekształcenie funduszy inwestycyjnych otwartych albo specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych w jeden fundusz z wydzielonymi subfunduszami	7
Zgoda na zmianę depozytariusza	27
Zgoda na lokowanie aktywów w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego będące przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym w państwie innym niż Rzeczypospolita Polska lub państwo należące do OECD	19
Zezwolenie na zawarcie umowy o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności z podmiotem innym niż bank krajowy	14
Razem	237

W roku 2007 Komisja Nadzoru Finansowego wpisała do rejestru funduszy zagranicznych 7 funduszy zagranicznych oraz 141 subfunduszy wchodzących w skład funduszy zagranicznych, które zbywają tytuły uczestnictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Komisja notyfikowała 6 spółek zarządzających, które zgłosiły zamiar prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto w 2007 roku Komisja Nadzoru Finansowego w 1 przypadku zakazała zbywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego.

Licencjonowanie firm inwestycyjnych, banków powierniczych i uczestników rynku towarowego

FIRMY INWESTYCYJNE I BANKI POWIERNICZE

W kompetencji Komisji Nadzoru Finansowego znajdują się wszelkie sprawy związane z licencjonowaniem podmiotów ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej lub prowadzenie rachunków papierów wartościowych.

Ponadto, Komisja przyjmuje i analizuje notyfikacje o zamiarze rozpoczęcia prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium RP przez podmioty zagraniczne oraz przekazuje notyfikacje podmiotów polskich, które zamierzają prowadzić działalność maklerską na terytorium innych niż Rzeczypospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej.

W 2007 r. udzielono 7 zezwoleń na prowadzenie działalności maklerskiej (5 dla domów maklerskich i 2 dla banków prowadzących działalność maklerską). W trakcie rozpatrywania było

8 wniosków o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

Ponadto, uchylono 1 decyzję w przedmiocie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, 1 wniosek o uchylenie takiej decyzji był w trakcie rozpatrywania, 1 postępowanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej zostało umorzone na wniosek strony.

Tabela 30. Zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej udzielone w 2007 roku

Podmiot, któremu udzielono zezwolenia	Data udzielenia zezwolenia
First International Traders Dom Maklerski SA	16.01.2007
Prebon Yamane (Polska) SA	22.05.2007
ECM Dom Maklerski SA	03.07.2007
Dom Maklerski Navigator SA	27.09.2007
OPERA – Kwiatkowski i Wspólnicy SKA	27.09.2007
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	10.10.2007
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	26.11.2007

Tabela 31. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i rachunki papierów wartościowych w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Banki prowadzące działalność maklerską	9	10	12
Domy maklerskie	34	37	41
Banki powiernicze	15	14	13

Tabela 32. Liczba rachunków papierów wartościowych w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Banki prowadzące działalność maklerską	621 600	606 821	555 434
Domy maklerskie	525 887	568 440	646 711
Razem	1 147 487	1 175 261	1 202 145

W 2007 r. rozpatrzono 14 zawiadomień o zamiarze nabycia lub objęcia akcji bądź udziałów domów maklerskich. W 9 przypadkach wydano decyzję o braku sprzeciwu wobec zamiaru nabycia lub objęcia akcji/udziałów domów maklerskich i wyznaczeniu terminu, w ciągu którego nabycie bądź objęcie może zostać dokonane, w 2 przypadkach zgłoszono sprzeciw wobec zamiaru nabycia akcji domu maklerskiego, w 3 przypadkach upłynął termin na ewentualne zgłoszenie sprzeciwu. Ponadto, jedno złożone zawiadomienie zostało wycofane, jedno było w 2007 r. w trakcie rozpatrywania.

W 2007 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 393 zawiadomienia o zamiarze prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne firmy inwestycyjne, w tym: 10 podmiotów (9 zagranicznych firm inwestycyjnych, 1 zagraniczna instytucja kredytowa) zrezygnowało z prowadzenia działalności na terytorium Polski.

Tabela 33. Liczba notyfikacji zagranicznych firm inwestycyjnych wg stanu na 31.12.2007 roku

Rodzaj podmiotu	Liczba notyfikacji wg stanu na 31.12.2007
Zagraniczna firma inwestycyjna, bez oddziału	652
Zagraniczna instytucja kredytowa, bez oddziału	161
Zagraniczna firma inwestycyjna, oddział	2
Zagraniczna instytucja kredytowa, oddział	14

W 2007 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 2 zawiadomienia o zamiarze prowadzenia działalności w formie oddziału na terytorium innych państw członkowskich (Włoch, Hiszpanii) przez polski dom maklerski: X-Trade Brokers Dom Maklerski SA.

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. zamiar prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium innego niż Polska państwa

członkowskiego Unii Europejskiej zgłosiły 3 polskie domy maklerskie, z czego:

- 2 działające bez otwierania oddziału,
- 1 działający w formie 3 oddziałów.

PRZEDSIĘBIORSTWA ENERGETYCZNE PROWADZĄCE REJESTRY LUB RACHUNKI TOWARÓW GIEŁDOWYCH

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należą wszelkie sprawy związane z udzielaniem zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie obrotu towarami giełdowymi albo na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych.

Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na wytworzenie, przesyłanie, dystrybucję lub obrót energią elektryczną oraz będący osobami prawnymi odbiorcy uprawnieni do korzystania z usług przesyłowych mogą być członkami giełdy i występować jako strona transakcji giełdowych, o ile spełniają określone warunki. Podmioty te mogą zawierać na giełdzie we własnym imieniu transakcje, których przedmiotem są towary giełdowe będące energią elektryczną, limitami wielkości produkcji i emisji zanieczyszczeń lub prawami majątkowymi, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od wartości oznaczonych co do gatunku rzeczy, określonych rodzajów energii, mierników i limitów wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń, pod warunkiem zatrudnienia maklera giełd towarowych (w celu reprezentowania tych podmiotów w transakcjach giełdowych) oraz:

- zawarcia z towarowym domem maklerskim, będącym członkiem giełdowej izby rozrachunkowej, umowy o rozliczanie transakcji albo
- uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych (w przypadku niniejszych podmiotów rejestr towarów giełdowych służyłoby do zapisywania energii elektrycznej oraz określonych limitów, a rachunek tych towarów – do zapisywania praw majątkowych).

W 2007 r. udzielono 8 zezwoleń dla przedsiębiorstw energetycznych na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych oraz 4 decyzje rozszerzające uprawnienia bądź o prowadzenie rachunków, bądź rejestrów towarów giełdowych.

Ponadto, uchylono 1 decyzję w przedmiocie udzielenia zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych, zaś 1 wniosek o uchylenie takiej decyzji był w trakcie rozpatrywania.

Według stanu na 31 grudnia 2007 roku 46 podmiotów wykonywało działalność polegającą na prowadzeniu rejestrów lub rachunków towarów giełdowych (39 w 2006 r.).

Działania nadzorcze

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, MTS-CeTO SA, Towarowa Giełda Energii SA

Zadania Komisji Nadzoru Finansowego polegają na:

- ▶ przeprowadzaniu czynności kontrolnych w siedzibach nadzorowanych instytucji, takich jak: Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, MTS-CeTO SA, Towarowa Giełda Energii SA,
- ▶ sporządzaniu protokołów z przeprowadzonych kontroli,
- ▶ nadzorowaniu wykonywania zaleceń pokontrolnych,
- ▶ przygotowywaniu opinii do materiałów na posiedzenia rad nadzorczych i walnego zgromadzenia nadzorowanych instytucji,
- ▶ udziale przedstawiciela Komisji w posiedzeniach rad nadzorczych i walnego zgromadzenia nadzorowanych instytucji.

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono jedną kontrolę w siedzibie nadzorowanej instytucji, a przedstawiciel Komisji wziął udział w 35 posiedzeniach Rad Nadzorczych w tym:

- ▶ 10 posiedzeniach Rady Nadzorczej GPW SA,
- ▶ 14 posiedzeniach Rady Nadzorczej KDPW SA,
- ▶ 6 posiedzeniach Rady Nadzorczej MTS-CeTO,
- ▶ 5 posiedzeniach Rady Nadzorczej Towarowej Giełdy Energii.

Emitenci

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem obowiązków określonych przepisami ustawy o ofercie publicznej oraz ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przez emitentów, których papiery wartościowe są przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym lub są dopuszczone do obrotu na tym rynku. W tym zakresie Komisja Nadzoru Finansowego weryfikuje pod względem formalno-prawnym wszystkie przekazywane przez te podmioty informacje poufne, bieżące i okresowe. W szczególności Komisja Nadzoru Finansowego bada, czy informacje te zostały przekazane w odpowiednim terminie oraz czy zawierają wszystkie elementy wymagane przepisami prawa.

Ponadto Komisja Nadzoru Finansowego wydaje decyzje w sprawach wniosków na podstawie ustawy o ofercie publicznej:

- ▶ z art. 56 ust. 4 (o przedłużeniu terminu przekazania do publicznej wiadomości informacji okresowych),
- ▶ z art. 62 ust. 1 (o zwolnieniu z obowiązku przekazania do publicznej wiadomości informacji niestanowiącej informacji poufnej),
- ▶ z art. 71 (o zwolnieniu z obowiązku przekazania zawiadomienia, o którym mowa w art. 69 tej ustawy),
- ▶ z art. 91 (o udzieleniu zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu)

oraz kontroluje należyte wykonanie wydanych decyzji.

W 2007 r. wpłynęło 9 wniosków złożonych na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy o ofercie o przedłużeniu terminu przekazania do publicznej wiadomości informacji okresowej. Komisja Nadzoru Finansowego wydała 10 decyzji (jedna decyzja odnosiła się do wniosku złożonego w roku 2006) – w siedmiu przypadkach udzieliła zezwolenia na przedłużenie terminu (w jednym przypadku sprawa została umorzona).

W 2007 r. wszczętych zostało 9 postępowań administracyjnych w celu ustalenia, czy spółka publiczna należycie wykonywała obowiązki informacyjne, o których mowa m.in. w art. 56 ustawy o ofercie publicznej. Zakończone zostały dwa postępowania (w jednym stwierdzono naruszenie, lecz odstąpiono, z uwagi na sytuację finansową spółki, od nałożenia kary, w drugim na spółkę została nałożona kara w wysokości 100 000 zł). Pozostałe postępowania z uwagi na ich złożoność nie zostały zakończone w roku 2007. W roku 2007 zostały również zakończone dwa postępowania wszczęte w roku 2006 (a na spółki zostały nałożone kary pieniężne w łącznej wysokości 50 000 zł).

Ponadto w 2007 r. zweryfikowano pod względem zgodności z przepisami prawa około 27 000 raportów bieżących, okresowych i poufnych przekazanych przez spółki publiczne, a także około 2000 zawiadomień przekazanych przez podmioty zobowiązane na podstawie art. 160 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja wydała jedną decyzję w sprawie żądania zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej notowanymi na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych i fundusze inwestycyjne

Zadania nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych, po uzyskaniu przez te podmioty stosownych zezwoleń, obejmowały monitorowanie bieżącej sytuacji tychże podmiotów, poprzez analizę raportów bieżących i sprawozdań finansowych, a także przeprowadzanie kontroli w podmiotach nadzorowanych oraz postępowań wyjaśniających.

Raporty bieżące funduszy inwestycyjnych można podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- ▶ raporty bieżące funduszy inwestycyjnych będących emitentami, których raporty są upubliczniane,
- ▶ raporty bieżące pozostałych funduszy inwestycyjnych, przekazywane wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego.

Raporty okresowe funduszy inwestycyjnych, za wyjątkiem sprawozdań finansowych również można podzielić na dwie grupy:

- ▶ raporty kwartalne funduszy będących emitentami podlegające upublicznieniu,

- ▶ raporty kwartalne pozostałych funduszy przekazywane wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego.

Natomiast raporty bieżące towarzystw funduszy inwestycyjnych są przekazywane wyłącznie do Komisji Nadzoru Finansowego.

Tabela 34. Liczba przeanalizowanych raportów bieżących i okresowych funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz informacji od depozytariuszy w 2007 roku

Rodzaj raportu/informacji	Liczba raportów
Raporty bieżące i okresowe towarzystw funduszy inwestycyjnych	1972
Raporty bieżące i okresowe funduszy inwestycyjnych	9724
Informacje od depozytariuszy	2514

Działania nadzorcze, związane z analizą informacji zawartych w raportach bieżących i okresowych funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw, w przypadku wykrycia nieprawidłowości, mogą skutkować wszczęciem postępowań administracyjnych i zastosowaniem instrumentów w postaci kar nakładanych na podmioty nadzorowane. Taki sam tryb postępowania możliwy był do zastosowania w przypadku wykrycia nieprawidłowości w toku kontroli.

W 2007 roku Komisja przeprowadziła 2 kontrole w towarzystwach funduszy inwestycyjnych oraz 1 kontrolę u agenta transferowego.

Firmy inwestycyjne i banki powiernicze

Głównym zadaniem Komisji w obszarze nadzoru wobec firm inwestycyjnych i banków powierniczych jest przeprowadzanie kontroli w celu ustalenia, czy dany podmiot działa zgodnie z przepisami prawa, nie narusza zasad uczciwego obrotu oraz interesów zleciodawców. Ponadto, Komisja nadzoruje sytuację finansową podmiotów poprzez analizowanie sprawozdań finansowych przesyłanych zgodnie z przepisami prawa.

Do podstawowych czynności związanych z nadzorem należą:

- ▶ przeprowadzanie kontroli działalności firm inwestycyjnych, banków powierniczych, zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału,
- ▶ wydawanie zaleceń oraz monitorowanie ich wykonania,
- ▶ analizowanie sprawozdań finansowych przedkładanych przez nadzorowane podmioty w związku z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa, tj. miesięcznych, półrocznych i rocznych sprawozdań finansowych oraz półrocznych sprawozdań z działalności i funkcjonowania nadzoru wewnętrznego w podmiotach prowadzących działalność maklerską.

W 2007 roku Komisja przeprowadziła 16 kontroli w firmach inwestycyjnych, w tym 13 w domach maklerskich i 3 w bankach prowadzących działalność maklerską.

Postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie nadzoru nad rynkiem kapitałowym oraz zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa²

W celu ustalenia, czy istniały podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 18 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, Przewodniczący Komisji mógł zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

W 2007 r. Komisja prowadziła 58 postępowań wyjaśniających, które dotyczyły:

- ▶ ujawnienia i wykorzystania informacji poufnej,
- ▶ manipulacji instrumentem finansowym,
- ▶ prowadzenia bez zezwolenia działalności w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi,
- ▶ prowadzenia bez zezwolenia giełdy lub towarowego domu maklerskiego,
- ▶ dokonywania transakcji w okresie zamkniętym,
- ▶ zatajania prawdziwych informacji w prospekcie emisyjnym,
- ▶ niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji,
- ▶ niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 160 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja prowadziła 49 postępowań administracyjnych, które dotyczyły:

- ▶ manipulacji instrumentem finansowym,
- ▶ transakcji w okresie zamkniętym,
- ▶ niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji,
- ▶ niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 160 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- ▶ nieprawidłowości związanych z prowadzeniem działalności maklerskiej przez firmy inwestycyjne (art. 167 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi),

Tabela 35. Liczba i rodzaj postępowań prowadzonych przez Komisję w 2007 roku

Rodzaj postępowania	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań
Wyjaśniające	27	50
Administracyjne	37	35
Razem:	64	85

² w tym również rynek ubezpieczeniowy

Tabela 36. Rodzaj naruszonej normy prawnej i liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w 2007 roku

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
Art. 100 ustawy o ofercie publicznej (podawanie nieprawdziwych lub zatajanie prawdziwych danych w prospekcie)	4
Art. 103 ustawy o ofercie publicznej (nie przekazanie aneksu do prospektu emisyjnego lub memorandum informacyjnego)	5
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie bez zezwolenia działalności w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi)	4
Art. 180 i 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (ujawnienie i wykorzystanie informacji poufnej)	8
Art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	8
Art. 296 ustawy o funduszach inwestycyjnych (nieuprawnione użycie w nazwie określenia, o którym mowa w art. 14 ust. 4 ustawy)	14
Art. 57 ustawy o giełdach towarowych (prowadzenie giełdy towarowej bez wymaganego zezwolenia)	3
Art. 47 i 48 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (wykonywanie działalności agencyjnej, brokerskiej, czynności agenta ubezpieczeniowego bez zezwolenia oraz nieuprawnione używanie określeń wskazujących na wykonywanie ww. działalności)	1
Razem	47

- ▶ nieprawidłowości dotyczących prowadzenia ewidencji papierów wartościowych przez zagraniczne firmy inwestycyjne (art. 169 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi),
- ▶ niewywiązywania się z obowiązku zawiadomienia Komisji o zamiarze zbycia akcji domu maklerskiego (art. 107 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi).

Komisja Nadzoru Finansowego nałożyła w I i II instancji kary pieniężne w wysokości 1 400 000 zł, w tym na domy maklerskie 625 000 zł oraz na fundusze inwestycyjne 50 000 zł. Kary pieniężne łącznie nałożone na osoby fizyczne wyniosły 725 000 zł.

W 2007 r. Komisja skierowała do Prokuratury Okręgowej w Warszawie 47 zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa w zakresie następujących ustaw:

- ▶ ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – 20 zawiadomień,
- ▶ ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych – 9 zawiadomień,
- ▶ ustawy o funduszach inwestycyjnych – 14 zawiadomień,
- ▶ ustawy o giełdach towarowych – 3 zawiadomienia,
- ▶ ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym – 1 zawiadomienie.

Akty oskarżenia

W 2007 r. Urząd KNF otrzymał informacje o skierowaniu przez Prokuraturę do sądów powszechnych 6 aktów oskarżenia w zakresie rynku kapitałowego. Trzy akty oskarżenia zostały wniesione w sprawach z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja), trzy kolejne w sprawach z art. 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykorzystanie informacji poufnej), przy czym w jednym przypadku oprócz zarzutów z art. 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oskarżonym zarzucono także czyn z art. 100 ust. 1 i 2 ustawy o ofercie publicznej (podawanie nieprawdziwych lub zatajanie

prawdziwych danych w prospekcie emisyjnym lub innym dokumencie informacyjnym).

Wyroki skazujące

W 2007 r. sądy powszechne wydały następujące wyroki:

- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 01.02.2007 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym). Dwaj oskarżeni dobrowolnie poddali się karze grzywny w wysokości po 15 000 zł.
- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 12.03.2007 r. w sprawie z art. 100 ustawy o ofercie publicznej (zamieszczenie nieprawdziwych danych i zatajanie prawdziwych danych w raportach bieżących). Sąd wymierzył oskarżonej karę grzywny w wysokości 15 000 zł. Wyrok Sądu Rejonowego został utrzymany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 23.11.2007 r.
- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 26.04.2007 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym) wymierzający każdemu z dwóch oskarżonych karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata, po 50 000 zł grzywny oraz karę zakazu wykonywania zawodu maklera i doradcy inwestycyjnego przez okres 4 lat. Wyrok nie jest prawomocny.
- ▶ Wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15.05.2007 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym) utrzymujący w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Katowicach skazujący jednego z oskarżonych na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, drugiego z oskarżonych na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata. Obu oskarżonym wymierzono także kary grzywny po 3000 zł.
- ▶ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.06.2007 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym) wydany w wyniku kasacji wniesionej

sionej przez pełnomocnika oskarżonego. Sąd Najwyższy odrzucił kasację jako bezzasadną, a tym samym utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego podtrzymany przez Sąd Okręgowy wymierzający oskarżonemu karę 20 000 zł grzywny.

- ▶ Wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku Białej z dnia 18.06.2007 r. w sprawie dotyczącej art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym). Sąd Okręgowy utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego z dnia 26.04.2006 r. skazujący oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz karę grzywny w wysokości 6000 zł.
- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 28.06.2007 r. w sprawie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi bez wymaganego zezwolenia). Oskarżony dobrowolnie poddał się karze. Sąd wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, karę grzywny w wysokości 400 zł oraz karę zakazu wykonywania zawodu maklera i doradcy inwestycyjnego na okres 4 lat.
- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 27.08.2007 r. w sprawie dot. art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym). Oskarżony dobrowolnie poddał się karze. Sąd wymierzył mu karę grzywny w wysokości 4000 zł.
- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 16.10.2007 r. w sprawie dotyczącej art. 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykorzystanie informacji poufnej). Sąd bez przeprowadzenia rozprawy, na wniosek prokuratora i za zgodą oskarżonego, wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 120 000 zł.
- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli z dnia 18.10.2007 r. w sprawie dotyczącej art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym). Oskarżony dobrowolnie poddał się karze. Sąd wymierzył mu

karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 5 lat oraz karę grzywny w wysokości 3000 zł.

- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego w Skierniewicach z dnia 29.10.2007 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym). Oskarżony dobrowolnie poddał się karze. Sąd wymierzył mu karę grzywny w wysokości 80 000 zł.

Informacje o prawomocności wyroków lub jej braku na dzień 1.01.2008 r.

Tabela 37. Liczba wyroków skazujących wydanych przez sądy powszechne w 2007 roku

Podstawa skazania	Liczba wyroków
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi	1
Art. 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi	1
Art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi	8
Art. 100 ustawy o ofercie publicznej	1
Razem	11

Uprawnienia realizowane w postępowaniu karnym

W 2007 r. radcy prawni umocowani przez Przewodniczącego KNF działali w charakterze oskarżyciela posiłkowego w 27 sprawach. Zakończono 11 spraw i w 11 sprawach wydano wyroki skazujące lub utrzymano wyroki skazujące wydane przez sądy niższej instancji.

Działania o charakterze międzysektorowym

Działania o charakterze międzysektorowym

Pośrednicy finansowi

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego w obszarze pośrednictwa finansowego należy:

- ▶ prowadzenie rejestrów: agentów ubezpieczeniowych, brokerów ubezpieczeniowych, osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz funduszy emerytalnych i agentów firm inwestycyjnych
- ▶ oraz list maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych i maklerów giełd towarowych;
- ▶ rozpatrywanie wniosków o:
 - wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji,
 - wydanie zezwolenia na pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
 - wpis do rejestru agentów ubezpieczeniowych,
 - wpis do rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz funduszy emerytalnych,
 - wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych,
 - wpis na listy maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych i maklerów giełd towarowych;
- ▶ wykonywanie czynności kontrolnych w zakresie:
 - działalności zakładów ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych,
 - spełniania przez agentów ubezpieczeniowych obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
 - brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych,
 - działalności akwizycyjnej funduszy emerytalnych i działalności podmiotów, którym fundusze emerytalne powierzyły prowadzenie działalności akwizycyjnej,
 - agentów firm inwestycyjnych,
 - podmiotów pośredniczących w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
 - wykonywania zawodu przez maklerów papierów wartościowych, maklerów giełd towarowych i doradców inwestycyjnych;
- ▶ prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach:
 - zakazu korzystania zakładu ubezpieczeń z usług agentów ubezpieczeniowych,
 - brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych,
 - osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz funduszy emerytalnych,
 - agentów firm inwestycyjnych,
 - podmiotów pośredniczących w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
 - maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych i maklerów giełd towarowych.

Agenci ubezpieczeniowi

Do obowiązków nadzorczych należy prowadzenie w formie elektronicznej rejestru agentów ubezpieczeniowych.

W 2007 r. dokonano 50 772 czynności w rejestrze polegających na rejestracji wniosków o wpis do rejestru, zmianę danych objętych wpisem oraz wykreśleń z rejestru. Dokonano 26 056 zmian dotyczących danych agentów i 65 211 zmian dotyczących osób wykonujących czynności agencyjne. Na skutek rozwiązania 7 923 umów agencyjnych wykreślono z rejestru 5 504 agentów, a w przypadku 2 419 multiagentów dokonano zmian ich danych. Wykreślono 21 255 osób wykonujących czynności agencyjne, w tym 10 815 osób zostało wykreślonych całkowicie, a 10 440 osobom zmieniono dane.

Tabela 38. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne na koniec 2007 roku

Agenci	ogółem	39 300
	agenci wyłączni	24 600
	multiagenci	14 700
Osoby wykonujące czynności agencyjne	ogółem	111 100
	pracujące dla jednego agenta	88 700
	pracujące dla co najmniej dwóch agentów	22 400

W rejestrze agentów ubezpieczeniowych zarejestrowano w 2007 r. również 78 podmiotów wykonujących czynności agencyjne przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, wobec których przepisy prawa przewidują uproszczenia w uzyskaniu uprawnień, w tym:

- ▶ 23 banki i 4 Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe prowadzące działalność agencyjną poprzez osoby zobowiązane do ukończenia szkolenia jedynie w zakresie ogólnych i szczególnych warunków ubezpieczeń zakładu ubezpieczeń, z którymi współpracują zarejestrowane podmioty, informacji o taryfach, zasadach obliczania składek ubezpieczeniowych oraz o rozliczeniach ilościowo-wartościowych z tytułu zawieranych umów ubezpieczenia i inkasa składek ubezpieczeniowych;
- ▶ 51 przedsiębiorców, którzy na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń działu II, wykonują działalność agencyjną jako działalność uzupełniającą do podstawowej działalności gospodarczej, jeżeli działalność agencyjna:

- pozostaje w bezpośrednim związku z podstawową działalnością tego przedsiębiorcy,
- nie wymaga szczególowej wiedzy w zakresie ubezpieczeń,
- czas trwania umowy ubezpieczenia nie przekracza 12 miesięcy.

Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni

Działalność brokerska polega na zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich. Brokerzy są pośrednikami ubezpieczeniowymi, którzy działają w imieniu osób szukających ochrony ubezpieczeniowej. Broker powinien działać wyłącznie w interesie klienta, w szczególności wybierać najkorzystniejsze dla niego rozwiązanie oraz negocjować najlepsze warunki umowy bez względu na własne preferencje i ewentualne korzyści. Stąd konieczność zachowania niezależności tej grupy pośredników od zakładów ubezpieczeń i zapewnienia wysokiej jakości ich usług.

Zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej są wydawane osobom fizycznym i prawnym. Organ nadzoru weryfikuje, czy kandydat na brokera spełnia określone warunki oraz czy daje rękojmię należytego wykonywania działalności brokerskiej.

W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 69 zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, w tym 52 osobom fizycznym oraz 17 osobom prawnym. W tym okresie nie wydano żadnego zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji (w 2006 r. wydano jedno zezwolenie osobie prawnej).

Tabela 39. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez Komisję w latach 2006-2007

Wyszczególnienie	2006	2007	Zmiana (w %)
Osoby fizyczne	34	52	+52,9
Osoby prawne	17	17	0,0
Ogółem (bez reasekuracji)	51	69	+35,3

Tabela 40. Stan rejestru brokerów na 31 grudnia 2007 roku

Brokerzy	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem
Ogółem	632	257	889
– ubezpieczeniowi	626	247	873
– reasekuracyjni	6	10	16

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono 16 kontroli w miejscu prowadzenia działalności brokerskiej. Na skutek przeprowadzonych kontroli w 3 przypadkach nałożono kary fi-

nansowe oraz w 5 przypadkach wydano zalecenia pokontrolne podmiotom wykonującym działalność brokerską.

W 2007 r. nałożono 24 kary pieniężne na brokerów ubezpieczeniowych za prowadzenie działalności z naruszeniem przepisów prawa.

Wymogi dotyczące posiadania przez brokerów odpowiedniego poziomu wiedzy są bardziej rygorystyczne niż w przypadku agentów ubezpieczeniowych. Dlatego też egzaminy dla brokerów są organizowane przez organ nadzoru i przeprowadzane przez Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, a nie – jak w przypadku agentów – przez zakłady ubezpieczeń.

W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się dziewięć egzaminów, w tym dwa dla brokerów reasekuracyjnych i siedem dla brokerów ubezpieczeniowych. Ogółem do egzaminów przystąpiło 225 osób (w tym 218 do egzaminu na brokera ubezpieczeniowego), natomiast zdały 92 osoby (w tym 89 osób zdało egzamin na brokera ubezpieczeniowego).

Notyfikowani pośrednicy ubezpieczeniowi

W 2007 r. notyfikowano 496 pośredników ubezpieczeniowych mających zamiar prowadzenia działalności na terenie RP, zgłoszonych przez organy rejestrowe lub organy nadzoru krajów członków UE. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. liczba notyfikowanych pośredników ubezpieczeniowych wyniosła 6470.

Akwizytorzy otwartych funduszy emerytalnych

Jednym z istotnych działań w zakresie nadzoru nad działalnością akwizycyjną Otwartych Funduszy Emerytalnych jest prowadzenie i aktualizacja rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych. Rejestr wykorzystywany jest przy identyfikacji akwizytorów w działaniach nadzorczych Komisji Nadzoru Finansowego, w szczególności przy rozpatrywaniu skarg oraz kontroli prawidłowości prowadzenia działalności akwizycyjnej. Urząd Komisji dokonuje wpisu akwizytorów do rejestru na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez otwarte fundusze emerytalne. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w rejestrze odnotowano 123 215 aktywnych akwizytorów.

Tabela 41. Prowadzenie rejestru akwizytorów w 2007 roku

Wpisy akwizytorów do rejestru (nowe osoby w rejestrze)	15 305
Zmiany wpisu w rejestrze (zmiany podmiotu lub funduszu lub zmiany danych osobowych)	4550
Wpisy informacji o zaprzestaniu wykonywania czynności akwizycyjnych	12 390
Wykreślenie wzmianki o zaprzestaniu wykonywania czynności akwizycyjnych (wznowienie wykonywania czynności na rzecz tego samego podmiotu i funduszu)	546

Maklerzy papierów wartościowych

Makler papierów wartościowych jest zawodem związanym przede wszystkim z obsługą profesjonalnego obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi. Do typowych zadań realizowanych przez maklerów należą m.in. przyjmowanie, przekazywanie i wykonywanie zleceń składanych przez inwestorów oraz obsługa ofert publicznych. Ponadto osoby, które zostały wpisane na listę maklerów papierów wartościowych po wejściu w życie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, oraz osoby, które zdały egzamin uzupełniający zgodnie z art. 218 ww. ustawy, mogą wykonywać czynności doradztwa inwestycyjnego. Podstawowymi instytucjami zatrudniającymi maklerów są firmy inwestycyjne, a więc domy maklerskie, banki prowadzące działalność maklerską oraz zagraniczne firmy inwestycyjne prowadzące na terenie Polski działalność w formie oddziału.

Prawo wykonywania zawodu maklera przysługuje osobom, które są wpisane na listę maklerów papierów wartościowych. Aby uzyskać wpis na listę maklerów papierów wartościowych należy spełnić przesłanki art. 127 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w tym zdać egzamin na maklera papierów wartościowych. Wpis na listę bez konieczności zdawania egzaminu może uzyskać osoba posiadająca uprawnienia i wykonująca zawód maklera w innych państwach, jeżeli kwalifikacje takiej osoby, stwierdzone przez Komisję Nadzoru Finansowego, dają rękojmię należytego wykonywania zawodu.

Licencja maklerska to nie tylko uprawnienie do wykonywania zawodu maklera, ale również świadectwo znacznej wiedzy o funkcjonowaniu rynku kapitałowego. Maklerzy papierów wartościowych, wykonując zawód, są obowiązani działać zgodnie z przepisami prawa i zasadami uczciwego obrotu oraz mieć na względzie słusze interesy zleceniodawców. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych wynosiła 1861 osób.

Na listę maklerów papierów wartościowych w 2007 roku zostało wpisanych 45 osób.

W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- ▶ 2 decyzje o skreśleniu maklerów papierów wartościowych z listy maklerów papierów wartościowych w wyniku stwierdzonego naruszenia przepisów prawa, regulaminów i innych przepisów wewnętrznych, do których przestrzegania byli oni zobowiązani w związku z wykonywaniem zawodu;
- ▶ 1 decyzję o zawieszeniu uprawnień maklera papierów wartościowych na okres 6 miesięcy w wyniku stwierdzonego naruszenia przepisów prawa oraz regulaminu wewnętrznego, do których przestrzegania był on zobowiązany w związku z wykonywaniem zawodu;
- ▶ 1 decyzję o zawieszeniu uprawnień maklera papierów wartościowych na okres 3 miesięcy w wyniku stwierdzonego naruszenia przepisów prawa oraz regulaminu, do których przestrzegania był on zobowiązany w związku z wykonywaniem zawodu;
- ▶ 1 decyzję utrzymującą w mocy decyzję Komisji Nadzoru Finansowego o skreśleniu z listy maklerów papierów wartościowych w wyniku stwierdzonego naruszenia przepisów prawa, regulaminów i innych przepisów wewnętrznych.

W 2007 r. odbyły się 2 egzaminy dla kandydatów na maklera papierów wartościowych, do których przystąpiły łącznie 393 osoby. Egzaminy te zdało łącznie 76 osób. Dotychczas egzamin na maklera papierów wartościowych zdało 2059 osób.

W 2007 r. odbyły się 2 egzaminy uzupełniające dla maklerów papierów wartościowych, do których przystąpiło łącznie 65 osób. Egzaminy te zdało łącznie 35 osób. Dotychczas egzamin uzupełniający dla maklerów papierów wartościowych zdało 58 osób.

Za przeprowadzenie egzaminu na maklerów papierów wartościowych i egzaminu uzupełniającego dla maklerów papierów wartościowych była odpowiedzialna Komisja Egzaminacyjna (której członków powołuje Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego) w składzie – według stanu na 31.12.2007 roku:

- ▶ Przewodniczący – Witold Pochmara,
- ▶ Zastępca Przewodniczącego – Marta Kłosińska,
- ▶ Sekretarz – Beata Ciężkowska,
- ▶ Członkowie: Maciej Bombol, Grzegorz Łętocha i Krzysztof Witczak.

Maklerzy giełd towarowych

Podstawowymi instytucjami zatrudniającymi maklerów giełd towarowych są przedsiębiorstwa energetyczne.

Prawo wykonywania zawodu maklera przysługuje osobom, które są wpisane na listę maklerów giełd towarowych. Maklerzy giełd towarowych, wykonując zawód, są obowiązani działać zgodnie z przepisami prawa i zasadami uczciwego obrotu oraz mieć na względzie słusze interesy zleceniodawców.

Aby uzyskać wpis na listę maklerów giełd towarowych, należy spełnić przesłanki art. 27 ustawy o giełdach towarowych, w tym zdać egzamin na maklera giełd towarowych. Wpis na listę maklerów giełd towarowych może uzyskać także osoba posiadająca uprawnienia i wykonująca zawód maklera w innych państwach, jeżeli kwalifikacje takiej osoby, stwierdzone przez Komisję, dają rękojmię należytego wykonywania zawodu.

Według stanu na 31 grudnia 2007 roku liczba licencjonowanych maklerów giełd towarowych wynosiła 133 osoby.

Na listę maklerów giełd towarowych w 2007 r. zostało wpisanych 11 osób.

W 2007 r. odbyły się 2 egzaminy na maklera giełd towarowych, do których przystąpiło łącznie 51 osób. Egzaminy te zdało łącznie 16 osób. Dotychczas egzamin na maklera giełd towarowych zdało 138 osób.

Za przeprowadzenie egzaminu na maklerów giełd towarowych odpowiedzialna była Komisja Egzaminacyjna (której członków powołuje Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego) w składzie – według stanu na 31.12. 2007 r.:

- ▶ Przewodniczący – Witold Pochmara,
- ▶ Zastępca Przewodniczącego – Marta Kłosińska,
- ▶ Sekretarz – Beata Ciężkowska,

- ▶ Członkowie: Maciej Bombol, Piotr Radziwonka i Jacek Tomaszewski.

Doradcy inwestycyjni

Doradcy inwestycyjni zajmują się zarządzaniem portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba maklerskich instrumentów finansowych, oraz doradztwem inwestycyjnym. Instytucjami zatrudniającymi doradców są firmy inwestycyjne świadczące usługi z zakresu zarządzania aktywami, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, powszechne towarzystwa emerytalne zarządzające otwartymi funduszami emerytalnymi oraz zakłady ubezpieczeń.

Doradcy inwestycyjni, wykonując zawód, są obowiązani działać zgodnie z przepisami prawa i zasadami uczciwego obrotu oraz mieć na względzie słusze interesy zlecających. Prawo wykonywania zawodu doradcy przysługuje osobom, które są wpisane na listę doradców.

Aby uzyskać wpis na listę doradców inwestycyjnych należy spełnić przesłanki art. 127 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w tym zdać egzamin na doradcę inwestycyjnego. Wpis na listę doradców może uzyskać także osoba posiadająca uprawnienia i wykonująca zawód doradcy w innych państwach, jeżeli jej kwalifikacje, stwierdzone przez Komisję, dają rękojmię należytego wykonywania zawodu, a także posiadacz tytułu CIIA (Certified International Investment Analyst).

Licencja doradcy inwestycyjnego jest świadectwem bardzo wysokich kwalifikacji oraz dogłębnej znajomości zagadnień związanych z funkcjonowaniem rynku kapitałowego.

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych wynosiła 257 osób.

Na listę doradców inwestycyjnych w 2007 roku zostało wpisanych 19 osób.

W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- ▶ 1 decyzję utrzymującą w mocy decyzję b. Komisji Papierów Wartościowych i Giełd o zawieszeniu na okres 3 miesięcy uprawnień do wykonywania zawodu doradcy inwestycyjnego w wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów prawa, regulaminów i innych przepisów wewnętrznych oraz odstąpieniu od wymierzenia sankcji,
- ▶ 1 decyzję utrzymującą w mocy decyzję b. Komisji Papierów Wartościowych i Giełd o stwierdzeniu naruszenia przepisów prawa oraz regulaminu przez maklera papierów wartościowych i doradcę inwestycyjnego oraz odstąpieniu od wymierzenia sankcji.

18 lutego 2007 r. odbył się trzeci etap cyklu egzaminacyjnego na doradcę inwestycyjnego, którego dwa pierwsze etapy odbyły się w 2006 roku. Do etapu tego przystąpiło 15 kandydatów, zdało 13 kandydatów. 25 marca 2007 r. rozpoczął się kolejny cykl egzaminacyjny na doradcę inwestycyjnego składający się z III etapów. Do I etapu przystąpiło 83 kandydatów, zdało 9 kandydatów; do II etapu przystąpiło 33 kandydatów, zdało 6 kandydatów, do III etapu egzaminu przystąpiło 8 kandydatów, zdało 6 kandydatów.

Za przeprowadzenie egzaminu dla kandydatów na doradców inwestycyjnych była odpowiedzialna Komisja Egzaminacyjna (której członków powołuje Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego) w składzie według stanu na 31.12.2007 r:

- ▶ Przewodniczący – Marek Szuszkiewicz,
- ▶ Zastępca Przewodniczącego – Ewa Dudkowska,
- ▶ Sekretarz Komisji – Weronika Gabryszewska,
- ▶ Członkowie: Adam Drozdowski, Jerzy Gajdka, Piotr Osiecki.

Agenci firm inwestycyjnych

Agent firmy inwestycyjnej to pośrednik działający w imieniu firmy inwestycyjnej (przy czym może to być zarówno osoba fizyczna, osoba prawna, jak i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej). Agent promuje usługi świadczone przez firmę inwestycyjną i zdobywa dla niej nowych klientów. Firma inwestycyjna może w drodze pisemnej umowy powierzyć agentowi wykonywanie czynności pośrednictwa w zakresie działalności prowadzonej przez tę firmę inwestycyjną.

Komisja prowadzi rejestr podmiotów posiadających prawo do wykonywania czynności agenta firmy inwestycyjnej. Osoba fizyczna, aby uzyskać wpis do rejestru agentów firmy inwestycyjnej, powinna spełniać przesłanki art. 81 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w tym zdać egzamin na agenta firmy inwestycyjnej. Maklerzy papierów wartościowych i doradcy inwestycyjni mający prawo wykonywania zawodu spełniają te warunki bez konieczności zdawania egzaminu.

Rejestr agentów firm inwestycyjnych według stanu na 31 grudnia 2007 r. zawierał 34 podmioty, w tym 14 osób prawnych i 20 osób fizycznych.

W 2007 r. do rejestru agentów firm inwestycyjnych zostało wpisanych:

- ▶ 5 osób prawnych,
- ▶ 10 osób fizycznych.

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. 3 zagraniczne firmy inwestycyjne prowadzące działalność transgraniczną powiadomiły Komisję Nadzoru Finansowego o zamiarze korzystania z usług 17 zagranicznych agentów firm inwestycyjnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 2 września 2007 roku odbył się egzamin na agenta firmy inwestycyjnej. Do egzaminu przystąpiło 14 kandydatów, zdało 5 kandydatów.

Za przeprowadzenie egzaminu dla kandydatów na agentów firm inwestycyjnych była odpowiedzialna Komisja Egzaminacyjna (której członków powołuje Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego) w składzie – według stanu na 31.12.2007 r.:

- ▶ Przewodniczący – Marek Szuszkiewicz,
- ▶ Zastępca Przewodniczącego – Piotr Radziwonka,
- ▶ Sekretarz – Weronika Gabryszewska,
- ▶ Członkowie: Maciej Bombol, Maciej Kurzajewski, Anna Zubik.

Podmioty pośredniczące w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa

Rok 2007 był w Polsce rokiem dynamicznego rozwoju rynku funduszy inwestycyjnych. W związku z tym, coraz większa liczba podmiotów działających na rynku finansowym ubiegała się o uzyskanie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W świetle art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach EEA oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do OECD innych niż państwo członkowskie lub państwo należące do EEA mogą być zbywane za pośrednictwem podmiotu innego niż podmiot prowadzący działalność maklerską. Zezwolenia udzielane są na wniosek podmiotu zainteresowanego prowadzeniem tejże działalności.

Zakres przedmiotowy zezwolenia na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa funduszy

inwestycyjnych, udzielanego przez Komisję Nadzoru Finansowego na podstawie art. 32 ust. 2 ww. ustawy, ma charakter ogólny i obejmuje zezwolenie na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa wszelkich funduszy inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą na terytorium RP lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych.

Wśród ogólnej liczby podmiotów wnioskujących o udzielenie zezwolenia na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa znacznie wyróżniają się banki spółdzielcze oraz spółki z o.o., które wykazują rosnące zainteresowanie taką działalnością. W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała 82 zezwolenia na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Banki spółdzielcze uzyskały 64 zezwolenia Komisji, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 12 zezwoleń oraz inne podmioty – 6 zezwoleń. Dla porównania w 2006 r. wydano 32 zezwolenia na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Nowy system nadzoru oparty na analizie ryzyka

Długookresowym celem Komisji Nadzoru Finansowego jest budowa systemu nadzoru opartego na ryzyku, który zakłada, że największe zasoby nadzoru będą kierowane tam, gdzie działalność podmiotów rynkowych jest najbardziej ryzykowna. Tym samym Polska wpisuje się w trend zmian w nadzorze nad rynkiem finansowym widoczny na rynkach wyżej rozwiniętych niż nasz.

Prace koncepcyjne nad nowym systemem nadzoru rozpoczęły się w Komisji w 2007 r. Projekt ma charakter ciągły i jest przewidziany na kilka najbliższych lat. Dotychczas dokonano przeglądu doświadczeń międzynarodowych w zakresie stosowania modeli risk-based („Arrow” w Wielkiej Brytanii, „Firm” w Holandii, „The traffic light” w Szwecji). Został również przeanalizowany model „Punktowej oceny banków” stosowany od wielu lat w polskim nadzorze bankowym. Nowy model nadzoru umożliwi lepszą alokację ograniczonych środków nadzorczych – będą one kierowane do obszarów, które generują najwięk-

sze ryzyko. Sprawozdawczość nadzorcza ulegnie uproszczeniu, co najbardziej odczują grupy finansowe złożone z wielu podmiotów nadzorowanych przez Komisję. Celem nowego systemu jest także zwiększenie potencjału kontrolnego Komisji poprzez zbudowanie jednego zespołu inspektorów na bazie specjalistów od różnego rodzaju czynników ryzyka (rynkowego, kredytowego, operacyjnego, systemów IT, prawnego). Taki zespół ekspertów mógłby z powodzeniem kontrolować podmioty działające w różnych sektorach finansowych.

W kwietniu 2007 r. Przewodniczący Komisji powołał zespół ds. wdrażania systemu opartego na monitorowaniu ryzyka. W ramach prac prowadzonych przez zespół dokonano m.in. przeglądu regulacji poszczególnych obszarów rynku finansowego, a także stosowanych praktyk nadzorczych. Opracowano również wewnętrzną ankietę, której celem była m.in. identyfikacja różnic i podobieństw w praktykach nadzorczych stosowanych przez Urząd Komisji.

Dobre praktyki rynku finansowego

W lutym 2007 r. rozpoczęto prace nad Kanonem Dobrych Praktyk Rynku Finansowego, w których bierze udział 30 organizacji zrzeszających podmioty oferujące produkty i usługi finansowe, organizacji i instytucji reprezentujących interesy klientów, a także innych instytucji rynkowych. W pracach bierze również udział grupa profesorów – autorytetów rynku i etyki biznesu. Urząd KNF – oprócz bezpośredniego uczestnictwa – podjął się roli or-

ganizatora oraz utworzył specjalną stronę internetową, na której gromadzone są bieżące informacje, a także wszystkie dokumenty nadsyłane i opracowywane przez uczestników, ułatwiając im w ten sposób aktywny udział w pracach. W 2007 r. odbyło się 14 spotkań, w wyniku których opracowano zbiór 16 zasad uniwersalnych dla całego rynku finansowego. Zakończenie prac nad tekstem Kanonu przewidywane jest w marcu 2008 roku.

Współpraca z uczestnikami rynku finansowego

Porozumienia o współpracy i wymianie informacji

W ramach zacieśniania współpracy z instytucjami rynku finansowego Komisja Nadzoru Finansowego podpisała następujące porozumienia:

- z Fundacją Edukacji Rynku Kapitałowego (21.05.07) – porozumienie o współpracy w zakresie podejmowania i realizacji wspólnych inicjatyw o charakterze edukacyjnym skierowanych do uczniów i studentów, a także do środowiska nauczycielskiego związanego z edukacją finansową;
- z Rzecznikiem Ubezpieczonych (21.06.07) – porozumienie określa zasady współpracy, w szczególności w zakresie rozpatrywania skarg ubezpieczonych, analizowania wzorców umownych, działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie praw ubezpieczonych i osób uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz członków funduszy emerytalnych i uczestników pracowniczych programów emerytalnych, a także wspólnego projektowania zmian w przepisach prawa w zakresie określonym porozumieniem. Na podstawie porozumienia strony zobowiązują się do wymiany informacji i doświadczeń m.in. w zakresie rozpatrywania skarg;
- z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości (12.07.07) – porozumienie wyznacza zasady związane z realizacją programu edukacyjnego „Certyfikat Jakości. Szkoła Przedsiębiorczości”;
- z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (25.07.07) – porozumienie dotyczy współpracy w zakresie

zapewnienia ochrony interesów uczestników rynku finansowego, a także zapobiegania i przeciwdziałania występowaniu na rynku finansowym zjawisk mających charakter praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Współpraca obejmie również działania informacyjne i edukacyjne w zakresie praw konsumenta na rynku finansowym.

Ponadto 21 grudnia 2007 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Ministrem Finansów, Prezesem Narodowego Banku Polskiego oraz Przewodniczącym Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie współpracy na rzecz wspierania stabilności krajowego systemu finansowego. Porozumienie powołuje Komitet Stabilności Finansowej oraz określa zasady współdziałania stron porozumienia w celu wytworzenia mechanizmów znajdujących zastosowanie w wypadku kryzysu finansowego. Podpisanie porozumienia realizuje ideę tworzenia efektywnych krajowych systemów zarządzania w sytuacjach kryzysowych w krajach członkowskich UE.

Spotkania z uczestnikami rynku

W 2007 r. Urząd Komisji zorganizował spotkania kierownictwa Komisji z szefami organizacji zrzeszających uczestników rynku kapitałowego, bankowego, ubezpieczeniowego i emerytalnego. Spotkania umożliwiły zaprezentowanie najistotniejszych problemów związanych z funkcjonowaniem instytucji poszczególnych sektorów rynku finansowego.

Ochrona klienta usług finansowych

Niezwykle ważnym obszarem aktywności Komisji Nadzoru Finansowego jest podejmowanie działań monitorujących, analitycznych i nadzorczych w zakresie ochrony konsumentów interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego. Działania nadzorcze w tym obszarze polegają na stałym monitorowaniu praktyki rynkowej, jak i na działaniach interwencyjnych, szczególnie na tych polach aktywności nadzorowanych podmiotów, w których mogą występować naruszenia prawa lub interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.

Komisja Nadzoru Finansowego monitoruje praktyki rynkowe, wykorzystując uprawnienia nadzorcze, pozwalające na żądanie informacji i wyjaśnień bezpośrednio od podmiotów nadzorowanych, jak i samodzielnie gromadząc dane. Działania nadzorcze podejmowane są w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy występujące aktualnie na rynku, a także jako efekt kierowanych do organu nadzoru próśb o interwencję, zapytań i skarg.

Zakres zadań realizowanych przez organ nadzoru, w obszarze ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, objął w szczególności:

- rozpatrywanie skarg w sprawach indywidualnych,
- monitoring przekazu reklamowego,

- monitoring praktyk rynkowych,
- kontrolę działalności podmiotów nadzorowanych w zakresie dotyczącym naruszenia interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego,
- organizację Sądu Polubownego przy KNF.

Rozpatrywanie skarg

W szeroko pojmowanej funkcji ochrony interesów ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz członków funduszy emerytalnych, a także drobnych inwestorów mieści się przyjmowanie skarg i innych indywidualnych interwencji dotyczących różnej wagi nieprawidłowości w działalności podmiotów nadzorowanych. Wynikające ze skarg informacje o sporach pomiędzy podmiotami nadzorowanymi a ich klientami pozwalają na pozyskanie ważnej informacji o zjawiskach zachodzących na rynku. Przedmiotem badania każdorazowo staje się postępowanie nadzorowanego podmiotu w indywidualnej sprawie przedstawionej przez skarżącego. Następnym rozpatrzenia skargi może być podjęcie kroków mających na celu zbadanie stanu faktycznego i prawnego sprawy pod kątem ewentualnego zastosowania

Tabela 42. Liczba skarg, które wpłynęły do Urzędu Komisji w 2007 roku

Wyszczególnienie	Liczba skarg
Ubezpieczenia na życie	131
Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe	872
Skargi na działalność otwartych funduszy emerytalnych	1147
Skargi na firmy inwestycyjne	94
Skargi na fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, depozytariuszy, agentów transferowych, dystrybutorów jednostek uczestnictwa	91
Skargi na spółki publiczne	59
Skargi na spółki prowadzące giełdę	4
Skargi na zachowania uczestników rynku kapitałowego	20
Ogółem	2418

środków o charakterze nadzorczym oraz poinformowanie osoby zainteresowanej o przewidzianej przepisami prawa drodze dochodzenia roszczeń w przypadku stwierdzenia sporu o charakterze cywilnoprawnym.

W wyniku stwierdzenia, w związku z rozpatrywanymi skargami, nieprawidłowości lub naruszenia interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego przez podmioty nadzorowane, KNF w 2007 r. wydała 5 zaleceń zobowiązujących zakłady ubezpieczeń do dostosowania działań do obowiązujących przepisów prawa.

W roku 2007 r. do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło ogółem 2 418 skarg klientów podmiotów sektora ubezpieczeniowego, podmiotów rynku kapitałowego oraz otwartych funduszy emerytalnych.

SKARGI NA DZIAŁALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2007 r. wpłynęły łącznie 1003 skargi na działalność zakładów ubezpieczeń, w tym 131 skarg na zakłady ubezpieczeń na życie oraz 872 skargi na zakłady ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych.

Skargi skierowane do KNF na poszczególne zakłady ubezpieczeń z podziałem na dwa działy ubezpieczeń:

- Dział I – ubezpieczenia na życie, 131 skarg – 13,1% ogółu skarg;
- Dział II – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe, 872 skargi – 86,9% wszystkich zgłoszonych skarg.

Tabela 43. Skargi na działalność zakładów ubezpieczeń

Skargi skierowane do KNF z podziałem na dwa działy ubezpieczeń	I półrocze	%	III kwartał	%	IV kwartał	%	Rok 2007	%
Dział I – ubezpieczenia na życie	67	15	26	12,38	38	11,38	131	13,1
Dział II – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe	392	85	184	87,62	296	88,62	872	86,9
Ogółem	459	100	210	100	334	100	1003	100

Tabela 44. Przedmiotowy podział wpływających do Urzędu Komisji skarg dotyczących zakładów ubezpieczeń na życie

Skargi na działalność zakładów ubezpieczeń wg podziału na przedmiot skargi	I półrocze	%	III kwartał	%	IV kwartał	%	Rok 2007	%
odmowa wypłaty	22	32,83	15	65,21	9	23,68	46	35,11
opieszałość	3	4,47	0	0,00	6	15,78	9	6,87
wysokości wykupu	6	8,95	1	4,34	3	7,89	10	7,63
wysokości odszkodowania	7	10,44	0	0,00	2	5,26	9	6,87
wysokość składki	1	1,49	0	0,00	1	2,63	2	1,52
odstąpienie od umowy	3	4,47	2	7,69	0	0,00	5	3,81
zmiana warunków umowy	5	7,46	0	0,00	1	2,63	6	4,58
wysokość sumy ubezpieczenia	0	0,00	0	0,00	1	2,63	1	0,76
odmowa udostępnienia akt	1	1,49	0	0,00	0	0,00	1	0,76
Inne	19	28,35	7	30,43	15	39,47	41	31,29
Ogółem	67	100	26	100	38	100	131	100

Tabela 45. Przedmiotowy podział wpływających do Urzędu Komisji skarg dotyczących zakładów ubezpieczeń majątkowych

Przyczyna skargi	I półrocze	%	III kwartał	%	IV kwartał	%	Rok 2007	%
odmowa wypłaty	74	18,9	22	11,96	56	18,92	152	17,59
wysokość odszkodowania	96	24,5	46	25,00	78	26,35	212	24,54
opieszałość	136	34,7	55	29,89	114	38,51	305	35,30
wysokość składki	4	1	1	0,54	4	1,35	9	1,04
odstąpienie od umowy	11	2,8	1	0,54	3	1,01	15	1,74
zmiana warunków umowy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
wysokość sumy ubezpieczenia	1	0,3	0	0,00	0	0,00	1	0,12
odmowa udostępnienia akt	7	2	6	3,26	7	2,36	20	2,31
wysokość wykupu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
pełnomocnictwo	0	0,00	3	1,63	1	0,34	4	0,46
inne	63	16,1	50	27,17	33	11,15	146	16,90
Ogółem	392	100	184	100	296	100	872	100

Tabela 46. Przedmiotowy podział wpływających do Urzędu Komisji skarg dotyczących OFE

Przedmiot skargi	I półrocze	%	III kwartał	%	IV kwartał	%	Rok 2007	%
Nieprawidłowości przy dokonywaniu transferów do innych funduszy	506	96,40	299	96,14	191	61,41	996	86,83
Brak pouczenia o konsekwencjach przystąpienia do funduszu	1	0,20	0	0,00	0	0,00	1	0,08
Podejrzanie fałszowania podpisu strony na umowie o członkostwo w funduszu	7	1,30	0	0,00	6	1,93	13	1,13
Zawarcie umowy o członkostwo na podstawie fałszywych informacji o funduszu lub wbrew woli skarżącego	4	0,80	1	0,32	2	0,64	7	0,61
Wątpliwości dotyczące sposobu i wysokości pobieranych opłat przez fundusz	0	0,00	1	0,32	0	0,00	1	0,08
Odmowa przesłania kopii umowy przez fundusz	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wypłaty pieniężne po śmierci członka funduszu	6	1,10	0	0,00	3	0,96	9	0,78
Brak informacji o stanie rachunku	1	0,20	1	0,32	0	0,00	2	0,17
Opóźnienie w przekazywaniu składek	0	0,00	0	0,00	88	28,30	88	7,67
Odmowa ZUS wpisu do Centralnego Rejestru Członków OFE	0	0,00	1	0,32	0	0,00	1	0,08
Przeliczenie składki	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Inne	0	0,00	8	2,57	21	6,75	29	2,52
Ogółem	525	100	311	100	311	100	1147	100

SKARGI NA DZIAŁALNOŚĆ OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH

W 2007 r. wpłynęło 1147 skarg dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania otwartych funduszy emerytalnych.

Ponadto w okresie objętym sprawozdaniem wpłynęły 254 zapytania dotyczące problematyki otwartych funduszy emerytalnych.

SKARGI DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA PODMIOTÓW RYŃKU KAPITAŁOWEGO

W 2007 r. wpłynęło 268 pism dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania rynku kapitałowego.

Tabela 47. Przedmiotowy podział wpływających do Urzędu Komisji skarg dotyczących podmiotów rynku kapitałowego

Skargi skierowane do KNF dotyczące problematyki rynku kapitałowego	Rok 2007	%
spółki publiczne	59	22
firmy inwestycyjne	94	35,07
fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, depozytariusze, agenci transferowi, dystrybutorzy jednostek uczestnictwa	91	33,95
spółki prowadzące giełdę	4	1,49
zachowania uczestników rynku	20	7,46
Ogółem	268	100

Tabela 48. Przedmiotowy podział wpływających do Urzędu Komisji skarg na spółki publiczne

Spółki publiczne	Rok 2007	%
obowiązki informacyjne	25	42,37
publiczna subskrypcja akcji	8	13,56
Inne	26	44
Ogółem	59	100

Tabela 49. Przedmiotowy podział wpływających do Urzędu Komisji skarg na firmy inwestycyjne

Firmy inwestycyjne	Rok 2007	%
świadczenie usług przez Internet	14	14,89
rekomendacje	1	1,06
wynik zarządzania	3	3,19
realizacja zleceń	17	18
realizacja wezwań	1	1,06
obsługa publicznej emisji	8	8,51
Inne	50	53,19
Ogółem	94	100

Tabela 50. Przedmiotowy podział skarg na fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, depozytariuszy, agentów transferowych, dystrybutorów jednostek uczestnictwa

Fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, depozytariusze, agenci transferowi, dystrybutorzy jednostek uczestnictwa	Rok 2007	%
wycena jednostek uczestnictwa	25	27,47
cena nabycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa	23	25,27
wysokość opłat i prowizji	13	14,28
Inne	50	54,94
Ogółem	91	100

Monitoring przekazu reklamowego

W celu ochrony interesów uczestników rynku finansowego przed nierzetelnymi informacjami reklamowymi, Komisja Nadzoru Finansowego prowadzi monitoring przekazów reklamowych, polegający na przeglądzie materiałów informacyjno-reklamowych publikowanych przez, na zlecenie lub na rzecz podmiotów nadzorowanych przez KNF.

Monitoringiem objęto przekazy reklamowe emitowane w wytypowanych tytułach prasowych i kanałach telewizyjnych. Okresowo dokonywane są przeglądy stron internetowych nadzorowanych podmiotów, jak również popularnych portali, gdzie rozpowszechniane są przekazy o charakterze reklamowym. Prowadzony jest wycinkowy przegląd ulotek reklamowych i druków informacyjnych podmiotów nadzorowanych. Ponadto gromadzone są informacje o nieprawidłowościach w zakresie przekazu reklamowego przesyłane przez odbiorców usług finansowych, m.in. za pośrednictwem udostępnionego w serwisie internetowym KNF formularza, umożliwiającego przekazywanie sygnałów o budzących zastrzeżenia komunikatach reklamowych.

Ocena przekazu reklamowego ma na celu ustalenie, czy badane treści nie naruszają przepisów prawa lub interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego – w szczególności, czy nie wprowadzają odbiorców reklamy w błąd na etapie przedkontraktowym. Należy podkreślić, iż jako perspektywę oceny rzetelności komunikatów reklamowych przyjęto model przeciętnego odbiorcy usług finansowych. Zaznaczyć przy tym trzeba, że do istotnych standardów oceny rzetelności przekazów reklamowych należy dokonywanie oceny w sposób całościowy, z uwzględnieniem kontekstu całej kampanii reklamowej oraz sposobu i formy prezentacji informacji reklamowych, wpływających na odbiór przekazywanych treści.

Prowadzony w 2007 roku monitoring wykazał znaczne nieprawidłowości w zakresie rozpowszechniania przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych informacji reklamowych dotyczących funduszy inwestycyjnych.

W celu wyeliminowania naruszających przepisy prawa i wprowadzających w błąd przekazów reklamowych dotyczących funduszy inwestycyjnych, Komisja Nadzoru Finansowego podjęła szeroko zakrojone działania analityczne, perswazyjno-edukacyjne oraz nadzorcze. W szczególności wymienić należy podjętą w dniu 3 lipca 2007 roku uchwałę w sprawie komunikatu KNF odnośnie form przekazu reklamowego dotyczącego funduszy inwestycyjnych, która wyznaczyła standardy prawidłowego rozpowszechniania informacji reklamowych oraz 9 wydanych decyzji administracyjnych zakazujących towarzystwom funduszy inwestycyjnych dalszego rozpowszechniania informacji reklamowych, mogących wprowadzić w błąd, i nakazujących jednocześnie ogłoszenie odpowiednich sprostowań. Wskutek podjętych działań w znacznym stopniu uporządkowano kwestie przekazów reklamowych dotyczących funduszy inwestycyjnych.

W 2007 roku Komisja Nadzoru Finansowego rozpoczęła również prace związane z nowelizacją przepisów ustaw normujących poszczególne segmenty rynku finansowego w zakresie dotyczącym publikacji informacji reklamowych przez podmioty

nadzorowane przez KNF. Rozpoczęte prace zmierzają w kierunku ujednoczenia zasad publikacji informacji reklamowych, wymogów nakładanych na rozpowszechniane przekazy reklamowe oraz przysługujących organowi nadzoru kompetencji w zakresie podejmowania działań zmierzających do eliminowania niezręcznych informacji reklamowych dotyczących nadzorowanego przez KNF rynku finansowego.

Monitoring praktyk rynkowych

Monitoring praktyk rynkowych stosowanych przez nadzorowane podmioty jest konsekwencją kompleksowego podejścia do problematyki ochrony interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego. Organ nadzoru musi dysponować stałą i aktualną wiedzą na temat działań podmiotów nadzorowanych dotyczących bezpośrednio ich klientów.

Prowadzone w 2007 roku działania miały na celu identyfikację i eliminowanie praktyk rynkowych naruszających przepisy prawa lub interesy nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego w zidentyfikowanym obszarze, a także wskazanie rekomendacji dla zastosowania środków nadzorczych lub propozycji podjęcia innych działań – edukacyjnych lub w zakresie samoregulacji. Pośród szeregu podejmowanych przez KNF w 2007 roku działań dotyczących ochrony interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego należy wymienić w szczególności:

- Działania dotyczące problemu uwzględniania wartości podatku VAT w wyliczonych tzw. metodą kosztorysową odszkodowaniach z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W 2007 roku przeprowadzono kompleksowe działania w zakresie przeciwdziałania ukształtowanej z naruszeniem przepisów prawa i interesów uprawnionych z umowy ubezpieczenia praktyki zakładów ubezpieczeń w zakresie ustalania wysokości odszkodowań z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w oparciu o przewidywane koszty naprawy pojazdu dla poszkodowanych niebędących podatnikami podatku VAT. W celu ujednoczenia i dostosowania do wymogów przepisów prawa praktyki zakładów ubezpieczeń w kwestii uwzględniania wartości podatku VAT w odszkodowaniach wyliczonych tzw. metodą kosztorysową wydano zalecenia dla 21 ubezpieczycieli, jak również zobowiązano dwa zakłady ubezpieczeń do wykonania zaleceń wydanych w 2006 r. przez ówczesny organ nadzoru (Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych). Wskutek działań KNF żaden z nadzorowanych ubezpieczycieli nie stosuje już w tym zakresie praktyki niezgodnej z przepisami prawa.
- Działania dotyczące problemu pomniejszania przez zakłady ubezpieczeń odszkodowań z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych o zasiłek pogrzebowy. W 2007 roku Komisja Nadzoru Finansowego analizowała praktykę pomniejszania wysokości odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego o kwotę wypłaconego zasiłku pogrzebowego w sytuacji, w której koszty pogrzebu zostały pokryte przez osoby wymienione w art. 77 ust. 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komisja Nadzoru Finansowego wydała w 2007 roku 15 zaleceń zobowiązujących zakłady ubezpieczeń do zaprzestania

opisanej praktyki. W 13 wypadkach zalecenia zostały wykonane. Dwa zakłady ubezpieczeń odmówiły wykonania zalecenia. Do końca 2007 r. nie zostały zakończone postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji zobowiązujących te zakłady ubezpieczeń do wykonania wydanych zaleceń.

- Działania dotyczące problemu ograniczania możliwości wypowiedzenia umów ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Na podstawie wpływających skarg Komisja Nadzoru Finansowego ustaliła, iż niektóre zakłady ubezpieczeń naruszają interesy ubezpieczonych, uniemożliwiając złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych agentowi ubezpieczeniowemu, za pośrednictwem którego ubezpieczający uprzednio zawarł umowę. Taka praktyka, choć nie stanowi naruszenia przepisów prawa, prowadzi jednakże do naruszenia interesów osób ubezpieczonych. W celu wyeliminowania niniejszej praktyki Komisja Nadzoru Finansowego w 2007 roku wydała stosowne zalecenia dla 2 zakładów ubezpieczeń. W grudniu 2007 r. rozpoczęto prace nad przygotowaniem analogicznych zaleceń dla pozostałych ubezpieczycieli stosujących zakwestionowaną praktykę.
- Działania dotyczące problemu jednostronnej modyfikacji przez zakład ubezpieczeń postanowień umowy ubezpieczenia na życie odnoszących się do wysokości opłat ponoszonych przez ubezpieczającego. W dniu 27 kwietnia 2007 r. organ nadzoru utrzymał w mocy decyzję wydaną w dniu 30 listopada 2006 r., o nałożeniu na zakład ubezpieczeń kary pieniężnej w wysokości 45 000 zł. Niniejszy problem został zidentyfikowany przez b. KNUiFE w 2006 roku w działalności jednego z zakładów ubezpieczeń na życie. Komisja Nadzoru Finansowego podzieliła stanowisko b. KNUiFE co do oceny sposobu postępowania tegoż ubezpieczyciela.
- Działania dotyczące problemu ustalania wysokości odszkodowania z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wiążącego się z tzw. kwestią szkody całkowitej. Organ nadzoru rozpoczął prace związane z weryfikowaniem, czy zakłady ubezpieczeń nie nadużywają możliwości wypłaty odszkodowania jako różnicy między wartością pojazdu przed i po wypadku (przepisy prawa dopuszczają taki tryb likwidacji szkód tylko wtedy, gdy koszty naprawy przekraczałyby wartość pojazdu przed szkodą). Wstępne wyniki tych analiz wskazują na potrzebę ujednoczenia praktyki rynkowej w tym zakresie, w związku z czym przystąpiono do korygowania praktyki tych zakładów ubezpieczeń, których sposób postępowania wzbudził zastrzeżenia KNF.
- Działania dotyczące problemu powstającego na tle sprzedaży ubezpieczeń w tzw. systemie direct. W 2007 roku Komisja Nadzoru Finansowego analizowała zagadnienia zawierania umów ubezpieczenia przez Internet i telefon (tzw. system direct). Sprzedaż ubezpieczeń na odległość w tzw. systemie direct jest bardzo dynamicznie rozwijającym się kanałem dystrybucji produktów ubezpieczeniowych. Możliwość zawierania umów ubezpieczenia przez Internet i telefon może być zarówno udogodnieniem dla konsumentów, jak również źródłem specyficznych zagrożeń, przede wszystkim w zakresie dostarczenia ubez-

pieczęjącemu rzetelnej informacji o ubezpieczycielu, zakresie ubezpieczenia, sposobie płatności oraz innych niezbędnych treści, bez których konsument może podjąć niekorzystną dla siebie decyzję. W maju 2007 roku rozpoczęto prace nad analizą, której celem było zweryfikowanie prawidłowości zawierania umów ubezpieczenia przez Internet i telefon i zidentyfikowanie ewentualnych naruszeń praw osób ubezpieczających przy zawieraniu umów ubezpieczeń w ten sposób. Prace objęły między innymi analizę witryn zakładów ubezpieczeń, które oferują ubezpieczenia przez Internet, a także analizę sposobu zawierania umów ubezpieczenia przez telefon. Przeprowadzona analiza wykazała szereg występujących na rynku ubezpieczeniowym nieprawidłowości związanych z zawieraniem umów ubezpieczenia na odległość. Wyniki analizy stanowiąc będą podstawę do przygotowania stosownych aktów nadzorczych, zalecających zakładom ubezpieczeń dostosowanie prowadzonej przez nie działalności do przepisów prawa.

- ▶ Działania dotyczące wzorców umownych stosowanych przez nadzorowane podmioty. Dążąc do zapewnienia możliwie szerokiej ochrony ubezpieczonym, organ nadzoru w ramach ustawowych kompetencji doraźnie kontrolował też wzorce umowne używane przez zakłady ubezpieczeń przy zawieraniu umów ubezpieczenia. Kontrola wzorców odbywa się a posteriori i nie ma charakteru kontroli ustawicznej. Prowadzone analizy wzorców umownych ukierunkowane są na kontrolę tych wzorców, które są najbardziej rozpowszechnione na rynku, tj. są wprowadzane do obrotu przez największych ubezpieczycieli. Analiza wzorców odbywa się także przy okazji rozpatrywania skarg na działalność zakładów ubezpieczeń. W okresie objętym sprawozdaniem dokonano analiz kilkunastu OWU. W związku ze stwierdzanymi naruszeniami Komisja Nadzoru Finansowego skierowała do zakładów ubezpieczeń wystąpienia z żądaniem wyjaśnienia kwestii budzących wątpliwości, wskazując tym samym na konieczność zweryfikowania określonych aspektów prowadzonej przez nie działalności. Działania te nie wykluczają późniejszego wykorzystania środków władczych będących w dyspozycji organu nadzoru w sytuacji, gdy wyjaśnienia zakładów ubezpieczeń okażą się niewystarczające lub niemożliwe do zaakceptowania ze względu na obowiązujące przepisy prawa lub interes osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Oprócz działań stricte nadzorczych podejmowane są działania o charakterze prewencyjnym mającym na celu ochronę interesów konsumentów. Działania te mają na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat zasad funkcjonowania rynku finansowego oraz zwiększenie świadomości praw przysługujących odbiorcom usług finansowych (np.: przygotowane zostały materiały edukacyjne publikowane w prasie). Uzupełnieniem tych działań było przyjęcie przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 czerwca 2007 r. uchwały w sprawie wsparcia inicjatywy przyjęcia Kanonu Dobrych Praktyk Rynku Finansowego. Uchwała ta stanowi wyraz aprobaty KNF w kwestii przyjęcia przez instytucje i organizacje rynku finansowego Kanonu Dobrych Praktyk Rynku Finansowego, którego podstawą winny być uczciwość, profesjonalizm oraz zaufanie. Komisja rekomendowała jednocześnie włączenie do Kanonu m.in. zasady, wedle której podmioty finansowe powinny działać w dobrej wierze, z poszanowaniem prawa i dobrych obyczajów oraz słusznego interesu klienta.

Kontrola działalności podmiotów nadzorowanych w zakresie dotyczącym naruszenia interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego

Komisja Nadzoru Finansowego prowadzi zarówno kontrole kompleksowe, jak i incydentalne nadzorowanych podmiotów. W ramach realizowanej polityki konsumenckiej kontrole wykorzystywane są jako instrument szybkiego i efektywnego wyjaśniania stanu faktycznego, którego stwierdzenie stanowi następnie podstawę odpowiedniej reakcji nadzorczej. Stąd też kontrole ukierunkowane tematycznie na zagadnienia związane z relacjami podmiotów nadzorowanych z ich klientami są kontrolami incydentalnymi.

W 2007 roku przeprowadzono dwa postępowania kontrolne zmierzające do ustalenia, czy miało miejsce naruszenie interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego. Tematem pierwszej kontroli, dokonanej w towarzystwie funduszy inwestycyjnych, był proces przygotowywania i rozpowszechniania przez towarzystwo informacji reklamowych oraz rzetelności publikowanych informacji reklamowych dotyczących funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez to towarzystwo. Ustalenia tej kontroli uwidoczniły potrzebę pilnego podjęcia prac legislacyjnych, zmierzających do usunięcia luk prawnych, ograniczających możliwość skutecznego działania KNF w przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości w działalności reklamowej towarzystw funduszy inwestycyjnych.

W grudniu 2007 r. rozpoczęto postępowanie kontrolne w zakładzie ubezpieczeń celem ustalenia, czy deklaracja o wykonaniu zalecenia w sprawie uwzględniania wartości podatku VAT w odszkodowaniach ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych ma swoje odzwierciedlenie w rzeczywistości.

Organizacja Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego

Organ nadzoru, realizując ustawowy obowiązek wynikający z art. 18 Ustawy z dnia 21 lipca 2006 roku o nadzorze nad rynkiem finansowym (DzU 2006, nr 157 poz. 1119, z późn. zm.) podjął prace nad utworzeniem Sądu Polubownego przy KNF. W toku prac przygotowano następujące projekty aktów regulujących ramy organizacyjne Sądu Polubownego:

- ▶ Regulaminu Sądu Polubownego przy KNF,
- ▶ Taryfy opłat,
- ▶ Zasad etyki arbitrów i mediatorów Sądu Polubownego przy KNF,
- ▶ Zarządzenia Przewodniczącego w sprawie określenia wynagrodzenia arbitrów i mediatorów Sądu Polubownego przy KNF,
- ▶ Zarządzenia Przewodniczącego w sprawie powołania arbitrów Sądu.

Projekt Regulaminu Sądu Polubownego przy KNF wraz z załącznikami był konsultowany z organizacjami reprezentującymi zarówno

podmioty nadzorowane, jak i odbiorców usług finansowych. Prace nad regulacjami określającymi ramy organizacyjne Sądu Polubownego zostały zakończone w grudniu 2007 roku.

W dniu 7 stycznia 2008 roku Komisja Nadzoru Finansowego uchwaliła Regulamin Sądu Polubownego przy KNF wraz z załącznikami.

Sąd Polubowny będzie rozstrzygał spory pomiędzy wszystkimi uczestnikami rynku finansowego, tj. zarówno pomiędzy odbiorcami usług finansowych a podmiotami nadzorowanymi przez KNF, jak i również pomiędzy samymi podmiotami nadzorowanymi.

Sąd może być skuteczną alternatywą dla długotrwałego postępowania przed sądami powszechnymi. Koszty postępowania przed Sądem Polubownym powinny okazać się niższe niż koszty

postępowania przed sądami powszechnymi. Przyjęty model rozpatrywania sprawy cechować się będzie mniejszymi wymogami formalnymi, co przyspieszy rozstrzygnięcie sporów. W składzie arbitrowi znajdują się wybitni przedstawiciele nauki i praktyki polskiego rynku finansowego. Sąd będzie merytorycznie niezależny od Komisji Nadzoru Finansowego oraz od innych organów. Arbitrzy w podejmowaniu rozstrzygnięć będą się kierować jedynie powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami etycznymi określonymi w Zasadach etyki arbitrowi i mediatorów Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego. Podkreślić przy tym należy, iż zarówno skład zespołu arbitrowi, jak i mediatorów powinien pozwolić osiągnąć najwyższy poziom merytoryczny i etyczny w rozstrzygnięciu sporów. Sąd Polubowny powinien okazać się istotnym filarem polskiego rynku finansowego, który w sposób szybki i profesjonalny będzie rozstrzygał spory dotyczące skomplikowanej materii tego rynku.

Działalność informacyjna

Dostęp do informacji publicznej

Zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (DzU 2001, nr 112 poz. 1198, z późn. zm.) i towarzyszącego jej Rozporządzenia MSWiA z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (DzU 2007, nr 10 poz. 68) Komisja jest zobowiązana do udostępnienia w określonym zakresie informacji na stronach podmiotowych „Biuletynu Informacji Publicznej” (BIP), wydzielonych jako autonomiczna część serwisu internetowego Komisji Nadzoru Finansowego.

W ramach realizacji ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2007 r. rozpatrzono 67 wniosków o dostęp do informacji publicznej.

Serwis internetowy

Głównym narzędziem prowadzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego działań informacyjnych jest serwis internetowy. Strona internetowa KNF www.knf.gov.pl powstała z połączenia zasobów internetowych byłej Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych oraz byłej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. W takiej postaci serwis został uruchomiony 1 stycznia 2007 roku.

Informacje prezentowane w serwisie internetowym KNF obejmują m.in.: strukturę organizacyjną Urzędu Komisji, zadania i skład Komisji, zadania departamentów, komunikaty z posiedzeń, zamówienia publiczne, ostrzeżenia publiczne, dane kontaktowe oraz ogłoszenia o pracy. Ponadto serwis zawiera informacje dotyczące nadzorowanych rynków: aktualne zestawienia podmiotów działających w poszczególnych sektorach, dane finansowe, statystyki, publikacje (raporty i opracowania tematyczne), akty prawne, w tym także akty prawne wspólnotowe, informacje na temat aktywności w ramach instytucji UE i inne.

W związku z planowaną konsolidacją nadzorów podjęto działania w zakresie przygotowania nowego serwisu, który uwzględniłby również sektor bankowy.

Centrum Informacyjne Komisji

Centrum Informacyjne Komisji prowadzone przez Biuro Relacji Zewnętrznych jest miejscem bezpośredniego kontaktu z osobami z zewnątrz. W Centrum Informacyjnym udostępniane są w wersji papierowej prospekty emisyjne, raporty bieżące i okresowe nadzorowanych spółek. Ponadto w Centrum można skorzystać z raportów w wersji elektronicznej za pomocą programu ESNAR (Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Rynkiem). Udostępniane są również publikacje książkowe i broszury wydane nakładem Komisji Nadzoru Finansowego.

Współpraca z mediami

Komisja Nadzoru Finansowego prowadzi otwartą politykę informacyjną. Zadania w tym zakresie obejmują m.in.:

- publiczne prezentowanie stanowisk oraz wyników prac Komisji i jej Urzędu,
- informowanie o działaniach, inicjatywach i programach podejmowanych przez Komisję,
- komentowanie wydarzeń na rynku finansowym.

Powyższe zadania są realizowane poprzez:

- komunikaty informacyjne,
- organizację konferencji prasowych,
- wywiady,
- prowadzenie działu „Centrum Prasowe” w serwisie internetowym,
- publikację artykułów autorstwa przedstawicieli Komisji.

Publikacje statystyczne, raporty, opracowania i analizy

PUBLIKACJE STATYSTYCZNE

Komisja Nadzoru Finansowego opracowuje publikacje periodyczne obejmujące dane finansowo-statystyczne opisujące nadzorowane rynki. Cykl publikacji w 2007 roku obejmował:

- ▶ „Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń”
- ▶ „Biuletyn Kwartalny Rynek OFE”.

Ponadto przygotowywano następujące publikacje statystyczne dotyczące rynku emerytalnego:

- ▶ miesięczne,
- ▶ roczne,
- ▶ o losowaniach,
- ▶ o wypłatach transferowych.

Publikacje te są dostępne na stronach internetowych Komisji pod adresem www.knf.gov.pl.

RAPORTY, OPRACOWANIA I ANALIZY

Raport pt. *Ryzyka katastroficzne na obszarze Polski na przykładzie huraganu Cyryl*

W związku z coraz częstszymi katastrofami naturalnymi w Europie i w Polsce Komisja Nadzoru Finansowego przygotowała raport *Ryzyka katastroficzne na obszarze Polski na przykładzie huraganu Cyryl*. W raporcie tym omówiono zjawiska katastroficzne (katastrofy naturalne i antropogeniczne) mające wpływ na działalność zakładów ubezpieczeń. Przytoczono stosowane definicje tych zjawisk, ich klasyfikacje, omówiono systemy ubezpieczeń katastrof naturalnych oraz podano podstawowe dane liczbowe dotyczące skutków, które zostały wywołane przez te zjawiska. Najwięcej miejsca poświęcono informacjom dotyczącym ryzyka związanego z huraganami i silnymi wiatrami, ze szczególnym uwzględnieniem huraganu Cyryl. Ponadto na podstawie wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych przedstawiono wpływ huraganu Cyryl na sytuację finansową zakładów ubezpieczeń w Polsce.

Raport pt. *Informacja nt. rozwiązań dotyczących transgranicznej działalności zakładów ubezpieczeń w Unii Europejskiej*

W sierpniu 2007 roku Urząd Komisji Nadzoru Finansowego opracował raport na temat wybranych aspektów działalności transgranicznej zakładów ubezpieczeń w UE. Raport prezentował uregulowania prawne w zakresie działalności transgranicznej oraz informacje statystyczne o działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń na terytorium RP oraz krajowych zakładów ubezpieczeń poza granicami Polski, opierając się na danych z lat 2004-2005.

Raporty dotyczące sytuacji na rynku emerytalnym

Na podstawie gromadzonych systematycznie danych o działalności podmiotów nadzorowanych prowadzone są analizy sytuacji rynkowej. W tym zakresie przygotowano następujące opracowania:

- ▶ raport *Rynek pracowniczych programów emerytalnych w 2006 roku*,
- ▶ raport *Indywidualne konta emerytalne w 2006 roku*,
- ▶ raport *Indywidualne konta emerytalne po I półroczu 2007 roku*.

Raporty te były przekazywane na posiedzenia Komisji Nadzoru Finansowego oraz publikowane na stronach internetowych organu nadzoru. Warto podkreślić, że stanowią one unikalne źródło informacji, gdyż oparte są na danych dostarczanych przez wszystkich uczestników rynku w ramach obowiązków informacyjnych. Ich usystematyzowanie i późniejsza publikacja poprzedzone są weryfikacją ich poprawności i wiarygodności. Powtarzalność ich gromadzenia i jednolity układ sprawozdawczy wynikający z przepisów prawa gwarantują porównywalność wyników analiz w kolejnych okresach. W ten sposób analizy te stanowią ważne źródło informacji o rynku dla organów administracji prowadzących politykę regulacyjną, środowisk naukowych i mediów.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty dotyczące działalności podmiotów rynku emerytalnego:

- ▶ *Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych na dzień 31 grudnia 2006 roku*,
- ▶ *Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych na dzień 30 czerwca 2007 roku*,
- ▶ *Działalność inwestycyjna funduszy emerytalnych w okresie 31 marca 2004 roku – 30 marca 2007 roku*,
- ▶ *Działalność inwestycyjna funduszy emerytalnych w okresie 30 września 2004 roku – 28 września 2007 roku*,
- ▶ *Konkurencja na rynku OFE*,
- ▶ *Rynek OFE 2006*.

Opracowania i analizy o rynku kapitałowym

W roku 2007 sporządzono analizę zasad postępowania Urzędu KNF, które miały zostać zastosowane przez Urząd po 1 listopada 2007 r. w sytuacji braku implementacji Dyrektywy 2004/39 i 2006/73. Efektem powyższej analizy jest opublikowany na stronie internetowej Urzędu komunikat, w którym wymieniono artykuły dyrektyw, mające bezpośrednie zastosowanie.

Inne raporty i opracowania

W lipcu 2007 r. w Urzędzie KNF trwały prace nad raportem na temat nadzoru zintegrowanego. Ich uwieńczeniem jest dokument analizujący między innymi korzyści i straty z integrowania nadzoru, zwłaszcza w kontekście wzrastającej roli międzysektorowych grup kapitałowych, w tym konglomeratów finansowych. Dokonano oceny skali zjawiska, jakim są konglomeraty finansowe – zarówno globalne, jak i te kształtujące się w obrębie granic Polski. Raport jest dostępny na stronach internetowych Komisji pod adresem www.knf.gov.pl.

W 2007 r. opracowano również raport pt. *Próba zidentyfikowania czynników wpływających na kształtowanie się cen mieszkań w Polsce*. Celem analizy była odpowiedź na pytanie, czy rynek mieszkaniowy w Polsce jest znacznie przewartościowany, co mogłoby stanowić potencjalnie zagrożenie dla szeroko pojętej stabilności systemu finansowego. Zbudowano stosowny model ekonometryczny (dwa jego warianty dla porównania wyników), który

wyjaśnił częściowo wzrost cen na rynku nieruchomości. Wynikiem tak przeprowadzonego badania był generalny wniosek (w raporcie jest on uszczegółowiony), iż na poziomie agregatu (całość rynku) wzrost cen nieruchomości nie wydawał się być nadmierny.

Urząd KNF przygotował komentarze do *Rządowego programu działań na rzecz rozwoju mieszkalnictwa* przeznaczone dla Ministerstwa Budownictwa. Na potrzeby KNF porządzono przy tym bardziej rozbudowaną analizę, pewnych zagadnień, takich jak sekurytyzacja, fundusze REITs itp. w kontekście rynku mieszkaniowego.

Działalność edukacyjna

Komisja Nadzoru Finansowego realizuje wskazane ustawowo zadania w zakresie edukacji finansowej.

Edukacja finansowa realizowana przez Komisję Nadzoru Finansowego to szereg działań zmierzających do upowszechniania i popularyzacji wiedzy nt. zasad funkcjonowania rynku finansowego.

Działania edukacyjne Komisji skierowane są do:

- nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego: uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów, konsumentów i inwestorów, w szczególności nauczycieli, sędziów, prokuratorów, dziennikarzy,
- profesjonalnych uczestników rynku finansowego.

Do najważniejszych obszarów zainteresowania Komisji Nadzoru Finansowego należy:

- zwiększenie rangi edukacji ekonomicznej na wszystkich szczeblach poprzez wprowadzenie przedmiotu podstawy przedsiębiorczości jako fakultatywnie wybieranego na egzaminie maturalnym,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli w zakresie treści związanych z ekonomią i finansami,
- podniesienie poziomu wiedzy na temat rynku finansowego wśród studentów kierunków nieekonomicznych,
- wspieranie inicjatyw uczelni wyższych zmierzających do podniesienia poziomu konferencji, seminariów i warsztatów o tematyce związanej z rynkiem finansowym,
- podniesienie poziomu podręczników i środków dydaktycznych do nauczania treści związanych z ekonomią i finansami,
- wzrost wiedzy i zaufania do rynku finansowego wśród potencjalnych konsumentów usług finansowych.

Komisja otwarta jest na współpracę z instytucjami i organizacjami, które realizują programy wspierające edukację finansową.

W 2007 roku Komisja zrealizowała następujące przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do młodzieży i nauczycieli:

- Forum edukacyjne: Dział w ramach serwisu KNF od 6 lipca 2007 roku. Opracowane przez KNF Forum edukacyjne (<http://fe.knf.gov.pl>) to specjalna, interaktywna aplikacja umożliwiająca komunikację i przeprowadzanie konsultacji w środowisku nauczycieli

W 2007 r. w kontekście narastających problemów na światowych rynkach finansowych zbierano materiały i przeprowadzono wstępne analizy przypadków europejskich banków, które popadły w trudności – takich jak Rijecka Banka (Chorwacja), Northern Rock (Wielka Brytania) – pod kątem wykorzystania doświadczeń zagranicznych we wzmacnianiu polskiego systemu nadzoru finansowego.

Przygotowywano również cykliczne raporty – tygodniowe informacje makroekonomiczne, zawierające informacje na temat istotnych wydarzeń i danych makroekonomicznych publikowanych w ciągu tygodnia.

przedmiotów ekonomicznych, metodyków, młodzieży szkolnej i akademickiej. Forum stwarza również możliwość prezentowania indywidualnego dorobku środowiska naukowego i konsultantów w dziedzinie projektów edukacyjnych. Forum jest źródłem informacji o inicjatywach edukacyjnych dotyczących działań prowadzonych w różnych formach – od publikacji książkowych, przez prezentacje multimedialne, po kursy e-learningowe. Przedstawia godne odnotowania ze względu na odpowiednio wysoki poziom przygotowania inicjatywy edukacyjne związane z ekonomią i finansami, towarzyszące programom szkolnym i je uzupełniające. Do końca 2007 roku zarejestrowało się na stronach forum blisko 300 użytkowników (głównie nauczycieli).

- Projekt zmian w podstawie programowej nauczania podstaw przedsiębiorczości, prowadzący do wprowadzenia podstaw przedsiębiorczości lub innego przedmiotu ekonomicznego, jako fakultatywnie wybieranego na egzaminie maturalnym. Projekt ten objął przedstawienie w MEN dwóch propozycji rozszerzenia podstawy programowej przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, zaproponowanie zespołu ekspertów i konsultantów merytorycznych i metodycznych związanych z inicjatywą rozszerzenia podstaw przedsiębiorczości i wprowadzeniem przedmiotu na maturę. Do realizacji projektu Departament Edukacji UKNF zaangażował grono pracowników naukowych: Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Szkoły Głównej Handlowej, Akademii Pedagogicznej w Krakowie, przedstawicieli środowisk uniwersyteckich. Projekt zyskał poparcie 20 instytucji życia publicznego (fundacji zajmujących się działaniami na polu edukacji ekonomicznej oraz innych instytucji, jak: NBP, PIU, FMP, FERK, IGTE, STOB). W ramach realizacji projektu odbyło się spotkanie koalicji na rzecz edukacji ekonomicznej (4 lipca 2007 r.). Pierwszy z ww. projektów, obejmujący trzy warianty zmian, opracowany przez zespół pod kierownictwem dr. Tomasza Rachwała (AP Kraków), został przedłożony przez Departament Edukacji Urzędu KNF Ministerstwu Edukacji Narodowej 24 lipca 2007 r., natomiast drugi, przygotowany przez zespół pod kierownictwem dr. Romana Sobieckiego (SGH), wraz z uzasadnieniem został złożony przez Departament Edukacji Urzędu KNF do Departamentu Kształcenia Ogólnego Ministerstwa Edukacji Narodowej 10 września 2007 r.

- Wydarzenia edukacyjne skoncentrowane na podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli w zakresie rynku kapitałowego. W dniu

21 maja 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego i Fundacja Edukacji Rynku Kapitałowego zawarły porozumienie o współpracy w zakresie podejmowania i realizacji wspólnych inicjatyw o charakterze edukacyjnym skierowanych do uczniów i studentów, a także środowiska nauczycielskiego związanego z edukacją finansową. Na podstawie umowy zorganizowano następujące wydarzenia edukacyjne skierowane do nauczycieli podstaw przedsiębiorczości i przedmiotów ekonomicznych, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, studentów:

- III Ogólnopolską Konferencję Nauczycieli Przedsiębiorczości pt. Jak bezpiecznie inwestować na rynku kapitałowym (29.05.07, Sala Notowań GPW).
- VIII seminarium dla nauczycieli podstaw przedsiębiorczości (18.10.07, CODN w Warszawie) mające na celu przybliżenie nauczycielom wiedzy z zakresu działania giełdy i rynku kapitałowego, a także zapoznanie z efektywnymi sposobami nauczania w tej dziedzinie.
- I seminarium dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych pt. „Giełda uczy przedsiębiorczości” (05.12.07, Centrum Giełdowe) mające na celu zwiększenie świadomości potrzeby kształcenia w zakresie problematyki rynku kapitałowego, przybliżenie uczestnikom zasad funkcjonowania giełdy i rynku kapitałowego. Podczas seminarium skoncentrowano się także na dyskusji o znaczeniu i możliwościach nauczania zagadnień ekonomicznych, w tym także o wprowadzeniu podstaw przedsiębiorczości jako przedmiotu na egzaminie maturalnym. Przybliżone zostały również działania podejmowane w tej sprawie przez różne środowiska.
- Cykl 9 warsztatów w różnych miastach Polski dla nauczycieli przedsiębiorczości i przedmiotów ekonomicznych pt. „Inwestuj efektywnie”. Warsztaty miały na celu zapoznanie uczestników z zasadami działania rynku kapitałowego, giełdy i instytucji rynku kapitałowego. W ramach warsztatów dyrektor Departamentu Edukacji UKNF omawiał zagadnienia związane z zyskiem i ryzykiem w inwestowaniu na rynku kapitałowym, zagadnienia związane z ochroną klienta usług finansowych, zapoznał również słuchaczy z inicjatywami edukacyjnymi Komisji Nadzoru Finansowego. W cyklu warsztatów wzięło ogółem udział 450 nauczycieli podstaw przedsiębiorczości.
- Projekt pt. „Lekcja przedsiębiorczości – Nie ma zysku bez ryzyka” zorganizowany wspólnie ze Stowarzyszeniem Emitentów Giełdowych w Sali Notowań GPW w Warszawie, skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W ramach realizacji projektu uczniowie mieli możliwość wzięcia udziału w jednej z cyklu lekcji przeprowadzanych przez specjalistę z dziedziny rynku kapitałowego, który wskazał zależności pomiędzy zyskiem z operacji giełdowych a ryzykiem. Ponadto, uczniowie pod okiem specjalisty uczestniczyli w warsztatach, otrzymali publikacje edukacyjne oraz zwiedzali Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie i zapoznali się z jej funkcjonowaniem. Na zakończenie szkoły uzyskały certyfikaty udziału w projekcie. Pierwsza lekcja w ramach realizacji projektu odbyła się 17 września 2007 r. Zakończenie jego realizacji zaplanowano na kwiecień 2008 r. W związku z tym, że inicjatywa spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem, przewidywana jest II edycja projektu. W projekcie wzięło udział w 2007 r. ok. 700 uczniów.

▶ Ponadto pod patronatem Komisji odbyła się konferencja pt. „Rynek kapitałowy podstawą nowoczesnej gospodarki” (07.12.07), zorganizowana przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej „WOM” w Rybniku – miała ona na celu popularyzację wiedzy o rynku kapitałowym wśród nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych subregionu zachodniego województwa śląskiego.

Publikacje i opracowania edukacyjne

- ▶ Pakiet edukacyjny dla nauczycieli. Z uwagi na liczne sygnały napływające od nauczycieli przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości” z inicjatywy Urzędu Komisji został opracowany i wydany nakładem FERK pakiet edukacyjny dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych wykładających tematy dotyczące rynku kapitałowego. W skład pakietu wchodzi:
 - skrypt dla nauczycieli opracowany przez KNF,
 - scenariusze lekcji wyłonione w konkursie dla nauczycieli zorganizowanym przez FERK,
 - prezentacje nt. rynku kapitałowego,
 - płyta CD-R.
- ▶ Płyta CD-R pt. „Podstawy przedsiębiorczości. Prezentacje edukacyjne”. Staraniem Komisji Nadzoru Finansowego publikacja wydana na płycie CD-R przez KNF i FERK pt. Podstawy przedsiębiorczości. Prezentacje edukacyjne, została wpisana do wykazu środków dydaktycznych zalecanych do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej (numer zalecenia 2300/2007) i została umieszczona w internetowej bazie MEN „Wyposażenie placówek oświatowych w zakresie przedmiotów ogólnokształcących”. Płyta jest również dostępna na stronach internetowych KNF. Płyta CD-R zawiera prezentacje w programie PowerPoint o następujących tytułach: Charakterystyka rynku kapitałowego. Inwestowanie, Nie ma zysku bez ryzyka oraz Co robić, żeby nic nie robić (i jak w tym pomaga matematyka finansowa). Prezentacje są nowoczesnym sposobem przekazywania wiedzy uczniom, wspierają nauczyciela we wprowadzaniu i wyjaśnianiu trudnych pojęć i omawianiu procesów podstaw ekonomii, w tym zasad funkcjonowania rynku kapitałowego, giełdy papierów wartościowych, inwestowania na rynku kapitałowym, ryzyka związanego z inwestowaniem.
- ▶ Publikacje popularyzatorskie Komisji Nadzoru Finansowego. W ramach działalności wydawniczej Komisja opracowuje i wydaje nieodpłatne publikacje edukacyjne o tematyce finansowej. W 2007 roku w nakładzie 15000 egzemplarzy zostały wydane zaktualizowane broszury z cyklu „Poradnik inwestora”:
 - *Jak czytać prospekt emisyjny,*
 - *Jak uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy,*
 - *Jak inwestować w Unii Europejskiej.*W nakładzie 1000 egzemplarzy ukazało się trzecie, zaktualizowane wydanie książki pt. *Prawa i obowiązki akcjonariuszy spółek publicznych*. Publikacje zostały rozesłane do bibliotek uczelni wyższych, szkół ponadgimnazjalnych, instytucji i firm działających na rynku finansowym; są dostępne na stronach internetowych Komisji pod adresem www.knf.gov.pl w dziale „Publikacje”.

W ramach usprawnienia procesu rozpatrywania wniosków o wpis pracowniczych programów emerytalnych do rejestru, w związku z dostrzeganą znaczną liczbą wadliwie składanych wniosków przygotowano analizę najczęściej popełnianych błędów w dokumentacji składanej w ramach postępowań. Działania te zostały uzupełnione o opracowanie i publikację poradnika *Jak utworzyć pracowniczy program emerytalny?*, który w przystępnej formie wyjaśnia proces rejestracji i opisuje sposoby uniknięcia sytuacji, w których postępowanie o wpis programu przedłuża się ze względu na błędy w umowach tworzących program i wady dokumentów składanych wraz z wnioskiem. Poradnik ten został udostępniony na stronach internetowych Komisji pod adresem www.knf.gov.pl.

Kontynuacją działań edukacyjnych skierowanych do pracodawców było przygotowanie kolejnej części poradnika – „Poradnik pracodawcy prowadzącego pracowniczy program emerytalny”, który stanowi ciąg dalszy tematyki edukacyjnej zawartej w broszurze pt. „Jak utworzyć pracowniczy program emerytalny” i przedstawia obowiązki pracodawcy powstające po rejestracji pracowniczego programu emerytalnego. Opracowanie to ma przybliżyć podmiotom planującym utworzenie programu jak i tym którzy już zarejestrowali PPE obowiązki, jakie spoczywają na pracodawcy w związku z realizacją programu.

- ▶ Kurs e-learningowy pt. „Giełda Papierów Wartościowych i rynek kapitałowy”. W dniach 1 października – 16 grudnia 2007 r. odbyła się I edycja kursu e-learningowego „Giełda Papierów Wartościowych i rynek kapitałowy”, w której wzięło udział blisko 250 osób. Kurs zakończył się egzaminem, do którego przystąpiło 60 uczestników. Egzamin z pozytywnym wynikiem zdało 58 osób, w tym aż 10 z nich z wyróżnieniem, uzyskując certyfikat Lidera edukacji w zakresie rynku kapitałowego. Dwie kolejne edycje rozpoczną się 3 marca 2008 r. Celem kursu jest kształcenie lokalnych liderów dysponujących wiedzą z zakresu rynku kapitałowego, jak również propagowanie problematyki giełdowej i finansowej, w szczególności wśród młodzieży szkolnej i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów kierunków ekonomicznych i pedagogicznych. Udział w kursie był nieodpłatny. Program kursu składał się z 10 rozbudowanych modułów e-learningowych. Zawierały one także scenariusze pomocne do realizacji zajęć szkolnych. Uczestnicy kursu mieli dostęp do mikromodułów – przykładów zastosowania nabytej wiedzy w programie innych przedmiotów niż podstawy przedsiębiorczości. Zajęcia prowadzone były w formie kształcenia na odległość, z wykorzystaniem platformy e-learningowej, czyli jako wirtualne zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich. Pod adresem <http://kapital.edu.pl> działa specjalnie do tego celu utworzona strona internetowa. Projekt realizowany był przez Fundację Edukacji Rynku Kapitałowego we współpracy z Fundacją Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych. Kurs certyfikowany był przez Komisję Nadzoru Finansowego (recenzenta wszystkich części kursu) oraz Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.
- ▶ Certyfikat Jakości „Szkoła Przedsiębiorczości” – Projekt skierowany jest do szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych na terenie całego kraju i objął w 2007 r. grupę 20 tys. osób. Organizatorem projektu była Fundacja Młodzieżowej Przed-

siębiorczości, współorganizatorami i patronami projektu były: KNF (na podstawie umowy zawartej pomiędzy Komisją a FMP 12.07.2007 r.), CODN, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych. Projekt miał na celu:

- podniesienie jakości nauczania przedsiębiorczości w szkołach,
- promocję edukacji ekonomicznej uczniów jako istotnego wskaźnika jakości pracy szkoły,
- promocję programów i przedsięwzięć z zakresu przedsiębiorczości i edukacji ekonomicznej realizowanych przez szkoły,
- kształtowanie kultury przedsiębiorczości w szkołach.

Certyfikat Jakości „Szkoła przedsiębiorczości” zaświadcza, że dana szkoła pełni rolę lokalnego centrum edukacyjnego z dziedziny przedsiębiorczości dla młodych ludzi. Przyznawany jest na 3 lata szkolne.

Przedsięwzięcia skierowane do środowiska akademickiego

- ▶ Syllabus akademicki pt. Nadzorowanie rynków finansowych. W 2007 roku zespół ekspertów Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego opracował syllabus akademicki pt. Nadzorowanie rynków finansowych. Celem syllabusu, przygotowanego przez zespół praktyków związanych z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego jako pomoc w odpowiednim przygotowaniu zajęć na poziomie akademickim, jest systematyczne przedstawienie problematyki i struktury nadzoru rynków finansowych w Polsce oraz podstawowych informacji na ten temat dotyczących Unii Europejskiej. Zagadnienia syllabusu obejmują poszczególne sektory; kapitałowy, ubezpieczeniowy, funduszy emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych i bankowy. Rozpatrują kwestie porównywalności standardów nadzoru między sektorami i między krajami oraz arbitrażu regulacyjnego. Zagadnienia te są prezentowane od strony prawnej, ekonomicznej i organizacyjnej. Propozycja wykładu przeznaczona jest przede wszystkim dla pracowników naukowych prowadzących zajęcia dydaktyczne, studentów studiów magisterskich i studiów podyplomowych specjalizujących się w zagadnieniach finansowych (bankowych, ubezpieczeniowych, kapitałowych, emerytalnych). Wybrane moduły wykładu mogą zostać również wykorzystane przy organizacji szkoleń, seminariów i warsztatów dla kadry zarządzającej oraz pracowników wybranych pionów nadzorowanych podmiotów.
- ▶ Konkurs na pracę magisterską i doktorską o nagrodę Przewodniczącego KNF – Komisja Nadzoru Finansowego ogłosiła we wrześniu 2007 roku konkurs na pracę magisterską i doktorską o nagrodę Przewodniczącego KNF, którego celem jest propagowanie wiedzy o regulacjach i nadzorze nad rynkiem finansowym oraz promowanie jej w środowiskach akademickich. Informacja na temat konkursu wraz z regulaminami dostępna jest na stronach internetowych Komisji w dziale „Edukacja”.

Przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do różnych grup odbiorców

► Akcja „Tydzień dla Oszczędzania” wraz z polskimi obchodami Światowego Dnia Oszczędzania 2007. Projekt został zrealizowany przez Fundację „Think!” – Instytut Rozwoju Komunikacji i Edukacji we współpracy z Fundacją Kronenberga i Komisją Nadzoru Finansowego, z udziałem portalu Interia.pl (www.tdo2.interia.pl) oraz regionalnych rozgłośni Polskiego Radia (16) i telewizji TVN. Celem wielopłaszczyznowej kampanii było zwrócenie społeczeństwu uwagi na wielość form związanych z oszczędzaniem i inwestowaniem. Aby zrealizować oba cele, przekaz kampanii i poszczególne działania były równolegle kierowane do różnych grup społeczeństwa. Najważniejszymi, bezpośrednimi adresatami kampanii, do których została skierowana akcja, były:

- młodzież szkolna,
- nauczyciele i inne środowiska szkolne,
- media i dziennikarze,
- szeroka opinia publiczna.

W ogólnopolskiej akcji społecznej „Tydzień dla Oszczędzania” aktywny udział wzięli uczniowie i nauczyciele z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a także liczne media ogólnopolskie i regionalne. W kulminacyjnym dniu akcji – Światowym Dniu Oszczędzania w 270 szkołach zakończyły się projekty edukacyjne poświęcone gospodarowaniu finansami osobistymi, ponad 800 uczniów nadesłało swoje prace na temat „Dlaczego warto oszczędzać?” na konkurs ogłoszony przez organizatorów akcji. Informacje o ŚDO obecne były tego dnia w ponad 60 mediach i portalach internetowych, zaś stronę internetową poświęconą akcji odwiedziło tego dnia kilkadziesiąt tysięcy osób.

► Szkolenia dla dziennikarzy. W 2007 roku zorganizowano 14 szkoleń skierowanych do przedstawicieli mediów, w których ogółem wzięło udział blisko 60 osób. Zakres tematyczny obejmował następujące zagadnienia:

- Oferty publiczne w Polsce – regulacje i nadzór (18.10.2007),
- Prawno-karne aspekty rozpowszechniania nieprawdziwych i nierzetelnych informacji (25.10.2007),

- Nadzór nad informacją poufną w spółkach publicznych (8.11.2007),
- Działalność maklerska i alternatywne systemy obrotu (15.11.2007),
- Działalność inwestycyjna funduszy emerytalnych – ramy prawne i instytucjonalne a interes członków OFE (22.11.2007),
- Konstrukcja i funkcjonowanie pracowniczego programu emerytalnego (22.11.2007),
- Nadzór nad pośrednikami finansowymi (29.11.2007),
- Kontrola firm inwestycyjnych (29.11.2007),
- Działalność KNF w organizacjach europejskich i międzynarodowych – ubezpieczenia i fundusze emerytalne (6.12.2007),
- Nadzór oparty na ryzyku – moda czy konieczność (6.12.2007),
- Ochrona interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego (7.12.2007),
- Działalność funduszy inwestycyjnych (7.12.2007),
- Sprawozdania finansowe zakładów ubezpieczeń oraz wymogi ustawowe dot. wypłacalności i pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami (13.12.2007),
- Projekt Solwency II (13.12.2007).

► Patronaty udzielane przez KNF. Konferencje skierowane do środowiska akademickiego – Komisja współorganizowała IV Metodyczną Konferencję Naukową pt. „Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy”, zorganizowaną przez Akademię Pedagogiczną i Akademię Ekonomiczną w Krakowie (8-9 października 2007 r.). Ponadto, mając na uwadze rozwój rynku finansowego w Polsce oraz misję edukacyjną, KNF wielokrotnie obejmowała patronat nad przedsięwzięciami dot. nadzorowanych rynków. Wszystkie inicjatywy objęte patronatem Komisji miały charakter niekomercyjny, a ich organizatorami były podmioty non profit; były to m.in. uczelnie wyższe, instytuty naukowe, stowarzyszenia, instytucje publiczne. Patronatem objęto I Forum Studenckich Kół Naukowych (16-17 listopada 2007 r., Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku) skierowane do studentów i wykładowców, chcących poszerzać swoje zainteresowania w dziedzinie finansów, ekonomii, giełdy i rynku kapitałowego, oraz Konferencję SKN UJ w Krakowie (listopad 2007). W sumie w 2007 roku KNF objęła patronatem 24 przedsięwzięcia.

Prace legislacyjne

Komisja Nadzoru Finansowego w 2007 r. brała udział w przygotowywaniu i opiniowaniu wielu projektów aktów prawnych z zakresu rynku finansowego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych

Proponowane zmiany do Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (DzU 2005, nr 184 poz. 1539) mają na celu wdrożenie przepisów dyrektywy 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym, zmieniającej dyrektywę 2001/34/WE (tzw. „Dyrektywą o przejrzystości”), oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/25/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ofert przejęcia. Ponadto proponowane zmiany mają na celu doprecyzowanie niektórych przepisów ustawy.

Projekt przewiduje m.in.: zmiany dotyczące podmiotów legitymowanych i trybu ubiegania się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym, zmiany dotyczące obowiązków informacyjnych oraz w zakresie wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółki publicznej.

W związku z przygotowywaną zmianą ww. ustawy Urząd Komisji w omawianym zakresie przygotował projekty rozporządzeń będących aktami wykonawczymi do tej ustawy, np.:

- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie:
 - sposobu prowadzenia ewidencji,
 - zakresu informacji, o której mowa w art. 10 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej,
 - trybu udostępniania ewidencji, w tym udostępniania jej na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie:
 - rodzaju, zakresu i formy informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, dla których Rzeczpospolita Polska jest państwem macierzystym, dopuszczonych do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi lub na rynku regulowanym innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego,
 - częstotliwości i terminów przekazywania ww. informacji,
 - w przypadku emitentów z siedzibą w państwie niebędącym państwem członkowskim, dla których Rzeczpospolita Polska jest państwem macierzystym i których papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa siedziby emitenta z ww. informacjami.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi

Zmiany wprowadzane do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (DzU 2005, nr 183 poz. 1538 oraz DzU 2006, nr 104 poz. 708, nr 157 poz. 1119) są w większości konsekwencją konieczności implementacji do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych (zwanej dyrektywą „MiFID”), rozporządzenia Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającego środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy oraz dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych.

Obok implementacji dyrektyw, wprowadzono również rozwiązania sprzyjające rozwojowi polskiego rynku kapitałowego, takie jak ułatwienie funkcjonowania mechanizmów tzw. krótkiej sprzedaży.

W projekcie nowelizacji zaproponowano w szczególności: poszerzenie katalogu instrumentów finansowych, uszczegółowienie zasady zawierania przez firmy inwestycyjne transakcji bezpośrednio z dającym zlecenie (w ramach usługi wykonywania zleceń), zmiany w zakresie regulacji dotyczących systemu rozliczeniowego, zmianę funkcjonującego obecnie modelu nadzoru nad rynkiem towarowym.

W związku z przygotowywaną nowelizacją ustawy o obrocie instrumentami finansowymi Urząd Komisji przygotował projekty aktów wykonawczych do tej ustawy, np.:

- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków, jakie musi spełniać rynek regulowany;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych warunków, jakie musi spełniać rynek oficjalnych notowań giełdowych oraz emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na tym rynku;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu, zakresu i terminu dostarczania Komisji przez spółki prowadzące giełdę oraz spółki prowadzące rynek pozagiełdowy informacji dotyczących akcji dopuszczonych do obrotu na danym rynku regulowanym lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym, uwzględniając konieczność zapewnienia Komisji możliwości ustalenia wielkości, o których mowa w art. 33 rozporządzenia 1287/2006, zgodnie z tym przepisem;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych w zakresie:
 - promowania świadczonych usług maklerskich oraz kontaktów z potencjalnymi klientami,
 - zawierania transakcji i dokonywania rozliczeń,
 - świadczenia usług maklerskich, w tym w zakresie świadczenia usług maklerskich na rzecz różnych kategorii klientów,
 - prowadzenia ewidencji zawieranych transakcji oraz archiwizacji dokumentów i innych nośników informacji sporządzanych w związku z prowadzeniem działalności maklerskiej lub powierniczej,
 - ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych oraz zabezpieczania wierzytelności na instrumentach finansowych, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie zabezpieczenia;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków, jakie musi spełniać organizowany przez firmę inwestycyjną alternatywny system obrotu oraz zakres, tryb i formę upowszechniania informacji o transakcjach i obrotach w tym systemie, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia bezpieczeństwa oraz przejrzystości obrotu instrumentami finansowymi;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu, trybu i formy oraz terminów dostarczania informacji, o których mowa w art. 86 pkt 4, dotyczących działalności firm inwestycyjnych i banków powierniczych oraz sytuacji finansowej domów maklerskich, banków prowadzących działalność ma-

klerską i zagranicznych osób prawnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską;

- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych i banków powierniczych oraz szczegółowych warunków szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania tego kapitału;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu, trybu i formy oraz terminów upowszechniania oraz dostarczania Komisji informacji związanych z obliczaniem i utrzymywaniem wymogów kapitałowych przez domy maklerskie;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązków sprawozdawczych domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską oraz zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału i zagranicznych osób prawnych, o których mowa w art. 115, prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału, banków powierniczych, podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, oraz Krajowego Depozytu i spółki, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1-6, a także Narodowego Banku Polskiego w zakresie obrotu papierami wartościowymi emitowanymi przez Skarb Państwa, tak aby sprawozdania sporządzane przez te podmioty pozwalały na dokonywanie analiz w zakresie stanu, dynamiki oraz struktury zadłużenia budżetu państwa w skarbowych papierach wartościowych według grup inwestorów oraz rodzajów tych papierów;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie cech transakcji długoterminowych, które mogą być dokonywane przez dom maklerski bez obowiązku posiadania kapitału założycielskiego w wysokości określonej w art. 98 ust. 1;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wnioski o udzielenie zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1, uwzględniając konieczność dokonywania na ich podstawie oceny skutków, które mogą być spowodowane dokonaniem czynności objętych wnioskiem, w zakresie prawidłowego zabezpieczenia ryzyka w działalności domu maklerskiego;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie:
 - szczegółowych warunków, których spełnienie przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej jest niezbędne do uznania jej przez Komisję;
 - kryteriów ustalania sposobu powiązania wag ryzyka poszczególnych klas ekspozycji domu maklerskiego z odpowiednimi ocenami wiarygodności kredytowej opracowywanymi przez uznaną przez Komisję zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej;
 - szczegółowego sposobu stosowania przez domy maklerskie ocen wiarygodności kredytowej przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia obliczania przez domy maklerskie wymogów kapitałowych w sposób rzetelny i ostrożny;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wnioski o udzielenie zgody, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 lub 2, uwzględniając konieczność

oceny skutków wdrożenia danej metody na prawidłowe zabezpieczenia ryzyka w działalności domu maklerskiego;

- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wnioski o udzielenie zgody, o której mowa w art. 105d ust. 1, uwzględniając konieczność oceny skutków wdrożenia danej metody w zakresie prawidłowego zabezpieczenia ryzyka w działalności domu maklerskiego;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia:
 - wysokości opłat za egzamin uzupełniający,
 - regulaminu przeprowadzania egzaminu uzupełniającego, oraz
 - sposobu ustalania i wysokości wynagrodzeń członków komisji egzaminacyjnej za udział w posiedzeniach komisji egzaminacyjnej, przeprowadzanie egzaminu uzupełniającego oraz przygotowywanie projektów pytań na egzamin uzupełniający.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych

Projekt ustawy o zmianie Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (DzU 2004, nr 146 poz. 1546, z późn. zm.) transponuje do polskiego porządku prawnego z zakresu funduszy inwestycyjnych postanowienia następujących dyrektyw:

- ▶ dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych (tzw. dyrektywa „MiFID”) zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG,
- ▶ dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy,
- ▶ dyrektywy Komisji 2007/16/WE z dnia 19 marca 2007 r. dotyczącej wykonania dyrektywy Rady 85/611/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w zakresie wyjaśnienia niektórych definicji.

Projekt przewiduje szereg zmian systemowych, a także zmiany mające umożliwić sprawowanie przez Urząd Komisji skuteczniejszego nadzoru nad funduszami inwestycyjnymi.

W związku z przygotowywaną nowelizacją ustawy o funduszach inwestycyjnych, Urząd Komisji przygotował projekty aktów wykonawczych do tej ustawy, np.:

- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, albo doradztwa inwestycyjnego, w zakresie świadczenia usług, promowania świadczonych usług

oraz kontaktów z potencjalnymi klientami przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia należytej staranności oraz ochrony klienta;

- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie:
 - trybu, warunków i szczegółowego zakresu działania kontroli wewnętrznej w towarzystwie;
 - sposobu prowadzenia ewidencji zawartych transakcji przez fundusze inwestycyjne oraz transakcji zawartych na rachunek własny towarzystwa lub zbiorczego portfela papierów wartościowych albo na rachunek klientów, którzy podpisali z towarzystwem umowę o zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
 - sposobów zapobiegania występowaniu konfliktów interesów, w tym zasady zawierania transakcji przez pracowników, członków zarządu oraz rady nadzorczej towarzystwa albo przez inne osoby fizyczne pozostające z towarzystwem w stosunku zlecenia albo w innym stosunku o podobnym charakterze, które mają dostęp do informacji dotyczących obecnych i planowanych lokat funduszy inwestycyjnych oraz aktywów nabywanych do portfeli klientów, dla których towarzystwo wykonuje usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych albo doradztwa inwestycyjnego;
 - sposobu dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych;
- ▶ projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu sprawozdań i informacji, o których mowa w art. 225 ust. 1, formy oraz terminów ich dostarczania;
- ▶ projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, a także skrótu tego prospektu.

Projekt ustawy o działalności reasekuracyjnej

Celem projektu jest implementacja do prawa polskiego przepisów dyrektywy 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie reasekuracji zmieniającej dyrektywy Rady 73/239/EWG, 92/49/EWG, a także dyrektywy 98/78/WE i 2002/83/WE.

Dyrektywa o reasekuracji obejmuje reżimem wspólnotowym działalność reasekuracyjną wykonywaną na terenie Wspólnoty przez specjalizujące się w tego rodzaju działalności podmioty. Brak jednolitych zasad dotyczących reasekuracji w Unii Europejskiej doprowadził do istotnych różnic w poziomie nadzorowania europejskich zakładów reasekuracji. Współistnienie rozbieżnych zasad krajowych stanowi źródło niepewności dla zakładów ubezpieczeń (i osób przez nie ubezpieczanych), przeszkód dla wymiany na rynku wewnętrznym, utrudnień, obciążeń administracyjnych i osłabienia europejskiej pozycji w międzynarodowych negocjacjach handlowych. W celu uzupełnienia tych braków i zapewnienia ochrony interesów zakładów ubezpieczeń, ubezpieczających i ubezpieczonych, przyjęto dyrektywę w sprawie reasekuracji, która zmierza do ustanowienia ram

prawnych nakładających nadzór ostrożnościowy na reasekuracje we Wspólnocie.

Projekt przewiduje, że właściwa reasekuracja zapewni zakładom ubezpieczeń zabezpieczenie przed stratami finansowymi na wypadek kumulacji ryzyka oraz w razie wystąpienia zdarzeń katastroficznych. Współpraca z reasekuratorami pozwala zakładom ubezpieczeń na zminimalizowanie strat finansowych w okresach, gdy wypłaty odszkodowań i świadczeń z tytułu zawartych umów ubezpieczenia są wysokie w stosunku do zebranej składki ubezpieczeniowej. Reasekuracja zapewnia także zakładom ubezpieczeń stabilność finansową, poprzez bezpieczniejsze lokowanie wolnych środków.

Urząd Komisji zgłaszał uwagi względem projektu ustawy o działalności reasekuracyjnej (opracowanego w Ministerstwie Finansów), mające na celu prawidłową i precyzyjną implementację przepisów dyrektywy.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości

Zmiana Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (DzU 2002, nr 76 poz. 694, z późn. zm.) ma na celu transpozycję do polskich przepisów postanowień dyrektywy 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych, 86/635/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń.

Celem nowelizacji ustawy jest, m.in. wprowadzenie obowiązku wykazania w sprawozdaniu finansowym jednostki następujących informacji: charakteru i celu gospodarczego zawartych przez nią umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy, jak również wskazanie transakcji zawartych z podmiotami (ze stronami) powiązаныmi wraz z ich kwotami, a także informacji określających charakter tych powiązań w przypadku, gdy nie zostały one przeprowadzone na warunkach rynkowych. W związku z przygotowywaną nowelizacją ustawy o rachunkowości, Urząd Komisji uczestniczył w przygotowaniach projektów aktów wykonawczych do tej ustawy.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Zmiana Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (DzU 2007, nr 70 poz. 474) została przygotowana w związku z koniecznością ostatecznego dostosowania ww. ustawy do wymogów prawa europejskiego, jak również z postulatem wzmocnienia głównego zakresu działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, związanego z systemem ochrony środków deponentów. Obowiązujące w Polsce regulacje prawne general-

nie odpowiadają standardom Unii Europejskiej w zakresie gwarantowania depozytów, określonym dyrektywą 94/19/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarantowania depozytów. Zgodnie z dyrektywą podstawowym obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie powszechności systemu gwarantowania wkładów oraz równego traktowania instytucji kredytowych. Ponadto, do zaleceń zapisanych w dyrektywie 94/19/WE należy samodzielne ponoszenie przez instytucje kredytowe kosztów finansowania systemu. Dotyczy to w szczególności wyłączenia finansowania systemów gwarancyjnych ze środków pochodzących od samych państw członkowskich. Jednocześnie, jak stanowi jedno z postanowień dyrektywy, zdolność finansowania systemu gwarancyjnego musi pozostawać w odpowiednim stosunku do zobowiązań zaciąganych wobec klientów przez podmioty uczestniczące w tym systemie.

W zakresie zgodności ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z prawem wspólnotowym konieczne jest usunięcie wskazanego przez Komisję Europejską w „Raportie o konwergencji 2006” mechanizmu współfinansowania Funduszu przez Narodowy Bank Polski jako konstrukcji kolidującej z określonym w art. 101 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) zakazem finansowania ze środków banku centralnego i uprzywilejowanego dostępu do instytucji finansowych. W związku z przygotowywaną nowelizacją ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym Urząd Komisji uczestniczył w pracach legislacyjnych dot. ww. ustawy.

Projekt ustawy o świadczeniach ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych oraz o zakładach emerytalnych

W styczniu 2007 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, opierając się na dotychczasowych analizach, opracowaniach i stanowiskach b. UNFE, b. KNUiFE i b. KPWiG oraz biorąc pod uwagę aktualny stan dyskusji nad propozycją przedstawioną przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, a także stanowiskiem podmiotów z rynku usług finansowych oraz opracowaniami naukowymi, przygotował stanowisko w sprawie wypłat środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych. W stanowisku tym, które zostało przyjęte w lutym 2007 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego, zostały zawarte rekomendacje co do kierunków prac nad ustawą w sprawie wypłat środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych. Rekomendacje odnosiły się do takich obszarów, jak:

- Kwestia wypłat świadczeń ze środków zgromadzonych w OFE wymaga pilnego uregulowania. Przede wszystkim, instytucje pełniące rolę dostarczania na rynek produktów powinny mieć czas na zbudowanie struktury informatycznej i technicznej w oparciu o ramy prawne dotyczące wypłat środków. Problem jest tym pilniejszy, iż pierwsze wypłaty z kapitałowej części obowiązkowego systemu emerytalnego muszą rozpocząć się 1 stycznia 2009 r.
- Przynajmniej w początkowym okresie wypłat środków zgromadzonych w OFE, jedyną dopuszczalną formą powinna być

emerytura dożywotnia. Emerytura dożywotnia zabezpieczona przed ryzykiem długowieczności oraz powinna być waloryzowana do inflacji. Zabezpieczenie przed inflacją i spadkiem siły nabywczej pieniądza zabezpiecza przed przeniesieniem na państwo ryzyka wypłaty emerytury minimalnej.

- Dostawcy emerytur dożywotnich, czyli konkurujące instytucje rynkowe, będą nadzorowane przez KNF.
- ZUS wykonywałby funkcje scentralizowanej akwizycji oraz wypłacałby fizycznie świadczenia z zakładów emerytalnych wraz ze świadczeniami z części repartycyjnej. Przyjęcie takiego modelu wykluczyłoby w efekcie generowanie kosztów akwizycji i zapewniło równy dostęp do informacji, a także obniżyłoby koszty wypłaty świadczeń emerytalnych z nowego systemu emerytalnego. Ponadto ZUS, w oparciu o przekazane wskaźniki przez zakłady emerytalne, powinien każdej osobie zamierzającej przejść na emeryturę przekazać informację o wysokości miesięcznego świadczenia w każdym z zakładów emerytalnych. Warunkiem przejścia na emeryturę byłoby wskazanie przez osobę przechodzącą na emeryturę zakładu emerytalnego. Rozwiązanie to ograniczyłoby problemy informacyjne oraz zmniejszyłoby koszty akwizycji i de facto obniżyłoby koszty funkcjonowania systemu jako całości.
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe związane z prowadzoną działalnością powinny być inwestowane wyłącznie w bezpieczne instrumenty finansowe. System powinien zaś mieć wbudowane odpowiednie mechanizmy zabezpieczające w postaci funduszu gwarancyjnego i gwarancji skarbu państwa jako ostatniego elementu bezpieczeństwa systemu.
- Kwestie dopuszczalności różnicowania składek wg płci lub innych parametrów, wyboru dostępnych emerytur dożywotnich, a także zakresu gwarancji Skarbu Państwa są kwestiami o charakterze społeczno-politycznym i wykraczają poza kwestie nadzoru.
- Konstrukcja emerytury dożywotniej sprzyjałaby nadaniu odpowiedniej roli instrumentom finansowym powiązanych z ryzykiem demograficznym i ich rozwojowi. Tym samym rozwój rynku tego typu instrumentów ułatwiłby funkcjonowanie podmiotom oferującym emeryturę dożywotnią. Istotne jest zapewnienie także odpowiedniej podaży oferty instrumentów dłużnych waloryzowanych do inflacji.
- Urząd KNF nie przesądzał o rodzajach emerytury dożywotniej – emerytura indywidualna czy emerytura rodzinna bądź emerytura z gwarantowanym okresem czy bez gwarantowanego okresu.

Upublicznienie stanowiska KNF przyczyniło się do szerszej dyskusji nad przygotowaniem ustawy regulującej kwestie wypłat środków zgromadzonych w OFE. Powołano m.in. specjalny Międzyresortowy Zespół do Spraw Nadzoru Ubezpieczeń Społecznych, którego zadaniem było przygotowanie rozwiązań prawnych doprowadzających do końca reformę systemu emerytalnego. W ramach tego zespołu wyodrębniona została grupa robocza do spraw wypłat środków zgromadzonych w OFE.

Biorąc pod uwagę skalę prac oraz problemów, jakie należało rozwiązać przy przygotowywaniu stanowiska grupy roboczej, największy zakres obowiązków spoczywał na przedstawicielach UKNF. Chodziło tu przede wszystkim o określenie relacji, jaka

zachodzi pomiędzy projektem a regulacjami prawa europejskiego, rozstrzygnięcie kwestii skali oferowanych przez zakłady emerytalne produktów, wskazanie zasad reglamentacji powstania i funkcjonowania zakładów emerytalnych, jak również uregulowanie kwestii nadzoru nad zakładami emerytalnymi. Innym istotnym polem zainteresowań przedstawicieli Urzędu KNF w ramach grupy roboczej było określenie zasad gospodarki finansowej zakładów emerytalnych, w tym zwłaszcza wskazanie parametrów bezpieczeństwa finansowego, limitów inwestycyjnych dotyczących prowadzonej przez zakłady emerytalne polityki lokacyjnej, a także skali obciążeń finansowych ponoszonej przez emerytów.

Wynikiem prac grupy był projekt ustawy o organizacji i funkcjonowaniu zakładów emerytalnych.

W grudniu 2007 r. został przekazany przez MPiPS kolejny projekt ustawy o świadczeniach ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych oraz o zakładach emerytalnych, który był przedmiotem opinii organu nadzoru.

Prace nad innymi projektami aktów prawnych

W 2007 r. Urząd KNF brał udział w uzgodnieniach międzyresortowych m.in. projektów następujących aktów prawnych:

- ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,
- ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu,
- ustawy o zmianie ustawy o rekompensatach za przejęte przez państwo nieruchomości oraz niektóre składniki mienia,
- ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej,
- ustawy o zmianie ustawy Prawo spółdzielcze,
- ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz zmianie ustawy Prawo dewizowe,

a także w pracach nad licznymi projektami rozporządzeń.

Rada Rozwoju Rynku Finansowego przy Ministrze Finansów

Przedstawiciele Urzędu KNF w 2007 r. brali udział w pracach Rady Rozwoju Rynku Finansowego (RRRF) – organu opiniotwórczo-doradczego powołanego przez Ministra Finansów. Pracownicy Urzędu Komisji uczestniczyli w pracach następujących grup i zespołów roboczych:

- Grupy Roboczej ds. transpozycji dyrektywy o reasekuracji, w ramach której uzgadniane były wstępne propozycje rozwiązań legislacyjnych wynikających z konieczności implementacji dyrektywy 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie reasekuracji zmieniającej dyrektywę Rady 73/239/EWG, 92/49/EWG a także dyrektywy 98/78/WE i 2002/83/WE;
- Grupy Roboczej ds. przeglądu regulacji prawa ubezpieczeń gospodarczych, której celem był przegląd i analiza ustawodawstwa ubezpieczeniowego oraz opracowanie koncepcji zmian przepisów w zakresie dotyczącym zarówno działalności ubezpieczeniowej, jak i ubezpieczeń obowiązkowych;
- Zespołu Roboczego ds. określenia trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych i banków powierniczych, którego zadaniem było wstępne uzgodnienie propozycji rozwiązań legislacyjnych wynikających z konieczności implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2004/39/WE w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG (MiFID) oraz dyrektywy 2006/73/WE wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (MiFID2);
- Zespołu Roboczego ds. adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych, którego celem była m.in. implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych. W ramach tego zespołu został wypracowany projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych dla domów maklerskich oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów;
- Grupy Roboczej ds. pożyczek papierów wartościowych i krótkiej sprzedaży, której celem było opracowanie koncepcji zmian przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w celu stworzenia rozwiązań prawnych umożliwiających rozwój mechanizmów krótkiej sprzedaży na rynku regulowanym oraz transakcji pożyczek papierów wartościowych;
- Grupy Roboczej ds. rachunków zbiorczych (omnibus accounts), w ramach której opracowywane były propozycje rozwiązań prawnych umożliwiających tworzenie i regulację funkcjonowania zbiorczych kont papierów wartościowych.

Prace dotyczące integracji z nadzorem bankowym

Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym nałożyła na KNF wykonywanie zadań należących dotychczas do Komisji Nadzoru Bankowego, z dniem 1 stycznia 2008 roku. Zadanie to należy postrzegać jako połączenie dwóch procesów: wydzielenia nadzoru bankowego ze struktur NBP oraz włączenia nadzoru bankowego do struktur Urzędu KNF.

Realizacja zadań związanych z integracją z nadzorem bankowym i współpraca z Narodowym Bankiem Polskim w tym zakresie rozpoczęła się w Urzędzie Komisji już w 2006 roku. Urząd KNF, podobnie jak NBP, powołał grupy robocze, których zadaniem była bezpośrednia współpraca pomiędzy obiema instytucjami w procesach związanych z przeniesieniem nadzoru bankowego. Ponieważ inicjatywa powołania wspólnego Komitetu Sterującego nie znalazła akceptacji ze strony kierownictwa NBP, grupy robocze pozostały jedyną formą koordynacji działań związanych z przeniesieniem nadzoru. Grupy robocze funkcjonowały w następujących obszarach:

- ▶ współpraca i wymiana informacji,
- ▶ systemy informatyczne,
- ▶ sprawy majątkowe (mienie),
- ▶ sprawy kadrowe.

Niezależnie od grup roboczych w Urzędzie Komisji powołano Zespół do spraw włączenia nadzoru bankowego do KNF, który miał za zadanie nadzorować prace grup roboczych oraz inne działania niezbędne do właściwego przygotowania Komisji do przejścia nowego obszaru odpowiedzialności.

Jednym z najważniejszych działań było przygotowanie na rok 2008 budżetu KNF uwzględniającego nowe zadania związane z nadzorem bankowym, zarówno w zakresie wydatków bieżących i majątkowych, jak i wynagrodzeń. Budżet ten przygotowano na podstawie otrzymanych z Narodowego Banku Polskiego informacji o kosztach związanych z funkcjonowaniem Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego. Ministerstwo Finansów, w kwestii limitu wynagrodzeń, uwzględniło jedynie wzrost o kwotę związaną z przejmowanymi pracownikami Głównego Inspektoratu Nadzoru Bankowego, przez Urząd Komisji. GINB, przed połączeniem z UKNF, nie był samowystarczającą jednostką organizacyjną lecz korzystał z obsługi zapewnionej przez NBP w zakresie wsparcia prawnego, administracyjnego, kadrowego czy informatycznego. Zasoby NBP wspierające GINB zostały oszacowane na 85 etatów. Etaty te nie podlegały przeniesieniu do UKNF na mocy ustawy, lecz zostały uwzględnione w przygotowanym projekcie budżetu. To, że w ostatecznym budżecie UKNF nie znalazły się wystarczające środki na zabezpieczenie obsługi dotychczasowych merytorycznych pracowników GINB – może zaowocować nadmiernym obciążeniem komórek organizacyjnych UKNF.

Pozostałe działania przygotowawcze w obszarze administracyjno-budżetowym związane były z zapewnieniem warunków lokalowych (poprzez najem powierzchni biurowej od NBP), przejściem mienia ruchomego, dokumentacji archiwalnej i dokumentacji bieżącej, a także zorganizowaniem zaopatrzenia w materiały biurowe i prasę, zapewnieniem transportu inspek-

torów na kontrole w bankach oraz innych działań wspierających. Podjęte działania zapewniły możliwość funkcjonowania nadzoru bankowego po 1 stycznia 2008 r. zgodnie z zasadą minimalizacji zmian w środowisku pracy.

Ograniczenie zmian do minimum było jednym z głównych założeń przyjętych w procesie włączenia GINB do Urzędu Komisji. Celem było zapewnienie ciągłości działań nadzorczych. W założenia te wpisywały się również działania związane z systemami informatycznymi wspierającymi nadzór bankowy. Analiza podstawowej konfiguracji środowiska pracy w GINB wykazała istnienie wielu standardów informatycznych używanych w Urzędzie Komisji (na przykład program poczty elektronicznej, pakiet biurowy czy system antywirusowy). Ułatwiło to znacznie migrację użytkowników do infrastruktury informatycznej Urzędu KNF. Dużo bardziej złożona okazała się sprawa aplikacji wspierających działania nadzorcze pod względem merytorycznym. Narodowy Bank Polski oświadczył, że ze względu na silną integrację tych aplikacji z systemami NBP nie ma możliwości wydzielenia aplikacji nadzoru bankowego w celu przekazania ich do KNF. W praktyce oznaczało to, że Urząd KNF musiałby w krótkim czasie zbudować od nowa wszystkie systemy nadzoru bankowego. Ze względu na ryzyko związane z takim przedsięwzięciem przyjęto, że aplikacje nadzoru bankowego będą dostarczane do Urzędu Komisji przez NBP na zasadzie usług outsourcingowych – co było oczywiście zgodne z zasadą minimalizacji zmian w środowisku pracy.

Działania prowadzone w obszarze kadrowym koncentrowały się na przygotowaniu obsługi kadrowo-płacowej personelu nadzoru bankowego, zapewnieniu maksymalnie zbliżonych warunków pracy, działaniach informacyjnych i integracyjnych oraz monitorowaniu ryzyka kadrowego związanego z procesami integracji. Wiadomo, że zmiany organizacyjne, zwłaszcza związane ze zmianą pracodawcy, wiążą się zawsze z poczuciem niepewności i ryzykiem utraty wykwalifikowanych kadr. Dlatego też służby kadrowe Urzędu KNF dokładały wszelkich starań, aby do pracowników nadzoru bankowego docierały wyczerpujące informacje. Poza spotkaniami grup roboczych odbyły się spotkania informacyjne z kadrą kierowniczą GINB, a także spotkanie z przedstawicielami związków zawodowych działających w NBP. Pewnym symptodem skuteczności tych działań może być fakt, że prośba Urzędu KNF o zgodę na przetwarzanie danych osobowych pracowników GINB (niezbędna dla celów przygotowania integracji) spotkała się z pozytywnym odzewem 95% pracowników.

Dzięki prowadzonym działaniom informacyjnym, współpracy w ramach grup roboczych, a także uruchamianym na bieżąco w GINB procesom rekrutacyjnym nie zmaterializowało się ryzyko istotnego odpływu kadr z nadzoru bankowego – z wyjątkiem zespołu 15 pracowników nadzoru pracujących przy projekcie SIS, którzy decyzją kierownictwa NBP zostali zatrzymani w banku.

Znaczącym przedsięwzięciem w obszarze kadrowym było przeprowadzenie migracji danych kadrowo-płacowych pracowników GINB do systemu kadrowo-płacowego Urzędu KNF, która zapewniła terminowe zgłoszenie pracowników nadzoru banko-

wego do ZUS, naliczenie wynagrodzeń zgodnie z algorytmami obowiązującymi w NBP oraz ich terminową wypłatę.

Równolegle toczyły się działania w zakresie przygotowania formalnych ram współpracy i wymiany informacji pomiędzy NBP a KNF. Ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym zobowiązała instytucje do przekazywania sobie informacji niezbędnych do wykonywania zadań ustawowych, dając jednocześnie (art. 17 ust. 2) podstawę do zawarcia umowy w tym zakresie.

Podstawowa treść umowy o współpracy i wymianie informacji została uzgodniona już w czerwcu 2007 r., dalsze prace koncentrowały się nad załącznikami precyzującymi szczegółowo tryb i zakres informacji podlegających wymianie. 6 załączników zawierało łącznie 148 formularzy. Ostatecznie umowa została podpisana w dniu 14 grudnia 2007 roku.

Ważnym aspektem prac przygotowawczych prowadzonych w Komisji w związku z przejściem funkcji nadzoru bankowego było do-

stosowanie wewnętrznych regulacji obowiązujących w Komisji Nadzoru Finansowego do wymogów sprawowania zadań związanych z nadzorem bankowym. Po dokonaniu analiz zasad funkcjonowania Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego, przyjęto koncepcję możliwie pełnej implementacji regulacji wewnętrznych w zakresie sprawowania nadzoru bankowego. Znalazło to odbicie w projektach uchwał przygotowanych na pierwsze po integracji posiedzenie KNF, przyjętych w dniu 7 stycznia 2008 roku. W tym samym dniu przyjęty został nowy regulamin organizacyjny Urzędu Komisji, uwzględniający nowe uwarunkowania powstałe po przejściu nadzoru bankowego. Jednocześnie przygotowana została niezbędna zmiana Statutu Urzędu KNF, która została podpisana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 3 stycznia 2008 r. i opublikowana w Monitorze Polskim nr 2 w dniu 8 stycznia 2008 roku.

Zaprezentowane powyżej zagadnienia są najważniejszymi elementami złożonego i trwającego ponad rok procesu przygotowania do włączenia struktur GINB do UKNF.

Współpraca w ramach Unii Europejskiej

Współpraca w ramach Unii Europejskiej

Projekt Wyfłacalność II

Najważniejszym zagadnieniem w ramach współpracy międzynarodowej w Unii Europejskiej dotyczącej ubezpieczeń był w 2007 r. projekt Wyfłacalność II. Aktywność pracowników Urzędu Komisji koncentrowała się na pracach prowadzonych w Komitecie Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (CEIOPS), którego KNF jest członkiem. Opiniowane były również dokumenty omawiane w ramach prac Komisji Europejskiej i Rady Unii Europejskiej, na posiedzeniach których Polskę reprezentuje Ministerstwo Finansów.

Komitet Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych powołany został jako jeden z 3 komitetów doradczych Komisji Europejskiej ds. tworzenia i wdrażania wspólnotowych regulacji prawnych dotyczących rynku finansowego. CEIOPS stanowi niezależne ciało doradcze Komisji Europejskiej, do którego zadań należy:

- ▶ opiniowanie projektów wspólnotowych aktów prawnych – zarówno na wezwanie Komisji Europejskiej, jak i z własnej inicjatywy,
- ▶ promowanie i ufatwianie spójnej implementacji dyrektywy na obszarze całej UE oraz konwergencji praktyk nadzorczych,
- ▶ ufatwianie współpracy pomiędzy organami nadzoru państw członkowskich UE,
- ▶ czuwanie nad prawidłową i pełną implementacją wspólnotowych aktów prawnych dotyczących rynku finansowego UE.

CEIOPS zobowiązany jest do prowadzenia otwartych i możliwie szerokich publicznych konsultacji w zakresie przygotowywanych opinii i projektów. Powinny one uwzględniać wszystkie kategorie podmiotów działających w danym sektorze rynku finansowego, w tym: przedsiębiorców i konsumentów.

Projekt Wyfłacalność II jest nowym systemem regulacji działalności ubezpieczeniowej, w tym wyfłacalności zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, radykalnie zmieniającym dotychczasowe podejście do kontrolowania wyfłacalności zakładów poprzez wprowadzenie nadzoru opartego na ryzyku. Idea ta polega na identyfikacji czynników ryzyka, na jakie narażony jest dany zakład, wyznaczeniu na tej podstawie dla niego – w zależności od profilu prowadzonej działalności – wymogów kapitałowych, a także na zastosowaniu odpowiednich narzędzi ograniczających te czynniki ryzyka. W nowym systemie nadzoru dużą rolę przywiązuje się też do zagadnień raportowania i odpowiednich procedur zarządzania wewnętrznego w zakładach. Celem projektu jest poprawa konkurencyjności europejskich ubezpieczycieli oraz stworzenie gospodarczo efektywnego rynku ubezpieczeń poprzez dopasowanie wymogów nadzorczych wobec zakładu

do rodzaju prowadzonej przez niego działalności. Należy także podkreślić bardzo istotną rolę projektu Wyfłacalność II dla europejskich konsumentów. Na skutek wprowadzonych zmian zwiększyć się ma bezpieczeństwo ubezpieczonych oraz uposażonych objętych umowami ubezpieczenia. Według obecnych regulacji wymogi uzależnione są jedynie od skali działalności zakładu, a nie od profilu ryzyka.

Prace nad projektem Wyfłacalność II prowadzone są w Unii Europejskiej już od kilku lat. Najbardziej znaczącym wynikiem dotychczasowych prac jest opublikowany 10 lipca 2007 r. przez Komisję Europejską projekt Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Wyfłacalność II (COM(2007)361). Jednocześnie prowadzone były (i będą kontynuowane w 2008 r.) prace nad aktami wdrażającymi do dyrektywy (akty drugiego poziomu w procedurze Lamfalussy'ego).

Współpraca w ramach CEIOPS – Komitetu Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych

W 2007 r. pracownicy Urzędu KNF brali aktywny udział (uczestnictwo w posiedzeniach, współudział w przygotowywaniu dokumentów) w pracach czterech grup roboczych, utworzonych specjalnie dla realizacji projektu Wyfłacalność II:

- ▶ Grupy eksperckiej ds. wymogów finansowych,
- ▶ Grupy eksperckiej ds. modeli wewnętrznych,
- ▶ Grupy eksperckiej ds. zarządzania wewnętrznego, nadzoru i sprawozdawczości,
- ▶ Komitetu Nadzoru nad Ubezpieczeniowymi Grupami Kapitałowymi,

oraz w pracach Komitetu Stabilności Finansowej, którego część prac dotyczy projektu Wyfłacalność II (przygotowuje metodologię i rozwiązania organizacyjne prac CEIOPS nad oceną wpływu – tzw. *impact assessment* – aktów wykonawczych do opracowywanej obecnie dyrektywy).

W 2007 r. przedstawiciele Urzędu brali też udział we wszystkich posiedzeniach plenarnych CEIOPS, na których zatwierdzane są rozwiązania przygotowane w grupach roboczych, a także wyznaczane kierunki dalszych prac. Odbłyły się one w dniach

12-13 marca (Frankfurt), 27-28 czerwca (Amsterdam) i 29-30 października (Frankfurt). Dwa posiedzenia miały charakter nadzwyczajny (zwołane ad hoc) i odbyły się 14 września i 17 grudnia 2007 r. we Frankfurcie.

W 2007 r. wszystkie grupy robocze CEIOPS stworzone do realizacji projektu Wyfłacalność II zaangażowane były w badania QIS3 i QIS4. Pracowano też nad rozwiązaniami, które mają znaleźć swoje odzwierciedlenie w aktach wykonawczych do dyrektywy, oraz nad zasadą proporcjonalności, zgodnie z którą konieczne jest uwzględnienie w systemie Wyfłacalność II zarówno standardowych, jak i uproszczonych metod dla tych zakładów, które charakteryzują się nieskomplikowanym ryzykiem.

ILOŚCIOWE BADANIA WPŁYWU (QUANTITATIVE IMPACT STUDIES – QIS)

CEIOPS, na wniosek Komisji Europejskiej, przygotował oraz przeprowadził w 2007 r. trzecie ilościowe badanie wpływu (QIS 3), zakończone sporządzeniem i opublikowaniem raportu. CEIOPS opracował także pierwszą wersję specyfikacji technicznej czwartego ilościowego badania wpływu (QIS 4). Badania te mają na celu zaobserwowanie skutków, jakie dla zakładów ubezpieczeń działających na rynku europejskim – a także pośrednio dla całego rynku – mieć będą proponowane w projekcie Wyfłacalność II nowe rozwiązania. Badania przeprowadzane są także w celu oszacowania konsekwencji ekonomicznych wdrożenia systemu Wyfłacalność II oraz przygotowania zakładów do wdrożenia tego systemu.

Przeprowadzenie badania QIS 3 w Polsce koordynowała Komisja Nadzoru Finansowego. W badaniu udział wzięły 24 krajowe zakłady ubezpieczeń oraz dwie ubezpieczeniowe grupy kapitałowe. Wśród 24 zakładów ubezpieczeń było 9 zakładów ubezpieczeń na życie oraz 15 zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych. Przed i w trakcie badania Urząd Komisji służył pomocą podmiotom w nim uczestniczącym, a po zakończeniu badania sporządził i przekazał do CEIOPS raport z wynikami dla polskich zakładów ubezpieczeń (sierpień 2007).

GRUPA ROBOCZA DS. WYMOGÓW FINANSOWYCH (FINANCIAL REQUIREMENTS EXPERT GROUP – FINREQ)

Do czerwca 2007 r. funkcjonowała jako grupa robocza Filaru I. Grupa zajmuje się w ramach projektu Wyfłacalność II przygotowaniem rozwiązań dotyczących sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń, a w szczególności wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wyznaczania środków własnych, wyznaczania minimalnego wymogu kapitałowego MCR oraz kapitałowego wymogu wyfłacalności SCR. Dla wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz wyznaczania wymogu SCR grupa robocza przygotowuje zarówno standardowe metody, jak i uproszczone ich wersje dla zakładów ubezpieczeń charakteryzujących się małym, prostym i nieskomplikowanym ryzykiem. Grupa robocza jest także odpowiedzialna za przygotowywanie i przeprowadzanie wśród zakładów ubezpieczeń ilościowych badań wpływu (QIS).

W 2007 r. odbyło się łącznie 10 spotkań tej grupy (5 spotkań grupy roboczej ds. wymogów finansowych oraz 5 spotkań grupy roboczej Filaru I). Przedstawiciele Urzędu Komisji wzięli udział w 9 spotkaniach. W ciągu całego roku grupa robocza przygotowała ostateczną wersję porady CEIOPS dla Komisji Europejskiej dot. wybranych aspektów Filaru I, specyfikację techniczną trzeciego ilościowego badania wpływu QIS3 oraz projekt specyfikacji technicznej czwartego ilościowego badania wpływu QIS4.

GRUPA ROBOCZA DS. MODELI WEWNĘTRZNYCH (INTERNAL MODEL EXPERT GROUP – IMEG)

Grupa powstała w lipcu 2007 roku. Jest nową grupą zajmującą się projektem Wyfłacalność II. Do jej zadań należy:

- ▶ prowadzenie prac dotyczących projektowania i zatwierdzania pełnych oraz częściowych modeli wewnętrznych do wyznaczenia SCR zarówno dla pojedynczego zakładu ubezpieczeń, jak i ubezpieczeniowej grupy kapitałowej,
- ▶ zajmowanie się kwestiami związanymi z przeprowadzaniem m.in. testów statystycznych, kalibracją i walidacją modeli wewnętrznych, oceną jakości danych wejściowych i wyjściowych, standardami dokumentacji dla pełnych oraz częściowych modeli wewnętrznych,
- ▶ pełnienie roli łącznika komunikacyjnego w celu upowszechnienia i wzajemnej wymiany wiedzy o modelach wewnętrznych wśród nadzorców krajów UE oraz EOG.

W ramach grupy utworzono 3 podgrupy: podgrupę ds. ilościowych, podgrupę ds. jakościowych oraz podgrupę zajmującą się elementami wspólnymi formuły standardowej i modeli wewnętrznych.

W 2007 r. odbyły się 4 spotkania grupy. W tym okresie grupa przygotowała swój wkład do tzw. *stock-take exercise* (pytania o charakterze ilościowym) oraz opracowała rozdział dotyczący modeli wewnętrznych w specyfikacji technicznej badania QIS 4.

GRUPA ROBOCZA DS. ZARZĄDZANIA WEWNĘTRZNEGO, NADZORU ORAZ SPRAWOZDAWCZOŚCI (INTERNAL GOVERNANCE, SUPERVISION AND SUPERVISORY REPORTING EXPERT GROUP – IGSRR)

Grupa powstała w połowie 2007 r. z połączenia dotychczasowych grup ds. Filaru II i ds. Filaru III. Do jej zadań należy:

- ▶ prowadzenie prac przygotowawczych dotyczących wymogów związanych z jakościowymi aspektami zarządzania (zarządzanie ryzykiem, kontrola wewnętrzna),
- ▶ określenie zakresu i zasad współpracy organów nadzoru z różnych państw członkowskich, ukierunkowanych na harmonizację procesów nadzorczych, w szczególności sprawozdawczości i narzędzi nadzoru ostrożnościowego,
- ▶ określenie zakresu władzy nadzorczej, z naciskiem na przejrzystość i odpowiedzialność stosowanych praktyk nadzorczych,
- ▶ prowadzenie prac z zakresu ujawniania informacji finansowej oraz zagwarantowanie dyscypliny na rynku ubezpieczeniowym w kwestiach sprawozdawczych,

- ▶ zajmowanie się kwestiami rachunkowymi istotnymi z punktu widzenia europejskich organów nadzoru, w szczególności:
 - podążanie za kierunkami rozwoju prac IASB (International Accounting Standards Bureau) i prowadzenie prac w związku z wprowadzaniem Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej przez zakłady ubezpieczeń działające na rynkach UE,
 - prowadzenie prac związanych z kwestią sprawozdawczości dla organów nadzoru i dla odbiorców zewnętrznych.

W 2007 r., w ramach grupy IGSR, Urząd Komisji brał udział w dyskusjach nad projektem IASB dotyczącym II fazy prac nad Czwartym Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej „Umowy ubezpieczenia” oraz nad innymi projektami z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości finansowej prowadzonymi obecnie na arenie międzynarodowej. Ponadto Urząd Komisji brał udział w przygotowaniu dokumentu dotyczącego stosowania zasady proporcjonalności w projekcie Wyfłacalność II oraz w prowadzonych z europejskimi zrzeszeniami podmiotów rynkowych konsultacjach dotyczących publicznego ujawniania informacji.

KOMITET NADZORU GRUP UBEZPIECZENIOWYCH (INSURANCE GROUP SUPERVISION COMMITTEE – IGSC)

Pracował w 2007 r. głównie nad możliwościami praktycznej realizacji rozwiązań, jakie zaproponowała w zakresie nadzoru nad grupą ubezpieczeniową Komisja Europejska w projekcie dyrektywy ramowej.

Według propozycji Komisji Europejskiej grupa ubezpieczeniowa będzie traktowana jak jeden zakład. Jest to całkowicie nowe, niefunkcjonujące w dotychczasowych regulacjach rozwiązanie, które będzie miało olbrzymi wpływ zarówno na funkcjonowanie organu nadzoru, jak i na cały rynek ubezpieczeń. Jego naturalną konsekwencją będzie bowiem konsolidacja tego rynku w Unii Europejskiej, jako że wymogi Wyfłacalności II dla grup są znacznie korzystniejsze niż dla pojedynczych zakładów. Drugim skutkiem będzie przeniesienie ciężaru nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową z poziomu lokalnego nadzorca (organu nadzoru państwa, na terenie którego świadczone są usługi lub umiejscowione jest ryzyko) na poziom nadzorca grupowego (organu nadzoru kraju członkowskiego, w którym ma siedzibę podmiot dominujący grupy ubezpieczeniowej). Rodzi to wiele wątpliwości i zastrzeżeń związanych z podziałem kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy organami

nadzoru, a także z zapewnieniem właściwego poziomu ochrony osób ubezpieczonych. Wątpliwości budzi również zrealizowanie w praktyce koncepcji tzw. deklaracji wsparcia grupowego. Zgodnie z przepisami projektu dyrektywy podmiot dominujący grupy ubezpieczeniowej będzie mógł złożyć obietnicę pokrycia w przyszłości ewentualnych niedoborów finansowych w jednostce zależnej, w zamian za uzyskanie zgody organu nadzoru na aktualny brak pełnego pokrycia wymogów kapitałowych jednostki zależnej i oddanie ich do dyspozycji grupy).

Przedstawiciele Urzędu Komisji brali aktywny udział w pracach komitetu, polegający nie tylko na uczestnictwie we wszystkich spotkaniach, ale również na sporządzaniu dokumentów i kontaktach roboczych, mających pomóc w wyjaśnieniu wszystkich wątpliwości i rozwiązaniu problemów, jakie pojawiły się w związku z propozycją nowych rozwiązań dotyczących grup ubezpieczeniowych.

Współpraca z Ministerstwem Finansów

Pracownicy Urzędu Komisji biorą udział w opiniowaniu dokumentów i przygotowywaniu stanowiska Polski w sprawach z zakresu projektu Wyfłacalność II podejmowanych na forum instytucji unijnych, w których Polskę reprezentuje Ministerstwo Finansów, odpowiadając na zapotrzebowanie w tym zakresie zgłaszane przez resort finansów. W 2007 r. prace te koncentrowały się na zgłaszaniu uwag do projektu dyrektywy ramowej, omawianej w ramach Grupy roboczej ds. usług finansowych Rady Unii Europejskiej.

Posiedzenia grupy odbywały się od jesieni średnio 3 razy w miesiącu, rozważano podczas nich zmiany zapisów konkretnych artykułów proponowane przez poszczególne państwa członkowskie. Prace prowadzono według kolejności tematów ustalonej przez Prezydencję (portugalską, a następnie słoweńską). Komisja Nadzoru Finansowego zgłaszała uwagi do Ministerstwa Finansów i przedstawiała swoje stanowisko zarówno w drodze korespondencyjnej, jak i podczas roboczych spotkań. Współpraca ta ma na celu zapewnienie możliwie szerokiego promowania na forum UE rozwiązań korzystnych dla polskiego rynku ubezpieczeń.

W 2007 r. pracownicy Urzędu KNF udzielili również wsparcia służbom tłumaczeniowym Komisji Europejskiej w przekładzie tekstu projektu dyrektywy ramowej na język polski.

Inne zagadnienia w ramach współpracy w Unii Europejskiej związane z sektorem ubezpieczeń

Współpraca organów nadzoru dotycząca nadzoru nad ubezpieczeniowymi grupami kapitałowymi

Dyrektywa 98/78/EC z 27 października 1998 r. w sprawie nadzoru dodatkowego nad zakładami ubezpieczeń w grupach ubez-

pieczeniowych stwierdza potrzebę (oraz określa ogólne zasady) ściślejszej współpracy odpowiednich organów państw członkowskich UE w kwestii nadzorowania grup ubezpieczeniowych, prowadzących działalność na terenie tych państw.

Konkretne ustalenia w sprawie zasad tej współpracy określa tzw. Protokół Helsiński, zawarty przez organy nadzoru państw człon-

kowskich UE 11 maja 2000 r., zgodnie z którym (par. 1.5) powinny one nadzorować działalność grup ubezpieczeniowych, współpracując ze sobą w ramach tzw. komitetów koordynacyjnych.

Sposób organizacji i działania komitetów koordynacyjnych opisany jest szczegółowo w par. 2.2 i następnych Protokołu Helsińskiego. W szczególności:

- ▶ komitet powinien zostać ustanowiony przez organ nadzorujący podmiot dominujący w grupie,
- ▶ wszystkie organy nadzorujące podmioty grupy mają obowiązek współpracy w ramach komitetu,
- ▶ w zebraniach komitetu powinni brać udział pracownicy organów zajmujący się na co dzień nadzorem nad danym podmiotem,
- ▶ członkowie komitetu mogą wybrać nadzorcę kluczowego,
- ▶ zebrania komitetu koordynacyjnego mają odbywać się tak często, jak członkowie komitetu uznają za stosowne.

W 2007 r. reprezentanci Urzędu Komisji brali udział w spotkaniach komitetów koordynacyjnych. Na forum komitetów pracownicy przedstawili informacje dotyczące sytuacji finansowej i sposobu prowadzenia działalności polskich podmiotów należących do grup ubezpieczeniowych będących przedmiotem spotkań. Ponadto zapoznali się z podobnymi prezentacjami przedstawicieli innych organów nadzoru oraz brali udział w dyskusjach dotyczących czynników ryzyka i zagrożeń związanych z działalnością tych grup kapitałowych.

Konferencja szkoleniowa o nadzorze nad ubezpieczeniową grupą kapitałową. Spotkanie Komitetu Nadzoru Grup Ubezpieczeniowych (Kraków, 22-24.10.2007 r.)

W ramach prac nad pogłębieniem harmonizacji stosowania prawa wspólnotowego i konwergencji praktyk nadzorczych w UE, Urząd KNF, we współpracy z CEIOPS, zorganizował w dniach 22-23 października 2007 roku w Krakowie konferencję szkoleniową poświęconą praktycznym aspektom nadzoru nad ubezpieczeniowymi grupami kapitałowymi. Natomiast 24 października 2007 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Nadzoru Grup Ubezpieczeniowych.

Konferencję zorganizowano w ramach programu szkoleń CEIOPS przeznaczonych dla przedstawicieli członkowskich organów nadzoru. Urząd KNF był głównym organizatorem i gospodarzem szkolenia. Osobisty patronat nad programem objął Patrick Brady, Przewodniczący Komitetu Nadzoru Grup Ubezpieczeniowych. Wśród wykładowców znaleźli się przedstawiciele Urzędu KNF, organów nadzoru z Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Holandii i Hiszpanii, przedstawiciel Komisji Europejskiej i reprezentanci wybranych grup ubezpieczeniowych (Aviva, Allianz, Generali, PZU). W konferencji wzięło udział ok. 60 osób, głównie pracowników bezpośrednio zaangażowanych w proces nadzorczy lub kontrole w swoich macierzystych organach nadzoru, do których adresowane było szkolenie. Zakończyła się ona warsztatami, w czasie

których uczestnicy mogli rozwijać swoje praktyczne umiejętności w dziedzinie nadzoru i komunikacji interpersonalnej.

Nadzór konglomeratów finansowych

Efektom współpracy pomiędzy CEIOPS a CEBS (Europejskim Komitetem Nadzorców Bankowych) jest Grupa robocza ds. zagadnień międzysektorowych (IWCF). W 2007 roku zajmowała się ona:

- ▶ identyfikacją konglomeratów finansowych, działających w Europie i spełniających warunki przewidziane dla konglomeratu przepisami prawa wspólnotowego;
- ▶ raportami na temat funkcjonowania obecnej dyrektywy o konglomeratach finansowych (na zapytanie Komisji Europejskiej badano, jak różnice międzysektorowe wpływają na określenie adekwatności kapitałowej);
- ▶ stwierdzeniem, który z organów nadzoru z poszczególnych państw członkowskich, w których aktywne są podmioty wchodzące w skład zidentyfikowanych konglomeratów finansowych, jest nadzorcą właściwym dla danego konglomeratu (ang. *relevant competent authority*); tzn. który – poza koordynatorem (organem nadzoru podmiotu wiodącego) – powinien być zaangażowany w bezpośredni nadzór nad konglomeratem.

Uczestnicząc w pracach IWCF, pracownicy Urzędu Komisji nie tylko przyczyniają się do realizacji zadań Komitetu, ale również promują rozwiązania korzystne dla polskiego rynku finansowego.

Komitet Stabilności Finansowej (Financial Stability Committee – FSC)

Komitet Stabilności Finansowej CEIOPS powstał w październiku 2003 roku. Do najważniejszych jego zadań należy:

- ▶ opracowanie i wdrożenie programu ostrożnościowego w zakresie monitorowania wzajemnych relacji pomiędzy sektorami ubezpieczeń i pracowniczych funduszy emerytalnych oraz stabilnością finansową,
- ▶ opracowywanie raportów w zakresie stabilności finansowej sektorów ubezpieczeń i pracowniczych funduszy emerytalnych,
- ▶ prowadzenie prac związanych z monitorowaniem ryzyk międzysektorowych.

W 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego przekazała do Komitetu informacje dotyczące sytuacji na rynkach ubezpieczeń i pracowniczych funduszy emerytalnych oraz uczestniczyła w opracowaniu wiosennego i jesiennego raportu o stabilności finansowej.

Urząd Komisji był też zaangażowany w prowadzone przez FSC prace przygotowawcze do przeprowadzenia badań wpływu (ang. *impact assessment*) aktów wdrażających do przygotowywanej obecnie dyrektywy ramowej, które muszą zostać przygotowane i uchwalone celem wdrożenia w życie systemu Wypłacalność II. Porady CEIOPS odnośnie do projektów aktów wykonawczych powinny

zostać przedstawione KE w październiku 2009 roku. Wdrożenie aktów wykonawczych planowane jest na drugą połowę 2010 roku.

Ponadto, Urząd Komisji brał udział w pracach FSC nad projektem ogólnych wytycznych do przeprowadzania oceny wpływu nowych regulacji, przygotowanym przez Komisję Europejską. Pierwsza jego uzgodniona wersja została w 2007 r. przekazana do publicznych konsultacji. Po ich zakończeniu możliwa będzie finalizacja prac nad dokumentem i jego opublikowanie w pierwszej połowie 2008 roku.

Współpraca organów nadzoru w zakresie nadzoru działalności transgranicznej zakładów ubezpieczeń. Grupa zadaniowa CEIOPS ds. rewizji Protokołu ze Sieny – SPRTF

Protokół ze Sieny (protokół w sprawie współpracy organów nadzoru państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej w szczególności w zakresie zastosowania dyrektyw dotyczących ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń majątkowych i osobowych) dotyczy współpracy między państwami członkowskimi Unii Europejskiej w zakresie stosowania dyrektyw ustanawiających jednolitą licencję na prowadzenie działalności i jednolity nadzór nad zakładami, które korzystają z prawa swobody świadczenia usług na rynku UE, sprawowany przez władze kraju pochodzenia danego zakładu. Został zawarty przez organy nadzoru zrzeszone w CEIOPS w celu bardziej precyzyjnego niż w dyrektywach uregulowania współpracy organów nadzoru w tym zakresie (np. wymiany informacji na podstawie art. 44 trzeciej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz art. 43 trzeciej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie).

Na podstawie Protokołu ze Sieny organy nadzoru wypracowują m.in. stanowiska w sprawie planowanego przeniesienia portfela ubezpieczeń między zakładami ubezpieczeń autoryzowanymi w różnych krajach członkowskich, wycofania autoryzacji zakładu ubezpieczeń działającego na terenie UE, połączenia zakładów ubezpieczeń działających w UE, otwarcia przez zakład ubezpieczeń oddziału na terytorium innego państwa członkowskiego, jak również opracowują informacje o działalności nadzorowanych przez siebie zakładów ubezpieczeń na terenie innych krajów Unii Europejskiej. Protokół umożliwia też podejmowanie czynności w celu zobowiązania krajowego lub zagranicznego zakładu ubezpieczeń do dopełnienia czynności notyfikacyjnych.

W 2007 r. w ramach realizacji postanowień protokołu, Urząd Komisji uczestniczył w wymianie informacji statystycznych z organami nadzoru z pozostałych krajów członkowskich, jak również udzielił odpowiedzi na 8 zapytań brytyjskiego organu nadzoru dotyczących wyrażenia zgody na przeniesienie portfela ubezpieczeń pomiędzy zakładami z siedzibą w UE w związku z umiejscowieniem ryzyka ubezpieczeniowego w Polsce.

W grudniu 2006 r. członkowie CEIOPS podjęli decyzję o konieczności dokonania rewizji Protokołu ze Sieny. W tym celu powoła-

no w CEIOPS odrębny zespół zadaniowy, w którego pracach KNF od początku brała udział. Pierwszym krokiem w kierunku dokonania rewizji było przeprowadzenie ankiety wśród nadzorców państw członkowskich UE, badającej obecną sytuację i funkcjonowanie protokołu ze Sieny. Zespół zadaniowy zidentyfikował na tej podstawie słabości obecnych rozwiązań i przygotował projekt zmienionego protokołu, m.in. włączając do jego treści kilka nowych zagadnień, przede wszystkim dotyczących ochrony konsumentów oraz procedury pozasądowego rozpatrywania skarg. W październiku 2007 r. członkowie CEIOPS zatwierdzili projekt zmienionego protokołu i został on przekazany, zgodnie z obowiązującą w CEIOPS procedurą, do publicznych konsultacji. Zatwierdzenie nowej wersji protokołu i przyjęcie jej przez członków CEIOPS przewidziane jest na marzec 2008 roku.

Ułatwianie wdrożenia i stosowania dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Grupa ekspercka CEIOPS ds. pośrednictwa ubezpieczeniowego – IIEG)

Funkcjonowanie pośredników ubezpieczeniowych w UE podlega regulacjom dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego. Grupa ekspercka CEIOPS ds. pośrednictwa ubezpieczeniowego powstała w celu ułatwienia pełniejszej i bardziej jednolitej na obszarze UE implementacji tej dyrektywy. Eksperti polskiego organu nadzoru uczestniczą w jej pracach od samego początku.

W 2007 r. prace te koncentrowały się wokół następujących zagadnień:

- Finalizacji prac nad raportem o implementacji dyrektywy – szczegółowy raport wraz z 5 aneksami został zatwierdzony przez członków CEIOPS w marcu 2007 r. i przekazany Komisji Europejskiej. W dokumencie opisano sposób, w jaki państwa członkowskie implementowały najważniejsze postanowienia ww. dyrektywy, w tym dotyczące powołania rejestru (rejestrów) pośredników ubezpieczeniowych, wprowadzenia wymogów profesjonalizmu wobec pośredników oraz nałożenia na nich obowiązków informacyjnych wobec klientów.
- Opracowania, na potrzeby Komisji Europejskiej, definicji wykonywania przez pośredników ubezpieczeniowych działalności w ramach swobody świadczenia usług (zdefiniowania korzystania przez pośredników ze swobody świadczenia usług w państwach członkowskich innych niż państwo, w którym pośrednik jest zarejestrowany). Propozycja definicji uzyskała akceptację członków CEIOPS w październiku 2007 r. i została przekazana Komisji Europejskiej.
- Sugestii różnorodnych zmian w dyrektywie o pośrednictwie ubezpieczeniowym lub w Protokole Luksemburskim (protokół zawierający szczegółowe ustalenia w zakresie współpracy właściwych organów nadzoru w wykonywaniu postanowień dyrektywy, przyjęty przez CEIOPS w kwietniu 2006 r.), przedkładanych przez niektóre kraje członkowskie lub stowarzyszenia podmiotów rynkowych. Ze względu na niedawno zakończony proces implementacji dyrektywy, zdecydowa-

no o niewprowadzaniu na razie do niej znaczących zmian i obserwowaniu praktycznego działania przyjętego prawa. Z pozytywnym przyjęciem przez grupę spotkały się natomiast niektóre propozycje zmiany protokołu; w szczególności uzupełnienie go o procedurę rozpatrywania skarg analogiczną do proponowanej w ramach rewizji Protokołu ze Sieny oraz wprowadzenie załącznika z listą organów nadzoru właściwych w poszczególnych krajach członkowskich do prowadzenia rejestru pośredników.

Grupa robocza pracowniczych programów emerytalnych (Occupational Pensions Committee – OPC) i Podgrupa ds. wypłacalności (OPC solvency sub-committee)

Grupa robocza OPC działa od 2004 r. w ramach CEIOPS i zajmuje się:

- ▶ wypracowywaniem wspólnego rozumienia zapisów Dyrektywy 2003/41/EC z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (dyrektywa IORP),
- ▶ ułatwianiem współpracy pomiędzy organami nadzorów państw członkowskich,
- ▶ prowadzeniem prac przygotowawczych w ramach ogólnych zadań CEIOPS dot. problematyki pracowniczych programów emerytalnych.

W 2007 roku Grupa przygotowywała raport dot. doświadczeń związanych z implementacją dyrektywy IORP w kontekście jej przewidywanego przeglądu. W szczególności zajmowano się problematyką wydziałania aktywów (*ring fencing*), wykorzystywaniem pożyczek podporządkowanych, obowiązków informacyjnych wobec członków, beneficjentów i organów nadzoru oraz problemów interpretacyjnych, które pojawiły się przy definiowaniu działalności transgranicznej. Prace nad raportem podzielono na dwa etapy – pierwszy, obejmujący wyżej wymienione tematy, zakończono w 2007 roku. Prace będą kontynuowane w I połowie 2008 roku. We wszystkich działaniach ze strony polskiej przekazywano stosowne informacje o krajowych doświadczeniach w tym zakresie oraz monitorowano stan dyskusji i wypracowywane wnioski pod kątem ew. konsekwencji dla polskiego rynku oraz zadań nadzorczych.

Podgrupa robocza CEIOPS ds. wypłacalności w pracowniczych funduszach emerytalnych zajmuje się opracowaniem raportu

z przeglądu istniejących rozwiązań i zasad funkcjonowania pracowniczych funduszy emerytalnych w krajach Unii Europejskiej w kontekście dyrektywy IORP. Podgrupa jest ukierunkowana na badanie zagadnień związanych z produktami emerytalnymi bazującymi na modelu zdefiniowanego świadczenia (DB). W pierwszym etapie dokonywane są ustalenia faktyczne w odniesieniu do przyjętych w krajach członkowskich rozwiązań. W wyniku przeprowadzonych konsultacji ma powstać raport, którego celem będzie wyjaśnienie wszelkich rozbieżności lub innych wątpliwości co do stosowanych rozwiązań krajowych, odnoszących się do kwestii wypłacalności i innych mechanizmów bezpieczeństwa tych produktów emerytalnych.

Konwergencja nadzorcza (Convergence Committee – ConCo)

Komitet ds. konwergencji to stała grupa robocza CEIOPS utworzona na początku 2007 r. z przekształcenia Zespołu zadaniowego ds. konwergencji („Compass”), istniejącego od lutego 2006 roku. Warto odnotować, że Compass powstał właśnie z inicjatywy polskiego organu nadzoru. W 2007 r. KNF kontynuowała udział w pracach tej grupy roboczej w jej nowej formule organizacyjnej.

Prace ConCo są odpowiedzią CEIOPS na zalecenia Rady UE ds. Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN), nakazującym komitetom 3. poziomu w procedurze Lamfalussy’ego (CESR, CEIOPS, CEBS) podjęcie stałych działań zmierzających do zwiększenia konwergencji nadzorczej na obszarze UE.

Biorąc udział w ww. pracach, KNF w 2007 r. miała swój wkład w przygotowanie m.in.:

- ▶ nowego mandatu dla grupy (zakresu zadań) – zatwierdzonego przez członków CEIOPS na posiedzeniu plenarnym w marcu 2007 r.,
- ▶ protokołu ws. mechanizmu mediacji pomiędzy organami nadzoru z różnych państw członkowskich UE/EOG – zatwierdzonego i przyjętego do stosowania przez członków CEIOPS na posiedzeniu plenarnym w październiku 2007 r.,
- ▶ narzędzi ułatwiających wymianę personelu (organizowanie staży) pomiędzy pracownikami organów nadzoru z różnych państw członkowskich UE/EOG (nowa struktura strony internetowej CEIOPS, European Supervisory Culture; projekt Toolkit for organising secondments and study visits between CEIOPS Members) – prace zakończą się w pierwszej połowie 2008 r.,
- ▶ podstaw dla wdrożenia mechanizmów tzw. *peer reviews* w CEIOPS – prace zostaną zakończone w 2008 roku.

Współpraca w Unii Europejskiej związana z sektorem kapitałowym. CESR – Komitet Europejskich Regulatorów Rynku Papierów Wartościowych

W roku 2007 Urząd Komisji brał aktywny udział w pracach Komitetu Europejskich Regulatorów Rynku Papierów Wartościowych (CESR). CESR jest komitetem doradczym Komisji Europejskiej i organem konsultacyjnym Europejskiego Komitetu Papierów Wartościowych (ESC). Członkami Komitetu są instytucje nadzorujące rynki papierów wartościowych ze wszystkich państw członkowskich UE.

Jako jeden z trzech tzw. komitetów 3 poziomu (obok CEIOPS i CEBS) CESR realizuje następujące zadania:

- ▶ służyć radą Komisji Europejskiej podczas przygotowywania przepisów implementacyjnych do aktów prawnych UE poziomu pierwszego, tzn. dyrektyw ramowych, przyjmowanych w ramach Financial Services Action Plan,
- ▶ wzmacnianie współpracy europejskich organów nadzoru w interpretacji i stosowaniu prawa wspólnotowego oraz zbliżanie praktyk nadzorczych (konwergencja nadzoru na szczeblu europejskim).

W roku 2007 CESR realizował przede wszystkim działania związane z drugim z powyższych zadań. Z powodu toczących się w 2007 r. intensywne prace nad zaprojektowaniem i uruchomieniem systemów IT, których tworzenie było związane z implementacją dyrektywy MiFID, znacząco wzrosło również zaangażowanie finansowe nadzorców w funkcjonowanie CESR (składka członkowska).

Najważniejsze decyzje CESR zapadają na posiedzeniach plenarnych (*plenary meetings*), natomiast większość bieżących prac odbywa się w ramach grup eksperckich, operacyjnych i zadaniowych. Do grup tych należą:

- ▶ Grupa robocza Review Panel,
- ▶ Grupy operacyjne CESR:
 - CESR-Fin (w tym podgrupa EECS),
 - CESR-Pol (w tym Surveillance & Intelligence),
- ▶ Grupy eksperckie CESR:
 - poziomu 3. w zakresie Dyrektywy MiFID, wraz z podgrupami: MiFID-Rynki (*Markets*) oraz MiFID-Pośrednicy (*Intermediaries*),
 - grupa kontaktowa ds. prospektu (w zakresie dyrektywy prospektowej 2003/71/WE oraz rozporządzenia 809/2004),
 - ds. dyrektywy o wymogach przejrzystości (*transparency*),
 - ds. zarządzania inwestycyjnego,
 - Post-Trading Expert Group,
 - Econet,
 - CESR-Tech,
- ▶ CESR Corporate Governance Network.

Przedstawiciele Urzędu Komisji byli obecni na wszystkich posiedzeniach plenarnych CESR oraz brali udział w pracach wyżej wymienionych grup. Opis najważniejszych efektów działań grup CESR przedstawiono w dalszej części sprawozdania.

Ponadto, przedstawiciele Urzędu Komisji uczestniczyli w wewnętrznych dyskusjach w CESR poświęconych ocenie funkcjonowania Komitetów 3. poziomu. Efektem prac grupy ad hoc Beyond 2007 Task Force był raport CESR, przekazany jako wkład Komitetu do okresowej oceny procedury Lamfalussy'ego prowadzonej przez instytucje UE. Urząd KNF prezentował stanowisko, iż komitety 3. poziomu spełniają powierzone im funkcje i nie istnieją przesłanki do zmieniania ich statusu oraz metod funkcjonowania. Niemniej, ostatecznie zgodzono się, iż istnieje „rozdzźwięk” pomiędzy nieformalnym mandatem nadanym CESR przez Komisję Europejską – tworzącym oczekiwania, iż przepisy dyrektyw rynku kapitałowego będą aplikowane w identyczny sposób na wszystkich rynkach UE – oraz istniejącymi szczegółowymi rozwiązaniami prawnymi w poszczególnych krajach członkowskich, których krajowy nadzorca zmuszony jest w pełni przestrzegać.

Review Panel

Zadaniem stałej grupy roboczej Review Panel, w której pracach brali udział pracownicy UKNF, jest monitorowanie spójności stosowania przez instytucje członkowskie CESR dyrektyw regulujących rynek kapitałowy, jak również niewiązanych prawnie aktów 3. poziomu (standardów, wytycznych i rekomendacji CESR). Jest to narzędzie praktycznej realizacji zadania CESR, jakim jest dążenie do maksymalnego zbliżania (konwergencji) praktyk nadzorczych na poziomie europejskim. Review Panel prowadził prace w następujących obszarach:

- ▶ „Deregulacja” – usuwanie standardów, rekomendacji i wytycznych FESCO i CESR uznanych za zbędne. Rozpoczął się przegląd standardów CESR oraz jego poprzedniczki – FESCO z lat 1999-2005 – celem całkowitego lub częściowego usunięcia tych, które w międzyczasie zostały zastąpione przez postanowienia aktów pierwszego poziomu – dyrektyw przyjmowanych w ramach FSAP.
- ▶ UCITS: samoocena nadzorców w zakresie wypełniania wytycznych CESR odnośnie uproszczenia procedury notyfikacji funduszy zagranicznych. Samoocena (*self-assessment exercise*) to jedno z narzędzi używanych przez grupę Review Panel w celu analizy codziennych praktyk nadzorczych członków CESR. Samoocena jest pierwszym etapem przeglądu *peer review* (wzajemna analiza, weryfikacja przez równorzędnego), który zostanie przeprowadzony w drugim kwartale 2008 roku.

- ▶ Efektem prac Review Panel jest sprawozdanie, które zostanie podane do publicznej wiadomości w 2008 roku. Ocena każdego kraju została dokonana na podstawie systemu punktacji, przy czym wytyczne uzyskały określone wagi, w zależności od oceny ich ważności dla podmiotów rynkowych. Polska znalazła się w tym zestawieniu na jednym z dalszych miejsc (wypełnianie wytycznych określono w przypadku KNF na 69%); wpłynął na to brak możliwości skrócenia przez Urząd ustawowego terminu dwóch miesięcy na rozpatrzenie wniosku o umożliwienie sprzedaży jednostek zagranicznego funduszu. Wśród propozycji zmian do ustawy o funduszach inwestycyjnych, przygotowywanych w 2007 roku, znalazła się taka możliwość. Wytyczne CESR znajdują się na stronie internetowej KNF, pod adresem www.knf.gov.pl w zakładce „Regulacje UE”.
- ▶ Zaproponowana przy tej samej metodologii ma być używana w dalszych przedsięwzięciach CESR typu *peer review*; w 2008 roku będzie to *peer review* odnośnie spełniania Standardu nr 2 nt. informacji finansowej.
- ▶ Przegląd uprawnień (*mapping*) w zakresie wypełniania postanowień dyrektyw: prospektowej oraz Market Abuse Directive. Efektem przeglądu jest tabelaryczne zestawienie podane do wiadomości członków CESR, zawierające wypunktowanie istniejących różnic w sposobach krajowej implementacji podanych dyrektyw, wraz z wyjaśnieniami urzędów. Komisja Nadzoru Finansowego posiada wszelkie uprawnienia niezbędne do skutecznego realizowania zadań wynikających z dyrektyw MAD oraz prospektowej.

Grupy operacyjne CESR

CESR-FIN

Podstawowym zadaniem CESR-Fin jest wspieranie współpracy właściwych organów nadzoru UE (jak również pogłębianie współpracy z krajami spoza UE) w zakresie nadzoru nad informacją finansową emitentów, poprzez podejmowanie koniecznych działań, takich jak: ocena stosowania Standardu CESR Nr 1 dot. nadzoru nad informacją finansową, ocena wdrażania i nadzoru nad stosowaniem MSR/MSSF (Międzynarodowych Standardów Rachunkowości / Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej) przez emitentów, których papiery wartościowe notowane są na rynku regulowanym.

W 2007 r. odbyły się 4 posiedzenia CESR-Fin, w których uczestniczył ekspert Urzędu. W ramach prowadzonych przez CESR-Fin działań, m.in.:

- ▶ monitorowano prace IASB (International Accounting Standards Board) oraz IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee),
- ▶ zakończono prace nad raportem dotyczącym pierwszych doświadczeń związanych z zastosowaniem i egzekwowaniem przestrzegania MSR/MSSF w 2005 roku,
- ▶ prowadzono konsultacje związane z pracami nad określeniem równoważności standardów rachunkowości stosowanych w USA, Japonii i Chinach z MSR/MSSF,
- ▶ współpracowano z amerykańską Securities and Exchange Commission (US SEC), rezultatem czego był Protokół wymiany informacji z US SEC oraz decyzja US SEC dot. zaakceptowania stosowania MSR/MSSF przez zagranicznych emitentów bez konieczności przekształcania na standard US GAAP.

EECS (European Enforcers Coordination Session – Spotkania Koordynacyjne Przedstawicieli Organów Nadzorujących Krajów Europejskich) to podkomitet CESR-Fin. W ramach EECS odbywa się wymiana informacji na temat decyzji i stosowanej praktyki w zakresie nadzoru nad informacjami finansowymi zamieszczanymi w prospektach emisyjnych oraz raportach finansowych emitentów z rynku regulowanego. W 2007 r. odbyło się 8 spotkań EECS. Zgodnie z nowymi uprawnieniami (*Terms of Reference*) CESR-Fin, spotkania EECS, obecnie jedyne podkomitetu CESR-Fin, będą kontynuowane z częstotliwością około 10 razy w roku.

W celu zapewnienia koordynacji i spójności działań w zakresie nadzoru nad wdrażaniem informacji finansowych, dostępna dla organów nadzorujących jest specjalna baza danych EECS, która umożliwi korzystanie z informacji dotyczących istotnych decyzji podjętych przez te organy w związku z nadzorem nad raportowaniem finansowym i zastosowaniem MSR/MSSF przez emitentów. Zapewnieniu jednolitego stosowania MSR/MSSF w Unii Europejskiej służy także publikowanie na stronie internetowej CESR (www.cesr.eu) decyzji związanych z nadzorem nad informacją finansową, zamieszczanych w bazie EECS.

CESR-POL

Działania grupy CESR-Pol zmierzają do osiągnięcia wspólnego podejścia w zakresie tak implementacji, jak i stosowania Dyrektywy Market Abuse i dyrektyw wykonawczych do niej przez wszystkie kraje członkowskie. W tym celu CESR-Pol przygotowuje wytyczne w zakresie stosowania dyrektyw dotyczących nadużyć na rynku finansowym. Drugim podstawowym obszarem działania CESR-Pol jest rozważanie przypadków nadużyć, w tym wymiana opinii i informacji pomiędzy państwami członkowskimi.

W 2007 r. odbyły się cztery spotkania CESR-Pol. Grupa przedstawiła do zatwierdzenia ostateczną wersję, uwzględniającą uwagi uczestników rynku, projektu dokumentu „Poziom 3. – drugi zestaw wytycznych i informacji CESR dotyczących jednolitego zastosowania Dyrektywy”, który odnosi się do czterech następujących zagadnień:

- ▶ okoliczności stanowiących informację poufną (wskazano katalog zdarzeń, które mogą kreować informację poufną),
- ▶ powodów uzasadniających opóźnienie przekazania informacji poufnej do publicznej wiadomości,
- ▶ przesłanek skutkujących uznaniem informacji o dyspozycjach nabycia lub zbycia instrumentów finansowych za informacje poufne,
- ▶ listy osób fizycznych posiadających dostęp do określonych informacji poufnych w przypadku emitentów, których instrumenty finansowe notowane są na rynkach regulowanych kilku państw członkowskich (tzw. *dual listing*).

Ponadto, CESR-Pol przygotował na wniosek Komisji Europejskiej raport nt. administracyjnych środków i sankcji oraz sankcji karnych stosowanych w związku z wdrożeniem Dyrektywy Market Abuse w krajach członkowskich.

GRUPA SURVEILLANCE & INTELLIGENCE

Grupa S&I działa w strukturze CESR-Pol. Jest grupą roboczą, na forum której m.in. dochodzi do wymiany doświadczeń z za-

kresu zwalczania nadużyć na rynku kapitałowym oraz informacji dotyczących interpretacji przez poszczególne krajowe organy nadzoru, określonych zachowań na rynku kapitałowym pod kątem nadużyć rynkowych w zakresie regulowanym reżimem prawnym Dyrektywy Market Abuse. W 2007 roku grupa spotykała się trzykrotnie.

Członkowie grupy uczestniczą w pracach Urgent Issue Groups, powoływanych ad hoc przez zainteresowanych członków CESR w przypadkach zaistnienia okoliczności wskazujących na nadużycia o charakterze międzynarodowym. W ramach grupy S&I przeprowadzono również w roku 2007 ankiety wśród krajowych organów nadzoru, dotyczące:

- ▶ traktowania kwestii związanych z ujawnianiem przez firmy inwestycyjne łącznego salda przyjętych dyspozycji klientów w zakresie danego instrumentu finansowego,
- ▶ transakcji umówionych w kontekście czynu manipulacji instrumentem finansowym,
- ▶ anulowania zleceń przed rozpoczęciem notowań w kontekście czynu manipulacji instrumentem finansowym,
- ▶ interpretacji zapisów Rozporządzenia 2273/2003/EC w zakresie publicznego ujawnienia informacji w przypadku przeprowadzania programu skupu akcji własnych lub stabilizacji.

Grupy eksperckie CESR

GRUPA KONTAKTOWA CESR DS. PROSPEKTU

W okresie objętym sprawozdaniem miały miejsce cztery spotkania grupy kontaktowej CESR ds. prospektu, których efektem było uzgodnienie wspólnego stanowiska w kilkudziesięciu kwestiach, w tym m.in. prezentacji w prospekcie danych finansowych pro forma oraz niektórych aspektów ujawniania w prospekcie informacji, w przypadku gdy nie jest w nim podawana ostateczna cena lub liczba oferowanych papierów wartościowych. W styczniu 2007 r., w ramach konsultacji z uczestnikami rynku nt. funkcjonowania nowego „systemu prospektowego”, odbyło się ich spotkanie z przedstawicielami CESR (tzw. *open hearing*). W efekcie konsultacji i spotkania powstał raport, uzupełniony przez członków CESR o szereg zestawień statystycznych, który jest jedną z podstaw dla dalszych prac grupy kontaktowej nad ujednocnieniem stosowania nowego systemu prospektowego w całej UE oraz ewentualnych działań zmierzających do nowelizacji prawa UE w zakresie prospektu.

GRUPA EKSPERCKA DS. MiFID

Grupa Eksperska ds. MiFID (MiFID Level 3) została powołana celem szybkiego i efektywnego wdrożenia nowego porządku regulacyjnego w zakresie rynku kapitałowego wynikającego z Dyrektywy 2004/39 (MiFID). Większość prac grupy toczy się w ramach dwóch podgrup: podgrupy pośrednicy (*Intermediaries subgroup*) oraz rynki (*Markets subgroup*).

Przy znacznym udziale przedstawiciele Urzędu KNF, który wzięli udział w roku 2007 w 12 posiedzeniach grupy oraz podgrup, zrealizowano następujące działania:

- ▶ Przyjęcie protokołu dotyczącego nadzoru nad oddziałami firm inwestycyjnych działających na podstawie dyrektywy MiFID (*Protocol on the supervision of branches under MiFID*) – określa on formy współpracy państw członkowskich w powyższym zakresie.
- ▶ Przyjęcie *Przewodnika dla klientów w zakresie Dyrektywy MiFID (Consumer's Guide to MiFID)* – dokumentu istotnego z punktu widzenia inwestora, stanowiącego podsumowanie kluczowych dla klienta detalicznego praw i obowiązków wynikających z dyrektywy MiFID.
- ▶ Omówienie kwestii rynku transakcji walutowych Forward FX oraz zagadnienia, na ile transakcje typu FX Forward są objęte dyrektywą MiFID. Ta kwestia nie została rozstrzygnięta. Oczekuje się na stanowisko KE.
- ▶ Analiza kwestii utrzymania względnie usunięcia standardów opracowanych przez CESR, jak i przez FESCO (poprzednika CESR), przed przyjęciem MiFID. Komisja Europejska opowiada się za usunięciem dotychczasowych standardów ze względu na nowy reżim prawny wynikający z dyrektywy MiFID. Grupa podzielała pogląd KE w tej sprawie.
- ▶ Opracowanie i przyjęcie Rekomendacji w sprawie postanowień MiFID odnośnie do funkcjonowania paszportu europejskiego oraz Opinii w sprawie praktycznych rozwiązań w przypadku opóźnionej implementacji MiFID przez niektóre kraje (*Passport under MiFID – Recommendations for the implementation of the Directive and Statement on practical arrangements regarding the late transposition of MiFID*). W związku z tą drugą z powyższych kwestii, Urząd Komisji przyjął zasady przejściowe, do momentu wejścia w życie przepisów implementujących MiFID w naszym kraju.
- ▶ Interpretacja art. 41 MiFID – zagadnienie zawieszenia i wycofania instrumentów z obrotu. Analizowano różnice w interpretacji tej zasady na poziomie prawa krajowego.
- ▶ Analiza funkcjonowania bazy danych *MiFID database* – zawierającej katalog akcji dopuszczonych do obrotu na rynkach zorganizowanych zgodnie z MiFID.

GRUPA POST – TRADING EXPERT GROUP

Działalność w ramach CESR w roku 2007 rozpoczęła grupa ekspercka Post – Trading Expert Group, która kontynuuje zamknięte na pewien okres prace grupy ds. rozliczeń i rozrachunku. Początkowo jej działalność ograniczona była do monitorowania kwestii Target 2-Securities – systemu tworzonego przez Eurosystem, gdzie CESR wg ustaleń z Europejskim Bankiem Centralnym jest obserwatorem procesu tworzenia systemu. W dalszej kolejności grupa ma zająć się kwestią CESAME – powołanej przez Komisję Europejską w roku 2004 Grupy Eksperskiej ds. Doradztwa i Monitoringu, która pracuje nad skoordynowaniem inicjatyw prywatnych i publicznych w celu usunięcia barier w zakresie transgranicznych rozrachunków i rozliczeń transakcji papierami wartościowymi.

Grupa prowadzi prace nad kwestią implementacji 3. etapu Code of Conduct spółek zajmujących się rozliczaniem i rozrachunkiem – rozdzielanie usług i księgowości (*Service unbundling and accounting separation*).

GRUPA EKSPERCKA DS. ZARZĄDZANIA INWESTYCYJNEGO

W zakresie Grupy Ekspertkiej CESR ds. zarządzania inwestycyjnego w 2007 roku miało miejsce 5 posiedzeń, we wszystkich z nich wzięły udział przedstawiciele Urzędu Komisji. Dodatkowo, przedstawiciel Urzędu KNF na zaproszenie Komisji Europejskiej wzięły udział w debacie publicznej poświęconej propozycjom zmian Dyrektywy UCITS przygotowywanym przez Komisję Europejską.

Wśród najważniejszych prac prowadzonych przez grupę w 2007 r. roku należy wymienić:

- sfinalizowanie prac nad wytycznymi CESR w zakresie dopuszczalnych lokat funduszy UCITS, zatwierdzonymi w marcu 2007 roku oraz uzupełniającymi do nich wytycznymi CESR dotyczącymi klasyfikowania indeksów funduszy hedgingowych jako bazy instrumentów pochodnych dopuszczalnych dla funduszy UCITS, zatwierdzonych w lipcu 2007 roku. Dokumenty te stanowią uzupełnienie przepisów Dyrektywy Wykonawczej UCITS 2007/16/EC z dnia 19 marca 2007 r. w zakresie określenia, jakie warunki muszą spełniać poszczególne rodzaje instrumentów finansowych, aby można je było stosować w polityce inwestycyjnej funduszy UCITS. W 2007 roku zostały przygotowane przez Ministerstwo Finansów we współpracy z KNF projekty przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych mających na celu transpozycję przepisów Dyrektywy Wykonawczej do polskiego systemu prawa.
- prace na podstawie specjalnego mandatu Komisji Europejskiej, dotyczące przygotowania analizy w zakresie formatu i treści nowego dokumentu informacyjnego dla inwestorów funduszy UCITS, który zgodnie ze zmianami do Dyrektywy UCITS projektowanymi przez Komisję Europejską, ma zastąpić obecny skrót prospektu informacyjnego. Chodzi o tzw. Key Investor Information (KII). Nowy dokument informacyjny miałby być dokumentem nakierowanym szczególnie na potrzeby adresatów, czyli detalicznych inwestorów, powinien zawierać wyłącznie takie informacje, które są konieczne dla inwestorów do podjęcia decyzji inwestycyjnej, przy czym informacje te mają być przedstawione w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy. Dokument ma być uniwersalny w skali całej Unii Europejskiej, tak żeby umożliwiał porównanie funduszy UCITS pochodzących z różnych krajów unijnych; jednocześnie ma mieć zastosowanie do każdego rodzaju funduszu bez względu na ich konstrukcję i skomplikowanie, powinien się też mieścić na dwóch stronach formatu A4. Na podstawie koncepcji przygotowanej przez CESR, Komisja Europejska w 2008 roku zamierza przeprowadzić konsultacje publiczne, a także specjalne testy. KE w kilku krajach będzie szczegółowo badała odbiór nowego KII przez adresatów,
- wkład Grupy i CESR w prace Komisji Europejskiej w zakresie zmian Dyrektywy UCITS,
- powołanie specjalnej grupy zadaniowej, która zajmie się rozwiązywaniem bieżących problemów pojawiających się w praktyce działania nadzorców funduszy inwestycyjnych w różnych krajach członkowskich, a także analizą zasad sprawowania nadzoru w poszczególnych krajach w celu m.in.

zintensyfikowania wzajemnej współpracy pomiędzy nadzorcami. Przedmiotem jej działań, rozpoczętych w 2007 roku, jest nadzór w zakresie funduszy UCITS oraz systemy monitorowania i zarządzania ryzykiem inwestycyjnym funduszy UCITS stosowane przez spółki zarządzające.

GRUPA EKSPERCKA DS. DYREKTYWY O WYMOGACH PRZEJRZYSTOŚCI (TRANSPARENCY)

W celu zapewnienia zgodnej implementacji Dyrektywy 2004/109/WE oraz przepisów wykonawczych do niej w roku 2007 CESR powołał Grupę Ekspertką ds. dyrektywy o wymogach przejrzystości (*transparency*). W 2007 r. odbyły się 2 spotkania grupy, w których uczestniczył przedstawiciel Urzędu KNF. Najistotniejsze problemy, które są przedmiotem działalności grupy, to:

- analiza przebiegu implementacji Dyrektywy w poszczególnych krajach członkowskich,
- funkcjonowanie przepisów dotyczących wykonywania obowiązków informacyjnych w różnych krajach członkowskich,
- problemy z tworzeniem systemów gromadzenia i przechowywania informacji regulowanych Official Appointed Mechanism (OAM) w poszczególnych krajach członkowskich,
- wymiana informacji o decyzjach dotyczących równoważności przepisów krajów trzecich na podstawie art. 23 Dyrektywy Transparency.

CESR-TECH

Celem grupy jest opracowanie i wdrożenie systemu TREM, będącego praktyczną realizacją zapisów art. 25 Dyrektywy MiFID, tj. obowiązku przekazywania przez firmy inwestycyjne raportów z transakcjami do właściwej instytucji nadzorującej przez firmy inwestycyjne.

System TREM (Transaction Reporting Exchange Mechanism) stanowią struktury, procedury, oprogramowanie i urządzenia pozwalające na przesyłanie transakcji pomiędzy instytucjami nadzorującymi rynki kapitałowe. TREM należy rozumieć jako zestaw technicznych uwarunkowań, rozwiązań programistycznych, proceduralnych, jak i sprzętowych mający na celu realizację obowiązku codziennego raportowania (wzajemnego informowania się) o pewnej grupie transakcji przez instytucje nadzorujące rynki. Wymiana informacji o transakcjach ma odbywać się pomiędzy poszczególnymi Instytucjami Nadzorującymi (*competent authorities*). Transakcje są przesyłane zgodnie z opracowanym przez grupę standardem informacyjnym.

W 2007 r. ekspert Urzędu KNF wzięły udział w 7 spotkaniach grupy roboczej oraz jednym seminarium, poświęconym uruchomieniu systemu TREM.

W dniu 1 listopada 2007 r., zgodnie z terminem przewidzianym w Dyrektywie MiFID, państwa członkowskie CESR wdrożyły system TREM.

Prace nad TREM będą kontynuowane w roku 2008. Pod koniec roku 2007 powołano podgrupę TREM User Network, która zaj-

muje się eliminowaniem błędów powstających podczas raportowania za pośrednictwem TREM. Równoległe z pracami prowadzonymi w ramach projektu, zdecydowano, że konieczne jest zapoczątkowanie prac nad opracowaniem założeń oraz wdrożeniem 2 projektów informatycznych: All – Alternative Instrument Identifier oraz RDI Reference Data Interface. Oba projekty są niezbędne dla pełnego ujednoczenia przesyłanych danych.

CESR Corporate Governance Network

W grudniu 2007 r. utworzono Corporate Governance Network jako forum dyskusji i wymiany doświadczeń w zakresie wdrażania i stosowania zasad ładu korporacyjnego. Przedstawiciel Urzędu Komisji brał udział w przygotowaniach do utworzenia grupy, a w 2007 r. uczestniczył w jej pracach.

Grupa Robocza ds. zmiany Dyrektywy CRD (CRDWG)

W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się pierwsze spotkanie Grupy Roboczej ds. zmiany Dyrektywy CRD (CRDWG) przy DG Internal Market and Services Komisji Europejskiej. W pracach grupy Polskę reprezentuje Ministerstwo Finansów, przedstawiciele nadzoru dysponują głosem doradczym. W spotkaniu (grudzień 2007) uczestniczył przedstawiciel KNF jako reprezentant nadzorczy rynku kapitałowego, jak również przedstawiciel Głównego Inspektoratu Nadzoru Bankowego. W związku z integracją nadzoru finansowego w Polsce, na kolejnych spotkaniach CRDWG, reprezentanci KNF prezentują jednolite stanowisko do proponowanych zmian, w zakresie rynku bankowego oraz kapitałowego. Obszary diskutowanych zmian do CRD to:

- ▶ ustrukturyzowanie współpracy i wymiany informacji pomiędzy nadzorcami macierzystymi i goszczącymi (sprawującymi

nadzór nad, odpowiednio, podmiotem dominującym w europejskiej grupie kapitałowej oraz podmiotami zależnymi), która miałyby się odbywać w ramach tzw. kolegiów nadzorczych. Działania kolegiów mają być koordynowane przez nadzorców odpowiedzialnych za wykonywanie nadzoru skonsolidowanego.

- ▶ inne istotne kwestie o charakterze technicznym, w tym: kwestia zaliczania do funduszy podstawowych banków i kapitałów podstawowych firm inwestycyjnych instrumentów hybrydowych; rozwiązania dotyczące dużych zaangażowań, uwzględniania zabezpieczeń należności i wyłączeń w stosunku do wybranych firm inwestycyjnych, zagadnienia dot. księgi handlowej i transferu ryzyka i in. W zależności od konkretnych zapisów, kwestie te dotyczą w różnym stopniu sektora bankowego oraz firm inwestycyjnych.

Przegląd procedury Lamfalussy'ego

Procedura Lamfalussy'ego to specjalny proces projektowania, konsultowania, przyjmowania i wdrażania w życie nowego prawa wspólnotowego w Unii Europejskiej, dotyczącego rynku kapitałowego, ubezpieczeń, instytucji pracowniczego zaopatrzenia emerytalnego i bankowego. Funkcjonuje od 2003 r. (od 2001 r. dla rynku kapitałowego). Ustanowienie jej miało na celu lepsze i szybsze tworzenie, a także jednolite i pełne wdrażanie prawa wspólnotowego regulującego newralgiczny i szybko zmieniający się rynek finansowy. Procedurze odpowiada specjalna 4-poziomowa struktura instytucjonalna i funkcjonalna (4 poziomy działań: dyrektywy ramowe, akty wdrażające, standardy, rekomendacje i zalecenia, nadzór nad wdrażaniem i stosowaniem prawa przez państwa członkowskie).

W 2007 r. Komisja Europejska, Rada Unii Europejskiej oraz Parlament Europejski przeprowadziły ocenę dotychczasowego funkcjonowania procedury pod kątem osiągnięcia przez nią założonych celów. Zakończyła się ona w grudniu 2007 r. wydaniem przez ECOFIN (Radę UE ds. Gospodarczych i Finansowych) zaleceń dotyczących dalszego funkcjonowania i ulepszenia działania

procedury. Ponadto, w trakcie 2007 r., zarówno Komisja, jak i Rada UE – za pomocą swoich grup roboczych, przygotowały raporty w tym zakresie.

KNF brała aktywny udział w procesie oceny funkcjonowania i rewizji procesu Lamfalussy'ego, współtworząc rekomendacje CEIOPS oraz CESR dla Komisji Europejskiej w tym zakresie, a także udzielając opinii Ministerstwu Finansów, którego przedstawiciele uczestniczyli w pracach nad oceną procesu Lamfalussy'ego na poziomie Komisji Europejskiej i Rady UE. W listopadzie 2007 r. Artur K. Kluczny, Zastępca Przewodniczącego KNF, wziął także udział w spotkaniu 3L3 European Regulators Meeting, poświęconemu w większości temu zagadnieniu.

Szeroką dyskusję o funkcjonowaniu komitetów 3. poziomu podsumowała Rada Unii Europejskiej w składzie ministrów finansów (ECOFIN) na posiedzeniu 4 grudnia 2007 r.; przyjęte przez Radę konkluzje zawierają rekomendacje co do dalszych prac nad modyfikacją zasad funkcjonowania trzech komitetów, które będą się toczyć w roku 2008.

Eurostat – Biuro Statystyki Wspólnot Europejskich

Komisja Nadzoru Finansowego regularnie przekazuje do Eurostatu dane o nadzorowanym przez siebie rynku. W 2007 r. przygotowano dane dotyczące funduszy emerytalnych za 2006 r. do badania pt. *Statystyka strukturalna przedsiębiorstw*.

Uczestnictwo Komisji Nadzoru Finansowego w projekcie „Poprawa jakości Rachunków Narodowych”

Na mocy porozumień Nr 1/RN/2007 i Nr 2/RN/2007 pomiędzy Komisją Nadzoru Finansowego i Głównym Urzędem Sta-

tystycznym, podpisanych w dniu 27 listopada 2007 r., KNF uczestniczy w realizacji projektu *Poprawa jakości Rachunków Narodowych*. Celem tego projektu jest opracowanie metod pomiaru wielkości produkcji instytucji ubezpieczeniowych. Projekt ten jest realizowany ze środków Komisji Europejskiej, przy współfinansowaniu GUS, zgodnie z umową o dotacji nr 40100.2006.001-2006.403 zawartą w dniu 22 grudnia 2006 r. pomiędzy Komisją Europejską (EUROSTAT-em) a Głównym Urzędem Statystycznym. Termin realizacji projektu to 31 grudnia 2008 r., w części realizowanej przez KNF zaś – 27 sierpnia 2008 roku.

Projekty pomocowe Unii Europejskiej

Projekt współpracy bliźniaczej dla bułgarskiej Komisji Nadzoru Finansowego Phare BG/2004/IB/FI/02

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, które stworzyło nowe możliwości uczestniczenia instytucji polskiej administracji publicznej w programach pomocowych, np. Phare³, możliwe stało się nie tylko występowanie Polski w roli beneficjenta, ale także w charakterze strony unijnej wspierającej zarówno kraje kandydujące, jak i potencjalnie kandydujące. Decyzją Komisji Europejskiej na wykonawcę projektu wzmocnienia instytucjonalnego bułgarskiej Komisji Nadzoru Finansowego: Wzmocnienie zdolności administracyjnych Bułgarskiej Komisji Nadzoru Finansowego we wdrażaniu *acquis communautaire* w obszarze papierów wartościowych, funduszy emerytalnych oraz ubezpieczeń zostali wybrani: b. Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, a następnie Komisja Nadzoru Finansowego, która wstąpiła w prawa i obowiązki wynikające z umów zawartych przez zlikwidowane Urzędy, oraz nadzór hiszpański (Derección General de Seguros y Fondos de Pensiones – Dyrekcja Generalna Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych). Do czasu konsolidacji polskiego nadzoru rynku finansowego projekt był również współrealizowany przez b. Komisję Papierów Wartościowych i Giełd. Realizacja projektu została rozpoczęta 1 grudnia 2005 roku. Do końca października 2007 r. zakończono wszystkie planowane oraz dodatkowe działania. Zakończenie finalnego sprawozdania z realizacji projektu przez służby KE, celem oficjalnego końcowego rozliczenia i zamknięcia projektu, planowane jest w I kwartale 2008 roku.

Strona polska realizowała projekt w charakterze partnera wiodącego (który w świetle regulacji unijnych odpowiada w całości

³ Phare – program w ramach którego realizowane są projekty, w których instytucje polskiej administracji publicznej jako strona unijna świadczy pomoc krajom kandydującym na zasadzie współpracy bliźniaczej (*twinning*) finansowanej z funduszy przedakcesyjnych UE.

za realizację założeń projektu oraz wydatkowanie środków budżetowych) przy wsparciu hiszpańskiego nadzoru, tzw. młodszego partnera. Kierownictwo projektu stanowili: 2 Liderzy Projektu ze strony polskiego i bułgarskiego nadzoru finansowego, współlider ze strony hiszpańskiego nadzoru, Długoterminowy Doradca Współpracy Bliźniaczej w Sofii delegowany przez partnera wiodącego projektu (KNF).

Podstawowym zadaniem projektu (w całości finansowanego ze środków pomocowych UE), którego budżet wynosił blisko 1,3 mln euro, była pomoc w implementacji unijnych dyrektyw i standardów w dziedzinie nadzoru nad rynkiem finansowym w Bułgarii poprzez rozwijanie, umacnianie i harmonizację prawa, struktur oraz procedur kontrolnych zgodnie z wymogami wynikającymi z przystąpienia Bułgarii do UE z dniem 1 stycznia 2007 roku.

Tematyka pomocy dla bułgarskiej Komisji obejmująca zagadnienia z zakresu rynku kapitałowego, funduszy emerytalnych i ubezpieczeń realizowana była w 4 blokach tematycznych.

Komponent 1 – budowa strategii nadzoru i infrastruktura administracyjna obejmowała zagadnienia, dotyczące strategii nadzoru na poziomie poszczególnych rynków (kapitałowy, ubezpieczeń i funduszy emerytalnych) i na poziomie zintegrowanym. Zharmonizowane strategie określały długoterminowe zadania, taktyczne i średnioterminowe cele oraz priorytety odzwierciedlające kierunek rozwoju nadzoru zgodnie z zamierzonymi celami. Budowa strategii również obejmowała politykę zarządzania zasobami ludzkimi, w szczególności: opisy stanowisk pracowników, zasady rekrutacji i selekcji pracowników, politykę szkoleniową, ocenę pracowniczą, systemy motywacyjne oraz zagadnienia dot. komunikacji zespołowej.

Komponent 2 – rozwój infrastruktury prawnej obejmował zagadnienia, poświęcone wdrożeniu unijnych dyrektyw na rynku kapitałowym, funduszy emerytalnych i ubezpieczeń: UCITIS, MAD, ISD, MiFID, prospektu emisyjnego, jawności danych, rezerw technicznych oraz wypłacalności.

Komponent 3 – wdrożenie dobrych praktyk unijnych oraz przeszkolenie kadr nadzoru finansowego; obejmował zagadnienia: rynku kapitałowego, ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

Tematyka każdej z grup obejmowała zarówno zagadnienia wspólne dla wszystkich rynków, takich jak: edukacja konsumenta, ład korporacyjny, zakres obowiązków informacyjnych, rejestr agentów, jak i właściwe dla poszczególnych rynków, np.: strategie inwestycyjne, produkty emerytalne, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, komunikacyjne i reasekuracja.

Komponent 4 – wzmocnienie współpracy międzynarodowej, w tym opracowanie strategii współpracy międzynarodowej, planu działań celem ulepszenia współpracy międzynarodowej, proces legislacyjny w UE, wymiana informacji między nadzorami i wsparcie przy organizacji międzynarodowych konferencji w Sofii.

Zrealizowane zadania zostały dokonane wysiłkiem ponad 110 ekspertów z Polski i Hiszpanii oraz 7 innych krajów UE (Niemiec, Austrii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Grecji, Francji i Węgier) poprzez ponad 200 od 2 do 5-dniowych misji eksperckich.

Dzięki oszczędnościom budżetowym zgodnie z oczekiwaniami strony bułgarskiej zrealizowano dodatkowe misje eksperckie w Sofii, w takich sprawach, jak np. system nadzoru opartego na analizie ryzyka, strategia nadzoru zintegrowanego czy nadzór podmiotów działających w ramach jednolitego paszportu europejskiego i międzynarodowe szkolenia dla kadry bułgarskiej Komisji. Zorganizowane zostały kilkukrotne wizyty studyjne zarówno w polskim, jak i hiszpańskim, niemieckim i węgierskim organie nadzoru oraz również w instytucjach współpracujących z polskim organem nadzoru, takich jak Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny czy Polska Izba Ubezpieczeń.

Przygotowanie, a następnie realizacja projektu stanowiła duże wyzwanie dla Urzędu Komisji. Wymagała podejmowania szeregu istotnych decyzji i nowatorskich działań ze strony znacznej części pracowników Urzędu KNF. W związku z faktem, że b. UKNUIFE, a następnie Urząd KNF był jedną z pierwszych w Polsce instytucji administracji publicznej świadczących pomoc jako strona unijna na zasadzie współpracy bliźniaczej, projekt był wykonywany w sytuacji, która wymagała kreowania nowych procedur i dostosowywania regulacji krajowych do wymogów prawa unijnego. Niemniej jednak, główną korzyścią dla Urzędu Komisji było podnoszenie kwalifikacji zaangażowanych w projekt pracowników w charakterze krótkoterminowych ekspertów. Istotną korzyścią było również kreowanie wizerunku kraju i Urzędu Komisji dojrzałego do funkcjonowania w strukturach UE, podejmującego nowe wyzwania na arenie międzynarodowej oraz partnerskie relacje z innymi nadzorami UE. Zdaniem bułgarskiego organu nadzoru największą pośrednią korzyścią było wzmocnienie zdolności instytucjonalnej szczególnie w obszarze współpracy międzynarodowej, regulacji prawnych i wymiany informacji i dobrych praktyk. Do bezpośrednich rezultatów projektu należą m.in.: opracowanie strategii nadzoru finansowego w Bułgarii z wykluczeniem bankowego, rozwój infrastruktury prawnej, sporządzenie i wprowadzenie zasad i procedur dot. współpracy międzynarodowej, międzynarodowe szkolenia i konferencje. Zarówno wykonawca, jak i beneficjent projektu ocenili bardzo pozytywnie realizację projektu.

Wielosektorowy projekt na rzecz wzmocnienia zdolności administracyjnych: „Wzmocnienie ochrony ofiar wypadków w świetle dyrektyw komunikacyjnych, poprzez przeprowadzenie analizy funkcji i zadań poszczególnych instytucji rynku ubezpieczeń”

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z 2 sierpnia 2005 r., w ramach alokacji Środków Przejściowych 2005⁴, Urząd Komisji był beneficjentem wielosektorowego projektu na rzecz wzmocnienia zdolności administracyjnych „Wzmocnienie ochrony ofiar wypadków w świetle dyrektyw komunikacyjnych, poprzez przeprowadzenie analizy funkcji i zadań poszczególnych instytucji rynku ubezpieczeń”.

Głównym celem projektu, którego budżet wynosi 165 tys. euro (w tym 150 tys. euro stanowią środki pomocowe UE), jest podniesienie kwalifikacji i wiedzy pracowników organu nadzoru w zakresie europejskich rozwiązań dotyczących obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego, w tym taryfikacji ubezpieczeniowej, oceny ryzyka oraz opracowywania przepisów technicznych.

Projekt zakłada ponadto wsparcie instytucji polskiego rynku ubezpieczeń komunikacyjnych, m.in. Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, poprzez zapoznanie ich z najlepszymi praktykami i doświadczeniami innych państw członkowskich UE w zakresie dostosowania prawa krajowego w dziedzinie ubezpieczeń komunikacyjnych do prawodawstwa unijnego.

Projekt przewiduje także działania edukacyjno-informacyjne, które mają na celu podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie praw i obowiązków osób ubezpieczonych wynikających z unijnych dyrektyw komunikacyjnych.

W wyniku trzeciego postępowania przetargowego w trybie nieograniczonym 15 grudnia 2007 r. zostały podpisane umowy z 2 wykonawcami projektu Transition Facility 2005/017-488.01.02.01.

Realizacja projektu jest przewidziana w okresie styczeń – maj 2008 roku.

⁴ Transition Facility – instrument stanowiący kontynuację programu Phare, adresowany do tzw. 10 nowych członków UE. Program dotyczy okresu 2004-2006 i kontynuuje proces wzmacniania administracji i wymiaru sprawiedliwości oraz wdrażanie prawodawstwa UE.

Projekt pomocy technicznej dla rosyjskiego sektora ubezpieczeniowego

W efekcie wygranego przetargu w grudniu 2007 r. Urząd KNF jako członek międzynarodowego konsorcjum przystąpił do projektu pomocy technicznej dla rosyjskiego sektora ubezpieczeniowego w ramach programu działań zewnętrznych Wspólnoty Europejskiej dla Wspólnot Niepodległych Państw (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Kirgizja, Mołdowa, Rosja, Tadżykistan, Turkmenia, Ukraina i Uzbekistan).

Beneficjentami projektu są Ministerstwo Finansów Federacji Rosyjskiej, Federalny Organ Nadzoru Ubezpieczeń Federacji Rosyjskiej oraz Stowarzyszenie Rosyjskich Towarzystw Ubezpieczeniowych. Budżet projektu, całkowicie finansowanego ze środków pomocowych UE, wynosi blisko 2,8 mln euro.

Realizacja projektu zakłada:

- ▶ wzmocnienie regulacji prawnych w obszarze sektora ubezpieczeń Ministerstwa Finansów Federacji Rosyjskiej;
- ▶ wzmocnienie nadzoru nad sektorem ubezpieczeń przez Federalny Organ Nadzoru Ubezpieczeń;
- ▶ wsparcie Stowarzyszenia Rosyjskich Towarzystw Ubezpieczeniowych w dążeniu do rozwoju konkurencyjnego sektora ubezpieczeń;
- ▶ pomoc rosyjskim zakładom ubezpieczeń w ich przekształcaniu w ramach dostosowywania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (IFRS) oraz dobrych praktyk ładu korporacyjnego;
- ▶ podniesienie kwalifikacji i wiedzy pracowników rosyjskiego organu nadzoru ubezpieczeń w zakresie europejskich rozwiązań (Dyrektyw) i międzynarodowych dobrych praktyk ubezpieczeniowych.

Realizacja projektu jest przewidziana w okresie marzec 2008 r. – marzec 2010 r. (24 miesiące).

Projekt Środki Przejściowe 2006 – Rezerwa Elastyczna

W II kwartale 2007 r. Urząd KNF uruchomił procedurę pozyskiwania środków pomocowych UE w ramach programu Środki Przejściowe 2006. We współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej zostały opracowane 2 wnioski projektowe:

- ▶ „Implementacja Metodologii Procesu Przeglądu i Oceny Nadzorczej dla firm inwestycyjnych zgodnie z nową Dyrektywą ws. Wymogów Kapitałowych. Wzmocnienie uprawnień nadzorczych KNF w zakresie rynku kapitałowego”;
- ▶ „Wzmocnienie zdolności nadzorczych KNF w zakresie rynku funduszy emerytalnych oraz pracowniczych programów emerytalnych”.

Zgodnie z założeniami programu Środki Przejściowe 2006 oba projekty mają na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych Urzędu KNF w ramach umów uproszczonej współpracy bliźniaczej. Budżet projektu związanego z tematyką rynku kapitałowego wynosi 111 222,75 EUR (w tym 108 422,75 EUR pochodzi z UE), natomiast budżet projektu dotyczącego tematyki rynku funduszy emerytalnych wynosi blisko 130 539,90 EUR, z czego 123 539,90 EUR stanowią środki pomocowe UE).

W grudniu 2007 r. decyzją Komisji Europejskiej Urząd Komisji został beneficjentem projektu „Implementacja Metodologii Procesu Przeglądu i Oceny Nadzorczej dla firm inwestycyjnych zgodnie z nową Dyrektywą ws. Wymogów Kapitałowych. Wzmocnienie uprawnień nadzorczych KNF w zakresie rynku kapitałowego” oraz rozpoczął prace nad modyfikacją drugiego wniosku projektowego „Wzmocnienie zdolności nadzorczych KNF w zakresie rynku funduszy emerytalnych oraz Pracowniczych Programów Emerytalnych”⁵.

Oba projekty zakładają przeprowadzenie kilku seminariów łącznie z warsztatami szkoleniowymi oraz wizyty studyjne w krajach członkowskim UE dla pracowników Urzędu KNF.

Realizacja obu projektów jest przewidziana w okresie III-IV kwartał 2008 roku.

⁵ zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej w styczniu 2008 roku.

Działania na forum międzynarodowym

Działania na forum międzynarodowym

IAIS – Międzynarodowe Stowarzyszenie Nadzorów Ubezpieczeniowych

Polski organ nadzoru jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Nadzorów Ubezpieczeń (International Association of Insurance Supervisors – IAIS) od 1996 roku. Utworzone w 1994 r. stowarzyszenie reprezentuje organy nadzorcze z około 120 państw. Organizacja powstała w celu rozwijania współpracy pomiędzy instytucjami nadzorującymi sektor ubezpieczeniowy, a także instytucjami innych sektorów finansowych. IAIS opracowuje zasady i standardy w dziedzinie ubezpieczeń oraz organizuje szkolenia dla specjalistów z nowopowstałych rynków. Celem tych działań jest stworzenie stabilnego, rzetelnego i efektywnego rynku ubezpieczeń, chroniącego interesy posiadaczy polis ubezpieczeniowych.

W 2007 roku przedstawiciele Urzędu Komisji brali udział w spotkaniach plenarnych członków organizacji. Ostatnie spotkanie połączone było z doroczną konferencją IAIS, poświęconą globalnym zmianom w kontekście nadzoru ubezpieczeniowego, obejmującym szerokie spektrum tematów, m.in. międzynarodowe standardy rachunkowości, rynki wschodzące oraz starzenie się społeczeństw.

Reprezentant Urzędu Komisji pełni w IAIS rolę koordynatora regionalnego (region Europy Środkowej, Wschodniej i Zakaukasia). W ramach tej działalności Urząd KNF wspomaga kraje z regionu m.in. w kwestii organizacji seminariów regionalnych, implementacji programu translacyjnego, określenie potrzeb szkoleniowych w regionach, wdrażania standardów w regionie, dążąc do łatwiejszego osiągnięcia przez nich celów przedstawionych w dokumencie IAIS „Roadmap for Standard Implementation Activities”.

Reprezentanci Urzędu KNF zgłoszeni są również do prac w Komitecie Technicznym IAIS, który w 2007 roku zajmował się zagadnieniami dotyczącymi wzajemnego uznawania nadzorów w obszarze reasekuracji, tematem nadzoru nad ubezpieczeniowymi grupami kapitałowymi, standardami zarządzania ryzykiem działalności w kontekście wypłacalności oraz mikroubezpieczeniami (uproszczonymi, a przez to tańszymi wersjami klasycznych produktów ubezpieczeniowych).

IOPS – Międzynarodowa Organizacja Nadzorów Emerytalnych

Polski organ nadzoru jest członkiem Międzynarodowej Organizacji Nadzorów Emerytalnych (International Organisation of Pension Supervisors – IOPS) od momentu jej utworzenia w 2004 roku.

IOPS to niezależna organizacja międzynarodowa o ogólnoświatowym zasięgu, skupiająca nadzory nad prywatnymi systemami emerytalnymi. Do celów organizacji należą m.in. prowadzenie badań i analiz dotyczących emerytur prywatnych i nadzoru nad nimi, ułatwianie dystrybucji i komunikacji dorobku nauko-

wego w tej dziedzinie, gromadzenie informacji na ten temat we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami międzynarodowymi.

W 2007 r. przedstawiciele Urzędu KNF brali udział w trzech spotkaniach organizacji. Dyskutowano na nich kwestie związane z przeglądem systemów nadzorczych, zarządzaniem funduszami emerytalnymi, dobrymi praktykami w zakresie zarządzania ryzykiem oraz licencjonowaniem podmiotów emerytalnych.

IOSCO – Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych

Polski organ nadzoru od 1990 r. jest członkiem Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych (International Organization of Securities Commissions – IOSCO), zrzeszającej instytucje regulujące i nadzorujące rynki finansowe z różnych krajów. W skład IOSCO wchodzi 188 członków, którzy dzielą się na członków zwykłych (każdemu z członków przysługuje jeden głos, mają prawo uczestniczyć w charakterze członków w pracach wszystkich Komitetów IOSCO), stowarzyszonych (nie mają prawa głosu i nie mogą być członkami Komitetu Wykonawczego, wchodzi jednak w skład Komitetu Prezydialnego) i afiliowanych (nie mają prawa głosu, nie wchodzi również w skład Komitetu Prezydenckiego i Komitetu Wykonawczego; niemniej jednak status członka afiliowanego umożliwia im współpracę z IOSCO, np. w zakresie opracowywania standardów, rekomendacji, itp.).

Do głównych celów IOSCO należy:

- ▶ współpraca w zakresie ustanawiania wspólnych standardów regulacyjnych mających na celu wspieranie uczciwego i sprawnego funkcjonowania rynków finansowych,
- ▶ wzajemna wymiana doświadczeń i informacji w celu doskonalenia funkcjonowania krajowych rynków papierów wartościowych,
- ▶ wspólne działania na rzecz ustanowienia standardów i efektywnego nadzoru nad międzynarodowymi transakcjami papierami wartościowymi,
- ▶ wzajemna pomoc w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa rynków papierów wartościowych poprzez rygorystyczne przestrzeganie standardów i przeciwdziałanie przestępstwom finansowym.

Komisja Nadzoru Finansowego jest członkiem Komitetu Wykonawczego i Komitetu Rynków Rozwijających się, w ramach którego kierowała pracami Grupy roboczej nr 4 zajmującej się współpracą nadzorczą i wymianą informacji (IOSCO EMC Working Group No 4 on enforcement and exchange of information). Z uwagi na fakt przewodniczenia EMC WG4, Komisja była obserwatorem Standing Committee No 4 Komitetu Technicznego oraz członkiem Grupy Doradczej Komitetu Rynków Rozwijających się. KNF współprzewodniczy również Screening Group, grupie oceniającej zdolność poszczególnych regulatorów do przystąpienia do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji (IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – MMoU). Komisja jest także członkiem Grupy Monitorującej (Monitoring Group) skupiającej sygnatariuszy MMoU. Grupa odpowiedzialna jest za analizowanie wymiany informacji pomiędzy regulatorami na podstawie Wielostronnego Porozumienia.

Działalność Grupy roboczej nr 4 Komitetu Rynków Rozwijających się

W 2007 r. Grupa Robocza nr 4, której przewodniczy Komisja Nadzoru Finansowego, prowadziła prace nad dwoma mandatami.

Mandat WG4 nt. przeszkód w przystąpieniu do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji

Podczas jednego ze spotkań WG4, zapadła decyzja o podjęciu przez Grupę nowego mandatu dotyczącego przeszkód w przystąpieniu do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji przez poszczególnych członków Komitetu Rynków Rozwijających się. Po przygotowaniu, przedyskutowaniu i zatwierdzeniu projektu kwestionariusza został on przekazany do członków grupy z prośbą o udzielenie odpowiedzi. W wyznaczonym terminie na kwestionariusz odpowiedziało 15 krajów. Na podstawie odpowiedzi został przygotowany projekt raportu nt. przeszkód w przystąpieniu do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji, który był przedmiotem dyskusji podczas jednego ze spotkań WG4, gdzie przekazano uwagi i zastrzeżenia do tego raportu. Na kwestionariusz udzieliły odpowiedzi 32 kraje, na podstawie tych odpowiedzi raport został uaktualniony, dodatkowo naniesiono uwagi zgłoszone podczas spotkania. Ostateczna wersja raportu została zaprezentowana i zaakceptowana podczas 32 Dorocznej Konferencji IOSCO, która odbyła się w kwietniu 2007 roku.

Mandat WG4 nt. oceny przydatności i adekwatności (Fit & Proper Assessment) kandydatów na kluczowe funkcje (stanowiska podlegające kontroli organu nadzoru) w podmiotach nadzorowanych.

Ocena przydatności i adekwatności (Fit & Proper Assessment) wiąże się z zatwierdzaniem przez organ nadzoru kandydatów na kluczowe funkcje (stanowiska podlegające kontroli organu nadzoru) w podmiotach nadzorowanych. Najlepszym przykładem są członkowie zarządu i rady nadzorczej. Celem oceny jest ustalenie przydatności i adekwatności kandydata do sprawowania określonej funkcji w podmiocie nadzorowanym przy zastosowaniu obiektywnych kryteriów. Przy ocenie kandydata kluczowe znaczenie mają zamieszczone poniżej czynniki:

- ▶ uczciwość i etyka osobista;
- ▶ kompetencje, rzetelność i kwalifikacje;
- ▶ doświadczenie zawodowe;
- ▶ stabilność finansowa.

Proces ten jest kontynuowany na zasadzie ciągłości również po zatwierdzeniu kandydata, czyli w trakcie sprawowania przez tę osobę stanowiska.

KNF we współpracy z przedstawicielami izraelskiego organu nadzoru (Israel Securities Authority) opracowała projekt kwestionariusza, który został przekazany członkom grupy z prośbą o ewentualne uwagi. Na koniec 2007 r. trwały prace nad uaktualnieniem ostatecznej wersji kwestionariusza, która w pierwszym kwartale 2008 r. zostanie wysłana do członków Komitetu Rynków Rozwijających się z prośbą o udzielenie odpowiedzi.

W 2007 r. przedstawiciel Urzędu KNF poprowadził dwa posiedzenia Grupy roboczej nr 4.

Udział w pracach grup Standing Committee No 4 Komitetu Technicznego oraz Screening Group

SCREENING GROUP

Działalność grupy oceniającej zdolność poszczególnych regulatorów do przystąpienia do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji (IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – MMoU) znacząco rozwinęła się w 2007 r. Zgodnie z przyjętym założeniem, do dnia 1 stycznia 2010 r. sygnatariuszami Wielostronnego Porozumienia powinni zostać wszyscy obecni zwykli członkowie IOSCO. W związku z powyższym grupa otrzymuje zwiększoną ilość aplikacji, co powoduje konieczność wzmożonej pracy członków wszystkich grup weryfikujących (Verification Teams).

W pierwszym kwartale 2007 r. KNF zakończyła prace nad weryfikacją aplikacji złożonej przez malezyjski organ nadzoru (Securities Commission of Malaysia). W grudniu 2007 r. KNF otrzymała aplikację z albańskiego organu nadzoru (Albanian Financial Supervisory Authority), nad którą obecnie toczą się prace.

STANDING COMMITTEE NO 4 KOMITETU TECHNICZNEGO

Z uwagi na fakt przewodniczenia EMC WG4, Komisja była obserwatorem Standing Committee No 4 Komitetu Technicznego. W 2007 roku grupa zakończyła prace nad dwoma ważnymi mandatami: Preservation of Property in Cross-border Enforcement Cases, który doprowadził do powstania raportu nt. podstaw prawnych, umożliwiających organom nadzoru dążenie do wypracowywania mechanizmów, dzięki którym istniałaby możliwość zamrażania aktywów pochodzących z transgranicznych nadużyć dotyczących rynku papierów wartościowych w imieniu zagranicznych organów nadzoru, oraz Investigating Cross-border Boiler Room Scams, w wyniku którego opracowano przewodnik dotyczący praktycznych aspektów prowadzenia transgranicznych postępowań w przypadku nadużyć dotyczących tzw. boiler rooms (przedsiębiorstw używających fałszywych lub mylących informacji zazwyczaj w celu pozyskiwania niedoświadczonych inwestorów).

Ponadto działalność grupy w dużym stopniu nakierowana jest na nawiązywanie i pogłębianie współpracy z tzw. niewspółpra-

cującymi instytucjami. Priorytetem grupy jest wypracowanie zasad współpracy z tymi organami nadzoru, dzięki którym możliwa będzie wymiana informacji z tymi instytucjami.

W 2007 r. przedstawiciel Urzędu KNF brał udział w posiedzeniach Screening Group oraz Standing Committee No 4.

Technical Committee Task Force on Corporate Governance

Od marca 2007 r. przedstawiciel Urzędu Komisji bierze udział w pracach Task Force, który prowadzi badania we współpracy z OECD nad sposobami ochrony akcjonariuszy mniejszościowych spółek, których akcje zostały wprowadzone do obrotu na rynku regulowanym. Opracowano specjalny kwestionariusz, który posłuży do przeprowadzenia analizy porównawczej w państwach członkowskich biorących udział w pracach grupy.

Zawieranie porozumień dwu- i wielostronnych

Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) przyjęła standard, na podstawie którego kraje członkowskie zobowiązują się do dwustronnej współpracy i pomocy przy wymianie informacji służących nadzorowi nad rynkiem. Organ nadzoru, opierając się na zaleceniach IOSCO, opracował projekt umowy, która jest zawierana z jej odpowiednikami w innych krajach. Do końca 2007 r. Komisja zawarła 21 takich porozumień.

Komisja Nadzoru Finansowego jest ponadto sygnatariuszem dwóch wielostronnych porozumień o współpracy i wymianie informacji: IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding (od 4 listopada 2003 roku), zawieranego pomiędzy członkami IOSCO (do końca 2007 r. do MMoU przystąpiły 44 instytucje nadzorujące rynki finansowe w różnych krajach), oraz Multilateral Memorandum of Understanding on the Exchange of Information and Surveillance of Securities Activities (od 1 maja 2004 roku), stanowiącego podstawę do współpracy i wymiany informacji pomiędzy instytucjami nadzorującymi rynki kapitałowe w 27 krajach UE, zrzeszonymi w Komitecie Europejskich Regulatorów Rynku Papierów Wartościowych (Committee of European Securities Regulators – CESR).

OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

W obszarze rynku ubezpieczeń i funduszy emerytalnych przedstawiciele Urzędu Komisji uczestniczą w obradach grup roboczych OECD, działających w ramach Komitetu Ubezpieczeń i Prywatnych Funduszy Emerytalnych (Insurance and Private Pension Committee).

Podstawowym celem Komitetu jest wypracowywanie i promocja nowoczesnych rozwiązań w zakresie konstrukcji rynkowych systemów ubezpieczeniowych i emerytalnych, szczególnie w krajach, które dopiero budują gospodarki rynkowe. Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów, Urząd KNF jest tzw. organem uczestniczącym, tzn. wspiera Ministerstwo Finansów w prowadzonych pracach. W 2007 r. przedstawiciele Urzędu KNF uczestniczyli w obradach Grupy roboczej do spraw prywatnych funduszy emerytalnych (Working Party on Private Pensions, WPPP) na sesjach w dniach 2-3 lipca oraz 3-5 grudnia. Wykonywano również zadania na rzecz Grupy zadaniowej do spraw statystyki funduszy emerytalnych (Task Force on Funded Pension Statistics) poprzez konsultacje, przysyłanie danych i ankiet, zgłaszanie uwag do dokumentów w okresie między sesjami WPPP.

Komisja udzieliła odpowiedzi lub zaopiniowała następujące dokumenty i ankiety:

- ▶ Request on Financial And Non-Financial Assets of Institutional Investors,

- ▶ Request on Financial And Non-Financial Assets of Households,
- ▶ Questionnaire for the Global Pension Statistics project (2006 Pension statistics questionnaire),
- ▶ Survey of Investment Regulations of Pension Funds,
- ▶ zestaw odpowiedzi na pytania dotyczące obowiązkowego i dobrowolnego systemu emerytalnego w Polsce.

Przygotowano też dane dotyczące funduszy emerytalnych za 2006 rok do ankiety na temat aktywów gospodarstw domowych w funduszach emerytalnych oraz ankiety dotyczącej aktywów inwestorów instytucjonalnych.

Jednym z tematów prac OECD jest podnoszenie poziomu ładu korporacyjnego. Do realizacji tych zadań został w ramach OECD powołany Komitet Sterujący ds. Ładu Korporacyjnego (OECD Steering Group on Corporate Governance). Głównymi tematami prac komitetu w 2007 roku były: wpływ funduszy *private equity* oraz funduszy hedgingowych na ład korporacyjny, stosowanie zasad ładu korporacyjnego w sektorze przedsiębiorstw prywatnych, a także implementacja opracowanej w 2006 r. metodologii oceny wdrożenia zasad ładu korporacyjnego OECD.

Przedstawiciel Urzędu Komisji brał w 2007 r. aktywny udział w pracach Komitetu Sterującego poprzez uczestnictwo w jego posiedzeniach oraz przygotowywanie uwag i propozycji do opracowywanej metodologii.

MONEYVAL oraz FATF – współpraca międzynarodowa związana z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

W roku 2007 współpraca międzynarodowa Urzędu KNF związana z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu skupiała się na udziale w pracach MONEYVAL (Komitetu Ekspertów Rady Europy do spraw Ewaluacji Środków Zapobiegania Praniu Pieniędzy) – za pośrednictwem Generalnego Inspektoratu Informacji Finansowej (GIIF) oraz FATF (Financial Action Task Force, utworzonej przez G7).

MONEYVAL został utworzony w roku 1997 (zrzesza 28 krajów członkowskich), a jego głównym celem jest kompleksowa ewaluacja systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w krajach członkowskich Rady Europy, które nie są jednocześnie krajami członkowskimi FATF. Członkowie MONEYVAL spotykają się na zebraniach plenarnych cztery razy do roku w Strasburgu, i tzw. zebraniach typologicznych.

FATF jest organizacją powołaną w 1989 roku na szczycie państw Grupy G-7 (zrzesza 34 kraje członkowskie), która zajmuje się ujednocnieniem międzynarodowej praktyki przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, m.in. poprzez misje ewaluacyjne oraz wydawanie rekomendacji.

Współpraca Urzędu KNF w roku 2007 z tymi organizacjami polegała na:

- ▶ uczestnictwie przedstawiciela Urzędu KNF na spotkaniu typologicznym MONEYVAL w grudniu 2007 roku,
- ▶ zgłaszaniu uwag do prowadzonych misji ewaluacyjnych (w przypadku Estonii),
- ▶ ocenie raportów ewaluacyjnych (w przypadku Kanady i Singapuru),

udziale w doprecyzowaniu pojęć III Dyrektywy o praniu pieniędzy (dokładnie: pojęcia równoważnych krajów trzecich).

Aneksy

Aneks I

Budżet Urzędu Komisji

Urząd Komisji jest jednostką budżetową. Wydatki Urzędu są pokrywane bezpośrednio z budżetu państwa, a dochody Urzędu są dochodami budżetowymi odprowadzanymi na rachunek budżetu państwa. Jako podmiot sektora finansów publicznych Urząd prowadzi gospodarkę finansową zgodnie z przepisami prawa, w szczególności ustawy o finansach publicznych, ustawy o zamówieniach publicznych i ustawy budżetowej oraz zgodnie z rocznym planem finansowym.

Podobnie jak w wielu krajach europejskich koszty państwowe nadzoru nad poszczególnymi rynkami ponoszą jego uczestnicy. W Polsce, zgodnie z regulacją ustawową, koszty nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską ponoszą zakłady ubezpieczeń – maksymalnie do wysokości 0,14 proc. zbioru składek brutto, koszty zaś nadzoru nad działalnością funduszy emerytalnych ponoszą powszechne towarzystwa emerytalne – maksymalnie do wysokości 0,14 proc. składek wpłaconych w danym roku przez członków do zarządzanych przez towarzystwa otwartych funduszy emerytalnych.

Wysokość wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską, sposób obliczania wpłat i terminy ich uiszczania przez zakłady ubezpieczeń i PTE jest określona w formie rozporządzeń. W 2007 r. wysokość miesięcznych zaliczek wpłaconych do budżetu państwa przez zakłady ubezpieczeń wynosiła 0,0665 proc. miesięcznej sumy składek przypisanych brutto. Wysokość miesięcznych zaliczek wpłaconych do budżetu państwa przez powszechne towarzystwa emerytalne wynosiła w 2007 roku 0,1064 proc. miesięcznej sumy składek wpłaconych do zarządzanych przez nie otwartych funduszy emerytalnych.

Koszty nadzoru nad rynkiem kapitałowym określa ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Koszty są pokrywane z opłat,

o których mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych, ustawie o giełdach towarowych, ustawie o obrocie instrumentami finansowymi oraz w ustawie o ofercie publicznej, a także są pokrywane z innych wpływów przekazywanych na rachunek dochodów Urzędu Komisji.

Wysokość, sposób naliczania oraz warunki i terminy uiszczania opłat na pokrycie kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym jest określona również w formie rozporządzenia. Dochodami budżetu państwa nieprzeznaczonymi na pokrycie kosztów nadzoru są opłaty pobierane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego za dokonywane czynności urzędowe związane z egzaminami brokerskimi i aktuarialnymi. Ponadto dochodami budżetu państwa są kary finansowe nakładane przez Komisję na nadzorowane podmioty oraz na członków ich organów za działalność niezgodną z prawem.

Dochody budżetowe Urzędu Komisji w roku 2007 wyniosły 67 460 769 zł. Podstawową część tych dochodów stanowiły wpłaty nadzorowanych podmiotów na pokrycie kosztów nadzoru. Kary nałożone na nadzorowane podmioty i zapłacone wyniosły 1 803 657 zł.

Wydatki przeznaczone w budżecie państwa na rok 2007 na działalność Komisji zostały zaplanowane w kwocie 57 762 000 zł. Kwota rzeczywiście wydatkowana wyniosła 54 844 699 zł, co oznacza, iż wydatki Komisji były o 5 proc. niższe od zaplanowanych.

W tabelach przedstawiono dochody i wydatki budżetowe Komisji zrealizowane w roku 2007 wraz ze wskazaniem głównych pozycji w obu kategoriach oraz w porównaniu do odpowiednich kwot zaplanowanych w ustawie budżetowej.

Tabela 51. Wykonanie planu dochodów budżetowych Komisji w 2007 roku

Dochody budżetowe	Plan (w zł)	Wykonanie planu	
		(w zł)	(w proc.)
Główne pozycje:			
wpłaty zakładów ubezpieczeń na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską	21 213 000	23 735 675	112
wpłaty PTE na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością OFE	13 160 000	12 986 931	99
wpłaty rynku kapitałowego na pokrycie kosztów nadzoru	23 389 000	28 198 492	121
opłaty pobrane z tytułu czynności związanych z egzaminami brokerskimi i na aktuariuszy oraz na agentów ubezpieczeniowych	185 000	208 080	112
kary nałożone na nadzorowane podmioty	2 990 000	1 803 657	60
Pozostałe	29 000	527 934	1 820
Ogółem:	60 966 000	67 460 769	111

Tabela 52. Wykonanie planu wydatków Komisji w 2007 roku

Wydatki budżetowe	Plan po zm. (w zł)	Wykonanie planu	
		(w zł)	(w proc.)
Wydatki z tytułu wynagrodzeń łącznie z narzutami na wynagrodzenia	43 621 000	41 327 278	95
Wydatki pozapłatowe	12 089 000	11 742 114	97
Wydatki majątkowe, przeznaczone przede wszystkim na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania	2 052 000	1 775 307	87
Ogółem:	57 762 000	54 844 699	95

Aneks II

Akty prawne przywołane w sprawozdaniu z działalności Komisji Nadzoru Finansowego za 2007 rok

- ▶ Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (DzU z 2006 r., nr 157 poz. 1119, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (tekst jednolity: DzU z 2005 r., nr 196 poz. 1631).
- ▶ Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (DzU z 2006 r., nr 218 poz. 1592, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity: DzU z 2004 r., nr 159 poz. 1667, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (DzU z 2004 r., nr 116 poz. 1207, z późn. zm.).
- ▶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (DzU z 2004 r., nr 32 poz. 276, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (DzU z 2003 r., nr 124 poz. 1151, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: DzU z 2003 r., nr 153 poz. 1505, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (DzU z 2005 r., nr 183 poz. 1538, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (tekst jednolity: DzU z 2005 r., nr 121 poz. 1019, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (DzU z 2005 r., nr 184 poz. 1539, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (DzU z 2004 r., nr 146 poz. 1546, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (DzU z 2005 r., nr 183 poz. 1537, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (DzU z 2003 r., nr 124 poz. 1154, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: DzU z 2004 r., nr 39 poz. 353, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (DzU z 2001 r., nr 112 poz. 1198, z późn. zm.).
- ▶ Rozporządzenie MSWiA z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (DzU z 2007 r., nr 10 poz. 68).
- ▶ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (DzU z 2002 r., nr 76 poz. 694, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (tekst jednolity: DzU z 2000 r., nr 9 poz. 131, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (DzU z 2005 r., nr 249 poz. 2104, z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: DzU z 2006 r., nr 164 poz. 1163, z późn. zm.).

Aneks III

Regulacje unijne przywołane w sprawozdaniu z działalności Komisji Nadzoru Finansowego za 2007 rok

- ▶ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych (zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG) – (tzw. dyrektywa MiFID).
- ▶ Dyrektywa Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy.
- ▶ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzające środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy.
- ▶ Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (tzw. dyrektywa transparency).
- ▶ Dyrektywa 2004/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ofert przejęcia.
- ▶ Dyrektywa 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych.
- ▶ Dyrektywa Komisji 2007/16/WE z dnia 19 marca 2007 r. dotycząca wykonania dyrektywy Rady 85/611/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w zakresie wyjaśnienia niektórych definicji.
- ▶ Dyrektywa 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie reasekuracji zmieniająca dyrektywę Rady 73/239/EWG, 92/49/EWG a także dyrektywy 98/78/WE i 2002/83/WE.
- ▶ Dyrektywa 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. zmieniająca dyrektywę Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych, 86/635/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń.
- ▶ Dyrektywa 94/19/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarantowania depozytów.
- ▶ Dyrektywa 98/78/WE z dnia 27 października 1998 r. w sprawie nadzoru dodatkowego nad zakładami ubezpieczeń w grupach ubezpieczeniowych.
- ▶ Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego.
- ▶ Dyrektywa 2002/87/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie nadzoru uzupełniającego nad instytucjami kredytowymi, przedsiębiorstwami ubezpieczeniowymi i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego oraz w sprawie zmian dyrektyw Rady 73/239/EWG, 79/267/EWG, 92/49/EWG, 92/96/EWG, 93/6/EWG i 93/22/EWG oraz dyrektyw 98/78/WE i 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.
- ▶ Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dyrektywa IORP).
- ▶ Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych i zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE.
- ▶ Rozporządzenie Komisji (WE) NR 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonujące dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam.
- ▶ Dyrektywa 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku).
- ▶ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2273/2003 z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonujące dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień dla programów odkupu i stabilizacji instrumentów finansowych.

Dyrektywy komunikacyjne

- ▶ Dyrektywa Rady 72/166/EWG z dnia 24 kwietnia 1972 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności (pierwsza dyrektywa komunikacyjna).
- ▶ Druga Dyrektywa Rady 84/5/EWG z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych.
- ▶ Trzecia dyrektywa Rady 90/232/EWG z dnia 14 maja 1990 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych.
- ▶ Dyrektywa Rady 90/618/EWG z dnia 8 listopada 1990 r. zmieniająca, zwłaszcza w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów samochodowych, dyrektywę 73/239/EWG i dyrektywę 88/357/EWG w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących ubezpieczeń bezpośrednich, innych niż ubezpieczenia na życie.
- ▶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/26/WE z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zmieniająca dyrektywę Rady 73/239/EWG i 88/357/EWG (czwarta dyrektywa komunikacyjna).
- ▶ Dyrektywa 2005/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. zmieniająca dyrektywy Rady 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG i 90/232/EWG oraz dyrektywę 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych.

Dyrektywy dotyczące ubezpieczeń na życie

- ▶ Dyrektywa Rady 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do bezpośrednich ubezpieczeń na życie, zmieniająca dyrektywy 79/267/EWG i 90/619/EWG (trzecia dyrektywa dotycząca ubezpieczeń na życie).
- ▶ Dyrektywa 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. dotycząca ubezpieczeń na życie.

Dyrektywy dotyczące ubezpieczeń majątkowych i osobowych innych niż ubezpieczenia na życie

- ▶ Pierwsza dyrektywa Rady 73/239/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie.
- ▶ Dyrektywa Rady 73/240/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. znosząca ograniczenia swobody przedsiębiorczości w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie.
- ▶ Dyrektywa Rady 76/580/EWG z dnia 29 czerwca 1976 r. zmieniająca dyrektywę 73/239/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie.
- ▶ Dyrektywa 87/344/EWG Rady z dnia 22 czerwca 1987 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczenia ochrony prawnej.
- ▶ Druga Dyrektywa Rady 88/357/EWG z dnia 22 czerwca 1988 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie i ustanowienia przepisów ułatwiających skuteczne korzystanie ze swobody świadczenia usług oraz zmieniająca dyrektywę 73/239/EWG.
- ▶ Dyrektywa Rady 92/49/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie oraz zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG (trzecia dyrektywa w sprawie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie).
- ▶ Dyrektywa 2002/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 marca 2002 r. zmieniająca dyrektywę Rady 73/239/EWG w sprawie marginesu wypłacalności wymaganego od zakładów oferujących ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie.
- ▶ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (tzw. III Dyrektywa o praniu pieniędzy).

Komisja Nadzoru Finansowego

Plac Powstańców Warszawy 1

00-950 Warszawa

Tel. (48 22) 33 26 600;

Fax (48 22) 33 26 793 (602)

knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl

ISSN 1899-8046